

REZULTATI KONTROLE PRIREJE MLEKA IN MESA

Slovenija 2023

*Results of Dairy and Beef
Recording*

Slovenija 2023

Slika na naslovnici: Daniel Skaza, KGZS Zavod Ptuj

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE
Druga priznana organizacija v govedoreji
Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana

ISSN 1580-8149

REZULTATI KONTROLE PRIREJE

MLEKA IN MESA

Slovenija

2023

Results of Dairy and Beef Recording

Slovenia

2023

Ljubljana, 2024

Izdaja: Kmetijski inštitut Slovenije, Druga priznana organizacija v govedoreji,
Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana tel. 01 280 52 62

Spletna stran: www.kis.si

Urednica: Marija Sadar, univ. dipl. inž. zoot.

Poročilo pripravili: Marija Sadar, univ. dipl. inž. zoot.
dr. Janez Jeretina, univ. dipl. inž. zoot.
dr. Betka Logar, univ. dipl. inž. zoot.
Žan Pečnik, mag. inž. zoot., mag. ekon. nar. virov
Tomaž Perpar, univ. dipl. inž. zoot.
Peter Podgoršek, univ. dipl. inž. zoot.
Urban Vodopivec, mag. inž. zoot.

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka GOVEDO, Kmetijski inštitut Slovenije
Poročilo o delu Osemenjevalnega centra Preska v letu 2023

Spletna stran: www.govedo.si

Kazalo vsebine

	POVZETEK	13
	SUMMARY	15
1.	ŠTEVILO ŽIVALI	17
1.1	Krave molznice.....	22
1.2	Krave dojljke in rejnice	29
2.	PLODNOST KRAV	33
2.1	Plemenski biki v osemenjevanju	33
2.1.1	Rjava pasma	34
2.1.2	Lisasta pasma	35
2.1.3	Črno-bela pasma.....	35
2.1.4	Cikasta pasma.....	36
2.1.5	Mesne pasme	36
2.2	Pregled števila osemenitev po pasmah	37
2.3	Doba med telitvama in poporodni premor	41
3.	DOLGOŽIVOST	45
3.1	Preživetje	45
3.2	Proizvodni rezultati izločenih krav.....	46
4.	KONTROLA PRIRAJE MLEKA	48
4.1	Kronološki pregled mlečnosti	48
4.2	Kontrola priraje mleka v letu 2023.....	51
4.2.1	Somatske celice v mleku	54
4.2.2	Nadkontrola kontrole priraje mlečnosti.....	58
4.3	Kontrola priraje mleka po pasmah	59
4.3.1	Priraja mleka molznic rjave pasme	59
4.3.1.1	Vrhunski dosežki molznic rjave pasme.....	61
4.3.1.2	Priraja mleka molznic rjave pasme po območjih	63
4.3.2	Priraja mleka molznic lisaste pasme in križank z lisasto pasmo.....	65
4.3.2.1	Vrhunski dosežki molznic lisaste pasme in križank z lisasto pasmo	67
4.3.2.2	Priraja mleka molznic lisaste pasme (LS) in križank z lisasto pasmo (LSX) po območjih.....	73
4.3.3	Priraja mleka molznic črno-bele pasme	80
4.3.3.1	Vrhunski dosežki molznic črno-bele pasme.....	81
4.3.3.2	Priraja mleka molznic črno-bele pasme po območjih	83
5.	LASTNOSTI MLEČNOSTI PRI BIKOVSKIH MATERAH	86
5.1	Rjava pasma	86
5.2	Lisasta pasma	87
5.3	Črno-bela pasma.....	88
6.	INTENZIVNOST IZPUSTOV TOPLOGREDNIH PLINOV	89
7.	KONTROLA PRIRAJE MESA.....	91

Kazalo preglednic

Preglednica 1:	Kmetijska gospodarstva, ki redijo govedo, Slovenija 2023.....	17
Preglednica 2:	Aktivne živali, Slovenija 2023.....	18
Preglednica 3:	Aktivne živali po pasmah/križanjih, Slovenija 2023	19
Preglednica 4:	Število in delež krav po pasmah/križanjih, Slovenija 2023	20
Preglednica 5:	Število in delež krav po pasmah/križanjih in zavodih, Slovenija 2023	21

Preglednica 6:	Kmetijska gospodarstva s kravami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2023	22
Preglednica 7:	Velikost črede v rejah molznic in njihov delež v kontroli prireje mleka, Slovenija 2023	22
Preglednica 8:	Število in delež molznic po pasmah/križanjih in letih	23
Preglednica 9:	Molzнице po pasmah in vrsti kontrole, Slovenija 2023	24
Preglednica 10:	Spreminjanje števila molznic v kontroli prireje mleka glede na leto 1990.....	24
Preglednica 11:	Število čred in število molznic glede na velikost črede (število molznic v čredi), Slovenija 2023	26
Preglednica 12:	Kmetijska gospodarstva z molznicami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2023	27
Preglednica 13:	Kmetijska gospodarstva z molznicami v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2023	27
Preglednica 14:	Izločitve molznic v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih v letu 2023 ..	28
Preglednica 15:	Velikostna sestava čred, število in delež dojlj v kontroli prireje mesa, Slovenija 2023.....	29
Preglednica 16:	Krave dojlje po pasmah/križanjih in vrsti kontrole, Slovenija 2023	30
Preglednica 17:	Število in delež krav dojlj in rejnic po pasmah/križanjih in letih	30
Preglednica 18:	Število rej z dojljami in število dojlj glede na število dojlj v čredi, Slovenija 2023.....	31
Preglednica 19:	Število dojlj in rejnic po območjih in pasmah/križanjih, Slovenija 2023.....	31
Preglednica 20:	Krave dojlje po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2023	32
Preglednica 21:	Krave dojlje v kontroli prireje mesa po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slo 2023.....	32
Preglednica 22:	Krave molzнице po pasmah/križanjih in statističnih regijah v kontroli Z, Slovenija 2023	32
Preglednica 23:	Število prvih osemenitev po pasmah in letih	38
Preglednica 24:	Število prvih osemenitev po pasmah in zavodih, Slovenija 2023	39
Preglednica 25:	Prve osemenitve po pasmah in zavodih v letih 2023 in 2022.....	39
Preglednica 26:	Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po pasmah/križanjih, usmeritvi, vrsti kontrole in zavodu, Slovenija 2023	42
Preglednica 27:	Doba med telitvama pri molznicah po pasmah/križanjih, Slovenija 2023	43
Preglednica 28:	Doba med telitvama pri dojljah po pasmah/križanjih, Slovenija 2023.....	43
Preglednica 29:	Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po letih in vrsti kontrole	44
Preglednica 30:	Delež krav (%) rjave pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi.....	45
Preglednica 31:	Delež krav (%) črno-bele pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto.....	46
Preglednica 32:	Delež krav (%) lisaste pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi.....	46
Preglednica 33:	Delež krav (%) križank z lisasto pasmo, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi.....	46
Preglednica 34:	Povprečja parametrov dolgoživost krav molznic izločenih v letu 2023 po pasmah (sprememba glede na leto 2022).....	47
Preglednica 35:	Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih in družinskih kmetijah po letih	49
Preglednica 36:	Rezultati kontrole prireje mleka po letih in pasmah/križanjih v Sloveniji	50
Preglednica 37:	Število čred in število krav molznic v kontroli prireje mleka glede na število krav molznic v čredi, Slovenija 2023	52
Preglednica 38:	Rezultati kontrole prireje mleka, Slovenija 2023	53

Preglednica 39:	Delež analiziranih vzorcev mleka po velikostnih razredih ŠSC med leti 2017 in 2021 (vse pasme in vse laktacije)	54
Preglednica 40:	Delež analiziranih vzorcev mleka prvesnic po razredih ŠSC prvih sto dni po telitvi (vse pasme po letih	55
Preglednica 41:	Povprečno ŠSC glede na velikost črede.....	56
Preglednica 42:	Porazdelitev opravljenih nadkontrol po zavodih, Slovenija 2023	58
Preglednica 43:	Prireja mleka molznic rjave pasme po letih.....	59
Preglednica 44:	Mlečnost molznic rjave pasme v letih 2023 in 2022 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanj v letu 2023.....	60
Preglednica 45:	Mlečnost molznic rjave pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2023.....	60
Preglednica 46:	Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri rjavi pasmi (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2023	61
Preglednica 47:	Črede prvesnic rjave pasme (najmanj 5 laktacije), Slovenija 2023	61
Preglednica 48:	Najboljše molznice rjave pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2023.....	62
Preglednica 49:	Najboljše prvesnice rjave pasme, Slovenija 2023.....	62
Preglednica 50:	Mlečnost molznic rjave pasme po zavodih, Slovenija 2023.....	63
Preglednica 51:	Mlečnost prvesnic rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023	63
Preglednica 52:	Mlečnost molznic rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023	64
Preglednica 53:	Prireja mleka pri molznicah lisaste pasme (LS + LSX) po letih.....	65
Preglednica 54:	Prireja mleka rodovniških krav lisaste pasme, Slovenija 2023.....	65
Preglednica 55:	Mlečnost molznic lisaste pasme in križank z lisasto pasmo (LS + LSX) v letih 2023 in 2022 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem v letu 2023.....	66
Preglednica 56:	Mlečnost molznic lisaste pasme (LS) po laktacijah, Slovenija 2023.....	66
Preglednica 57:	Mlečnost križank z lisasto pasmo (LSX) po laktacijah, Slovenija 2023	66
Preglednica 58:	Najboljše molznice lisaste pasme (LS) glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2023	67
Preglednica 59:	Najboljše molznice križanke z lisasto pasmo (LSX) glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2023.....	68
Preglednica 60:	Najboljše prvesnice lisaste pasme (LS), Slovenija 2023	69
Preglednica 61:	Najboljše prvesnice križanke z lisasto pasmo (LSX), Slovenija 2023	70
Preglednica 62:	Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri lisasti pasmi (LS), najmanj 5 laktacij, Slovenija 2022	71
Preglednica 63:	Črede z najvišjim hlevskim povprečjem s križankami z lisasto pasmo (LSX) (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2023	72
Preglednica 64:	Mlečnost molznic lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih, Slovenija 2023.....	73
Preglednica 65:	Mlečnost lisastih molznic (LS) po zavodih, Slovenija 2023	73
Preglednica 66:	Mlečnost molznic križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih, Slovenija 2023 ..	73
Preglednica 67:	Mlečnost molznic lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023	74
Preglednica 68:	Mlečnost molznic lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023	75
Preglednica 69:	Mlečnost molznic križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2022	76
Preglednica 70:	Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2022	77

Preglednica 71:	Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2022	78
Preglednica 72:	Mlečnost prvesnic križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023	79
Preglednica 73:	Prireja mleka molznic črno-bele pasme po letih.....	80
Preglednica 74:	Mlečnost molznic črno-bele pasme v letih 2023 in 2022 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanji v letu 2023.....	80
Preglednica 75:	Mlečnost molznic črno-bele pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2023	81
Preglednica 76:	Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri črno-beli pasmi (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2023	81
Preglednica 77:	Črede prvesnic črno-bele pasme (najmanj 5 laktacije), Slovenija 2023	82
Preglednica 78:	Najboljše prvesnice črno-bele pasme, Slovenija 2023	82
Preglednica 79:	Najboljše molznice črno-bele pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slo 2023	83
Preglednica 80:	Mlečnost molznic črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2023.....	83
Preglednica 81:	Mlečnost molznic črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023	84
Preglednica 82:	Mlečnost prvesnic črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023	85
Preglednica 83:	Mlečnost bikovskih mater rjave pasme po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2023.....	86
Preglednica 84:	Mlečnost bikovskih mater rjave pasme v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2023.....	86
Preglednica 85:	Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2023	87
Preglednica 86:	Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2023.....	87
Preglednica 87:	Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2023.....	88
Preglednica 88:	Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme v prvi laktaciji po zavodih, Slovenija 2023.....	88
Preglednica 89:	Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka.....	89
Preglednica 90:	Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka po pasmah	90
Preglednica 91:	Število živali z meritvami v kontroli prireje mesa, Slovenija 2023.....	91
Preglednica 92:	Pregled rojstnih mas in prirastov telet (g/dan), Slovenija 2023.....	91
Preglednica 93:	Prirasti žive mase telet v kontroli prireje mesa po pasmah in letih (g/dan), Slovenija 2003–2023	92

Kazalo slik

Slika 1:	Število kmetijskih gospodarstev z govedom in kravami po letih	18
Slika 2:	Delež molznic glede na število molznic v čredi skozi leta	25
Slika 3:	Doba med telitvama in mlečnost po letih	41
Slika 4:	Povprečna količina mleka in vsebnosti skozi leta.....	48
Slika 5:	Tehtana povprečja števila somatskih celic kmetij s kontrolo proizvodnosti v letih od 2005 do 2023 pri vseh kontrolah, prvesnicah, mlečnost v standardni laktaciji in število kmetij v kontroli prireje mleka po letih.	56
Slika 6:	Odstotek prvesnic s kontrolo med 10 – 42 dni po telitvi - prag ŠSC pri 150.000 SŠC, Slovenija 2023	57

List of tables

Table 1:	Cattle breeding agricultural holdings, Slovenia 2023	17
Table 2:	Active animals in the central database, Slovenia 2023	18
Table 3:	Active animals by breeds/crosses, Slovenia 2023.....	19
Table 4:	Number and share of cows by breeds/crosses, Slovenia 2023	20
Table 5:	Number and share of cows by breeds/crosses and regions, Slovenia 2023	21
Table 6:	Agricultural holdings with cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023	22
Table 7:	Herd size of dairy cows and their share in milk recording, Slovenia 2023.....	22
Table 8:	Number and percentage of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and years.....	23
Table 9:	Dairy cows by breeds and type of recording, Slovenia 2023.....	24
Table 10:	Trend of the number of dairy cows in milk recording regarding year 1990	24
Table 11:	Number of herds and dairy cows by herd size, Slovenia 2023	26
Table 12:	Number of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023	27
Table 13:	Dairy cows in milk recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023	27
Table 14:	Culling of dairy cows in milk recording in year 2023	28
Table 15:	Herd size of suckling cows and their percentage in beef recording, Slovenia 2023	29
Table 16:	Suckling cows by breeds/crosses and type of recording, Slovenia 2023	30
Table 17:	Number and share of suckling cows by breeds/crosses and years	30
Table 18:	Number of herds and number of suckling cows by herd size classes, Slovenia 2023.....	31
Table 19:	Number of suckling cows by regions and breeds/crosses, Slovenia 2023	31
Table 20:	Suckling cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023.....	32
Table 21:	Suckling cows in beef recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023.....	32
Table 22:	Dairy Cows in Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023	32
Table 23:	Number of the first inseminations by breeds and years	38
Table 24:	Number of the first inseminations by breeds and regions, Slovenia 2023	39
Table 25:	First inseminations by breeds and regions in the years 2023 and 2022	39
Table 26:	Calving interval, gestation period and days open by breeds/crosses, purpose, type of control and region, Slovenia 2023	42
Table 27:	Calving interval of dairy cows by breeds/crosses, Slovenia 2023	43
Table 28:	Calving interval of suckling cows by breeds/crosses, Slovenia 2023.....	43
Table 29:	Calving interval, gestation period and days open by years and type of recording..	44
Table 30:	Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Brown breed cows regarding the year of first calving	45
Table 31:	Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Holstein breed cows regarding the year of first calving	46
Table 32:	Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Simmental breed cows regarding the year of first calving.....	46
Table 33:	Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of crossbreed cows with Simmental breed regarding the year of first calving	46

Table 34:	Average lifetime performance of dairy cows culled in year 2023 by breeds (change with regard to the year 2022).....	47
Table 35:	Milk yield by years on agricultural enterprises and family farms.....	49
Table 36:	The results of milk yield control recording by the years according to the breeds/crosses in Slovenia.....	50
Table 37:	Number of herds and dairy cows in milk recording by herd size, Slovenia 2023 ..	52
Table 38:	Results of milk recording, Slovenia 2023	53
Table 39:	Percentage of test day samples grouped by somatice cell count classes by years (all breeds and all parities)	54
Table 40:	Percentage of test day milk samples of heifers grouped by somatic cell count classes for the first 100 days in milk (all breeds and parities)	55
Table 41:	Average somatic cell count grouped by herd size and breed	56
Table 42:	Supervisions by regions, Slovenia 2023	58
Table 43:	Milk yield of Brown breed per year	59
Table 44:	Milk yield of Brown breed in 2023 and 2022 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2023	60
Table 45:	Milk yield (in 305 days) of Brown breed cows by parity, Slovenia 2023	60
Table 46:	Top herds with Brown breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2023	61
Table 47:	Top herds with first lactation cows of Brown breed (min 5 lactations), Slovenia 2023	61
Table 48:	Top Brown cows by protein and fat production, Slovenia 2023.....	62
Table 49:	Top first lactation cows of Brown breed, Slovenia 2023	62
Table 50:	Milk yield of Brown breed by regions, Slovenia 2023	63
Table 51:	Milk yield primiparous cow of Brown breed by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2023	63
Table 52:	Milk yield of Brown cows by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2023	64
Table 53:	Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) by years.....	65
Table 54:	Milk yield of Simmental herdbook cows, Slovenia 2023	65
Table 55:	Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) in 2023 and 2022 in comparison with milk yield of other breeds in 2023.....	66
Table 56:	Milk yield of Simmental breed (LS) by parity, Slovenia 2023	66
Table 57:	Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by parity, Slovenia 2023 ...	66
Table 58:	Top Simmental cows (LS) by protein and fat production, Slovenia 2023	67
Table 59:	Top of Crosses with Simmental (LSX) cows by protein and fat production, Slovenia 2023	68
Table 60:	Top first lactation of Simmental breed cows (LS), Slovenia 2023	69
Table 61:	Top first lactation of Crosses with Simmental (LSX) cows, Slovenia 2023.....	70
Table 62:	Top herds with Simmental breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2022	71
Table 63:	Top herds of Crosses with Simmental (LSX) cows (min 4 lactations), Slovenia 2023	72
Table 64:	Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions, Slovenia 2023	73
Table 65:	Milk yield of Simmental breed cows (LS) by regions, Slovenia 2023	73
Table 66:	Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions, Slovenia 2023.....	73
Table 67:	Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2023	74
Table 68:	Milk yield of Simmental breed (LS) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2023	75
Table 69:	Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2022	76

Table 70:	Milk yield of first lactation cows of Simmental breed population (LS + LSX) by regions (min.10 lactations), Slovenia 2022.....	77
Table 71:	Milk yield of first lactation cows of Simmental breed (LS) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2022	78
Table 72:	Milk yield of first lactation cows of Crosses with Simmental (LSX) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2023.....	79
Table 73:	Milk yield of Holstein cows by years.....	80
Table 74:	Milk yields of Holstein breed in 2023 and 2022 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2023	80
Table 75:	Milk yield of Holstein cows by parity, Slovenia 2023.....	81
Table 76:	Top herds with Holstein breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2023.....	81
Table 77:	Top herds with first lactation cows of Holstein breed (min 5 lactations), Slovenia 2023.....	82
Table 78:	Top first lactation cows of Holstein breed, Slovenia 2023	82
Table 79:	Top Holstein cows by fat and protein production, Slovenia 2023	83
Table 80:	Milk yield of Holstein cows by regions, Slovenia 2023	83
Table 81:	Milk yield of Holstein cows by areas (min.10 lactations), Slovenia 2023.....	84
Table 82:	Milk yield first lactation cows of Holstein breed by areas (min.10 lactations), Slovenia 2023	85
Table 83:	Milk yield of Brown breed bull-dams (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2023.....	86
Table 84:	Milk yield in the first lactation (305 days) of Brown breed bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2023	86
Table 85:	Milk yield of Simmental breed population (LS) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2023	87
Table 86:	Milk yield of Simmental breed (LS) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2023.....	87
Table 87:	Milk yield of Holstein breed bull-dams (305 days) by regions, Slovenia 2023..	88
Table 88:	Milk yield of Holstein breed bull-dams in the first lactation by regions, Slovenia 2023.....	88
Table 89:	Greenhouse gas emission intensity in milk production.....	89
Table 90:	Greenhouse gas emission intensity in milk production by breed.....	90
Table 91:	Animals in beef recording, Slovenia 2023	91
Table 92:	Birth weight and daily gains of calves (g/day,) Slovenia 2023.....	91
Table 93:	Calves daily gains in beef recording according to breeds and years (g/day), Slovenia 2003–2023.....	92

List of figures

Figure 1:	The number of agricultural holdings with cattle and cows recording by years ..	18
Figure 2:	Percentage of dairy cows according to the number of cows in herds by years...25	
Figure 3:	Calving interval and milk production by years	41
Figure 4:	Average milk yield and contents by years	48
Figure 5:	Weighted averages of somatic cell counts on farms with production control from 2005 to 2023 for all controls, first lactation, standard lactation milk yield and number of farms with milk production control by year.	56
Figure 6:	Percentage of heifers milked between 10 and 42 days after calving that exceeded the SCC of 150,000/ml milk, Slovenia 2023	57

OKRAJŠAVE IN SIMBOLI

Okrajšave za pasme

AAG – aberdeen angus
 BAQ – blonde d'aquitaine
 BBP – belgijska belo-plava
 CHA – šarole
 CK – cikasta
 ČB – črno-bela
 GAG – nemški angus
 GLW – galloway
 HLA – highland (višavsko škotsko)
 JE – jersey
 LIM – limuzin
 LS – lisasta
 MB – montbeliard
 NZ – neznana pasma
 PIE – piemontese
 PZ – pincgau
 PZB – prtilikavi zebu
 RAG – rdeči angus
 RH – rdeči holštajn
 RJ – rjava
 SI – tirolska siva
 IGO – istrsko govedo
 KR – križanci

Okrajšave za križanja

LSX – križanci z lisasto pasmo – delež pasme
 RH in/ali MB od 14 % do 86 %

Okrajšave za območne zavode KGZS

CE – Celje
 KR – Kranj
 LJ – Ljubljana
 MS – Murska Sobota
 NG – Nova Gorica
 NM – Novo mesto
 PT – Ptuj

Druge okrajšave

DMT – doba med telitvama
 PP – poporodni premor
 DB – doba brejosti
 ID – identifikacijska številka
 RŠ – republiška številka plemenskega bika
 lakt. zaklj. – laktacijski zaključek
 USM – usmeritev
 ML – mleko
 ME – kombinirana usmeritev
 DO – krave dojilje

Vrsta kontrole

A – kontrola prireje mleka in mesa
 Z – kontrola porekla
 R – registracija živali

ABBREVIATIONS AND SYMBOLS

Abbreviations for breeds

AAG – Aberdeen Angus
 BAQ – Blonde d'Aquitaine
 BBP – Belgian Blue and White
 CHA – Charolais
 CK – Cika (domestic breed)
 ČB – Holstein
 GAG – German Angus
 GLW – Galloway
 HLA – Highland
 JE – Jersey
 LIM – Limousine
 LS – Simmental
 MB – Montbeliard
 NZ – unknown breed
 PIE – Piemontese
 PZ – Pinzgau
 PZB – Miniature Zebu
 RAG – Red Angus
 RH – Red Holstein
 RJ – Brown Swiss
 AL – Tyrolean grey
 IGO – Istrian cattle
 KR – crosses

Abbreviations for crosses

LSX – Crosses with Simmental – percentage of
 breeds RH and/or MB from 14 % to 86 %

Abbreviations for regions

CE – Celje
 KR – Kranj
 LJ – Ljubljana
 MS – Murska Sobota
 NG – Nova Gorica
 NM – Novo mesto
 PT – Ptuj

Other abbreviations

DMT – Calving interval
 PP – Days open
 DB – Gestation period
 ID – Identification number
 RŠ – Breeding bull ID
 lakt. zaklj. – Completed lactation
 USM – purpose
 ML – Milk
 ME – Milk and meat
 DO – Suckler cows

Type of control

A – Dairy and beef recording
 Z – Parentage recording
 R – Registration

POVZETEK

Na 26.288 kmetijskih gospodarstvih je bilo v Sloveniji konec leta 2023 registriranih 435.055 aktivnih živali. Povprečno slovensko gospodarstvo je redilo 16,5 govedi na kmetijsko gospodarstvo. Med pasmami pripada 26,0 % vseh živali lisasti pasmi in križankam z lisasto pasmo, 17,4 % črno-beli, 3,6 % rjavi pasmi in 1,2 % avtohtoni cikasti pasmi. Preostanek (51,8 %) prištevamo k drugim pasmam, med katere uvrščamo križance različnih pasem, živali neznanega porekla, limuzin in šarole pasmo ter druge pasme. Med aktivnimi živalmi so prevladovala krave, ki so zavzemale 34,9 % vse goveje živine, sledijo teleta s 29,7 %, telice z 21,1 % ter biki z 19,9 %. 822 kmetijskih gospodarstvih je opustilo rejo govedi.

V letu 2023 so na 18.989 kmetijskih gospodarstvih redili 152.011 krav, od tega so na 4.805 gospodarstvih (25,3 %) redili 91.962 molznic, na preostalih gospodarstvih (14.184 ali 74,7 %) so redili dojlje (60.049).

V tržno prirejo mleka je bilo usmerjenih 4.805 kmetijskih gospodarstev. V kontrolo prireje mleka je bilo ob koncu leta vključenih 2.736 kmetij (56,9 %), kjer so redili 73.152 molznic (79,5 %), preostale (18.810 ali 20,5 %) so bile na 2.069 gospodarstvih s tržno prirejo mleka. Slovenska gospodarstva z molznicami so v povprečju redila po 19,1 molznice, v kontroli prireje mleka 26,7 molznice. 1.770 oz. 36,8 % gospodarstev je redilo do 9 molznic. 1.511 oz. 31,4 % gospodarstev od 10 do 19 molznic, 1.174 oz. 24,4% gospodarstev od 20 do 49 molznic, na 303 oz 6,3 % gospodarstev od 50 do 100 krav ter 47 gospodarstev oz. 0,98 % 100 in več krav. V čredah molznic se povečuje število in delež krav črno-bele, zmanjšuje se število in delež krav rjave in lisaste pasme. V rejo dojlj je bilo usmerjenih 14.388 gospodarstev. Kmetije z dojljami so redile v povprečju 4,2 dojlje, v kontroli prireje mesa (kontrola A) 16,9 in kontroli B 17,2 dojlje.

V letu 2023 je bilo 111.494 prvih osemenitev, od tega je bilo 45,4 % osemenitev s semenom lisaste, 32,8 % črno-bele, 11,3 % limuzin, 5,0 % rjave, 1,4 % belgijsko belo-plave, 1,2 % šarole ter 0,96 % cikaste pasme.

Doba med telitvama (DMT) je v povprečju trajala 421 dni, poporodni premor (PP) 136 dni. Pri molznicah 420 dni, pri dojljah 425 dni. V slovenskih rejah, ki so vključene v kontrolo prireje mleka je povprečna DMT trajala 419 dni (najdlje pri kravah rjave pasme 432 dni, črno-beli pasmi 424 dni, sledijo križanke z lisasto pasmo 413 dni ter lisaste krave 410 dni), v rejah s kontrolo prireje mesa 389 dni. Pri molznicah (kontrola Z) je DMT trajala 428 dni. Število prvih osemenitev se je v letu 2023 zmanjšalo iz 115.594 na 111.493.

Kontrola prireje mleka se je izvajala po AT4 metodi, v čredah z robotsko molžo po A4 metodi. Leta 2023 je bilo v kontrolo prireje mleka vključenih 73.152 molznic, od tega 25.464 molznic lisaste pasme in križank z lisasto pasmo, 32.991 molznic črno-bele pasme, 6.344 molznic rjave pasme in 8.282 molznic drugih pasem in križanj ter 71 molznic avtohtone cikaste pasme.

V letu 2023 so krave v celi laktaciji v povprečju dosegle 8.602 kg mleka s 4,11 % maščobe in 3,44 % beljakovin. Mlečnost v standardni laktaciji (305 dni) je znašala 7.451 kg mleka s 4,04 % maščobe in 3,37 % beljakovin. V primerjavi z letom 2022 se je mlečnost v standardni laktaciji v povprečju povečala za 70 kg, vsebnost maščobe in beljakovin za 0,01 odstotne točke. Povprečna mlečnost kontroliranih krav črno-bele pasme se je povečala z 8656 kg mleka leta 2022 na 8717 kg leta 2023 ali +61 kg mleka v standardni laktaciji. Pri lisasti pasmi se je

povprečna mlečnost v tem obdobju povečala s 6139 kg mleka na 6166 kg ali +27 kg mleka. Mlečnost se je v tem obdobju povečala tudi pri kravah križankah z lisasto pasmo za 44 kg mleka, s 6.630 kg mleka leta 2022 na 6.674 kg mleka leta 2023. Pri molznicah rjave pasme za 39 kg (iz 6.380 leta 2022 na 6.419 leta 2023). Povprečna vsebnost mlečne maščobe se je v letu 2023 gibala med 4,16 % pri rjavi in 3,98 % pri črno-beli pasmi, povprečna vsebnost beljakovin med 3,49 % pri rjavi pasmi in 3,32 % pri črno-beli pasmi. Rodovniške krave lisaste pasme so priredile 7.244 kg mleka s 4,10 % maščobe in 3,45 % beljakovin. Molznice avtohtone cikaste pasme so v standardni laktaciji priredile 3.399 kg mleka s 3,80 % maščobe in 3,36 % beljakovin. V kontroliranih čredah v zadnjih letih ne beležimo bistvenega izboljšanja zdravstvenega stanja mlečnih žlez krav. Delež vzorcev mleka s somatskimi celicami do 150.000 se je v obdobju 2019-2023 povečal za 4,4 %. Črede z manjšim številom krav imajo v povprečju več somatskih celic kot večje črede.

Črede, vključene v kontrolo prireje mleka so v letu 2023 glede na leto 2022 izločile 23.734 oz. 34,4 % vseh molznic. Najpogostejši vzrok izločitve so bile plodnostne motnje, boleznj parkljev in nog, pogin in mastitis. Izmed izločenih krav so v življenjski dobi največje število telitev imele krave križanke z lisasto pasmo (4,0), sledijo krave rjave pasme (3,6), krave lisaste pasme (3,4) in krave črno-bele pasme (3,1). Proizvodna doba je bila najdaljša pri križankah z lisasto pasmo (1.535 dni). Izločene krave črno-bele pasme so na dan v proizvodnji priredile 23,9 kg mleka. Križanke z lisasto pasmo so dosegle 77,0 %, molznice rjave pasme 72,8 %, lisaste pasme pa 72,0 % prirejene količine mleka na krmni dan pri kravah črno-bele pasme.

Intenzivnost izpusta metana (CH₄) se je med letoma 2019 in 2023 zmanjšala za 8,42 %, intenzivnost izpusta didušikovega oksida (N₂O) za 3,72 %, intenzivnost obeh plinov skupaj za 3,50 %. Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov se pri črno-beli, rjavi in lisasti pasmi zmanjšuje, ker se prireja mleka na krmni dan povečuje.

V čredah dojilj izvajamo kontrolo prireje mesa po metodi A in B in kontrolo porekla (kontrola Z). V kontroli mesa je bilo v letu 2023 v 61 rejah kontroliranih 1.087 telet. Povprečni prirast telet od rojstva do odstavitve (od 0. do 210. dneva) je znašal 1.119 g/dan, največji pri lisasti pasmi, 1.429 g/dan. Teleta šarole pasme so dosegla največjo maso ob odstavitvi, 293,9 kg.

SUMMARY

At the end of 2023 in Slovenia, 435,055 active animals were registered on 26,288 holdings. An average Slovenian holding reared 16.5 head of cattle, a number that has remained unchanged since 2022. Among these animals, 26.0% were Simmental, 17.4% Holstein, 3.6% Brown, and 1.2% autochthonous Cika breed. The remaining 51.8% were either crossbred, of unknown pedigree, or other breeds such as Limousin or Charolais. Among all active animals, cows were predominant (34.9%), followed by calves (29.7%), heifers (21.1%), and bulls (19.9%). Cattle rearing ceased on 822 holdings.

In 2023, 152,011 cows were reared on 18,989 farms, of which 91,962 were dairy cows (4,805 farms, 25.3%) and 60,049 were suckling cows (14,184 farms, 74.7%).

A total of 4,805 holdings performed commercial dairy production. At the end of 2023, 2,736 (56.9%) holdings rearing 73,152 cows, representing 79.5% of all dairy cows, were involved in milk recording. The remaining 18,810 dairy cows (20.5%) were reared on 2,069 dairy farms outside the national milk recording scheme. An average Slovenian dairy farm reared 19.1 cows, while those in milk recording reared 26.7 cows per farm. A total of 1,770 farms (36.8%) had fewer than 9 cows, 1,511 had between 10 and 19 cows (31.4%), 1,174 had between 20 and 49 cows (24.4%), 303 had between 50 and 100 cows (6.3%), and 47 farms (0.98%) had more than 100 cows. The proportion of the Holstein breed is increasing, while the proportions of Simmental and Brown breeds are decreasing. A total of 14,388 farms reared suckling cows, with an average of 4.2 cows per farm. Farms participating in meat production control (Method A) had 16.9 suckling cows, and those in Method B had 17.2 suckling cows.

In 2023, there were 111,494 first inseminations, with 45.4% involving Simmental, 32.8% Holstein, 11.3% Limousin, 5.0% Brown, 1.4% Belgian Blue, 1.2% Charolais, and 0.96% Cika breed.

The average calving interval (CI) for dairy cows was 420 days, and 425 days for suckling herds. In milk recording, the CI was 419 days (Brown 432 days, Holstein 424 days, graded Simmental 413 days, and Simmental 410 days). In beef recording, the CI was 389 days. The average days open in milk recording was 136 days. The number of first inseminations is still decreasing. For suckling cows (control Z), the calving interval was 428 days. The number of first inseminations decreased from 115,594 to 111,493 in 2023.

Milk recording was performed using the AT4 method and the A4 method with milking robots. At the end of 2023, there were 73,152 dairy cows in milk recording, including 25,464 Simmental and graded Simmental cows, 32,991 Holsteins, 6,344 Brown cows, 71 Cika, and 8,282 other breeds.

By the end of 2023, 73,152 dairy cows were included in milk recording on 2,736 farms. The average milk yield per lactation was 8,602 kg of milk with 4.11% fat and 3.44% protein. The milk yield in a standard lactation (305 days) was 7,381 kg of milk with 4.04% fat and 3.37% protein. Compared to 2022, the average milk yield in a standard lactation increased by 70 kg, while fat and protein content increased by 0.01 percentage points.

In 2023, the average milk yield of Holstein breed cows increased from 8,656 kg to 8,717 kg, a gain of 61 kg in standard lactation. Similarly, the Simmental breed's average milk yield increased from 6,139 kg to 6,166 kg, a gain of 27 kg. Simmental crossbred cows also showed an

annual increase in milk yield, from 6,630 kg in 2022 to 6,674 kg in 2023, a gain of 44 kg. Brown cows increased milk yield by 39 kg, from 6,380 kg in 2022 to 6,419 kg in 2023. The average milk fat content ranged from 4.16% in Brown cows to 3.98% in Holstein cows, while the average protein content varied from 3.49% in Brown cows to 3.32% in Holsteins. Pedigree Simmental cows produced 7,244 kg of milk with 4.10% fat and 3.45% protein. Despite improvements in milk yield and composition, there has been no significant improvement in udder health in recorded herds over the last four years. The percentage of milk samples with a somatic cell count up to 150,000 increased by only 4.4% between 2019 and 2023. Smaller herds, on average, have higher somatic cell counts compared to larger herds.

In 2023, farms involved in milk recording had 23,734 more cows culled compared to 2022, accounting for 34.4% of all dairy cows. The significant increase in culling (3.2%) can be attributed to the impact of drought on agricultural production. Other culling reasons included fertility issues, mortality, and mastitis. Crossbred Simmental cows had the highest number of calvings during their lifetime (4.0), followed by Brown breed cows (3.6), Simmental cows (3.4), and Holstein cows (3.1). Crossbred Simmental cows also had the largest number of productive days (1,535 days). Holstein cows that were culled produced an average of 23.9 kg of milk per day, while Simmental crossbred cows reached 77.0% of the milk yield, Brown cows 72.8%, and Simmental cows 72.0% of the milk yield per feed day compared to Holstein cows.

Between 2019 and 2023, there was an overall decrease in methane emission intensity by 3.72% and a combined reduction of methane and nitrous oxide emissions intensity by 3.50%. The emission intensity reduction can be attributed to the increased milk yield per feed day in Holstein, Brown, and Simmental breed cows.

In 2023, 61 herds with suckling cows participated in meat production recording (Methods A and B) and pedigree recording (Method Z), recording 1,087 calves in total. The average daily weight gain of calves from birth to weaning (0 to 210 days) was 1,119 grams per day, with the highest average gain observed in the Simmental breed at 1,429 grams per day. Charolais calves also reached the highest weight at weaning, with an average of 293.9 kilograms.

1. ŠTEVILO ŽIVALI

Podatki o živalih so zbrani v Centralni podatkovni zbirki Govedo (CPZ Govedo) na Kmetijskem inštitutu Slovenije; <https://www.govedo.si/>.

V Sloveniji je bilo po podatkih CPZ GOVEDO konec leta 2023 26.288 kmetijskih gospodarstev (leta 2022 27.110). Skupaj so redili 435.055 govedi (preglednica 1) ali v letni primerjavi 3,1 % manj. Trend upadanja kmetijskih gospodarstev v Sloveniji se nadaljuje (slika 1); največ na zavodu Murska Sobota (-5,6 %) in Ptuju -4,4 %, sledjo Kranj (-4,2 %), Ljubljana (-3,8 %), Novo mesto ter Celje -3,4 % ter Nova Gorica za 75 oz. 3,2 % manj kot preteklo leto. Gospodarstva so v povprečju redila 16,6 glave, največ v Murski Soboti (29,1), najmanj v Novi Gorici (12,7).

Na 18.989 kmetijskih gospodarstvih edijo krave, na 8.121 gospodarstvih oz. 27,8 % vseh gospodarstev prevladuje pitanje goved. Ob koncu leta 2023 je bilo v CPZ Govedo aktivnih 152.011 krav, od tega 91.962 molznic in 60.049 dojilji; v povprečju 8,0 krav na gospodarstvo, največ na območju zavoda Murska Sobota (11,2 krave), najmanj na Novomeškem in Goriškem (7,6 oz. 7,4 krave).

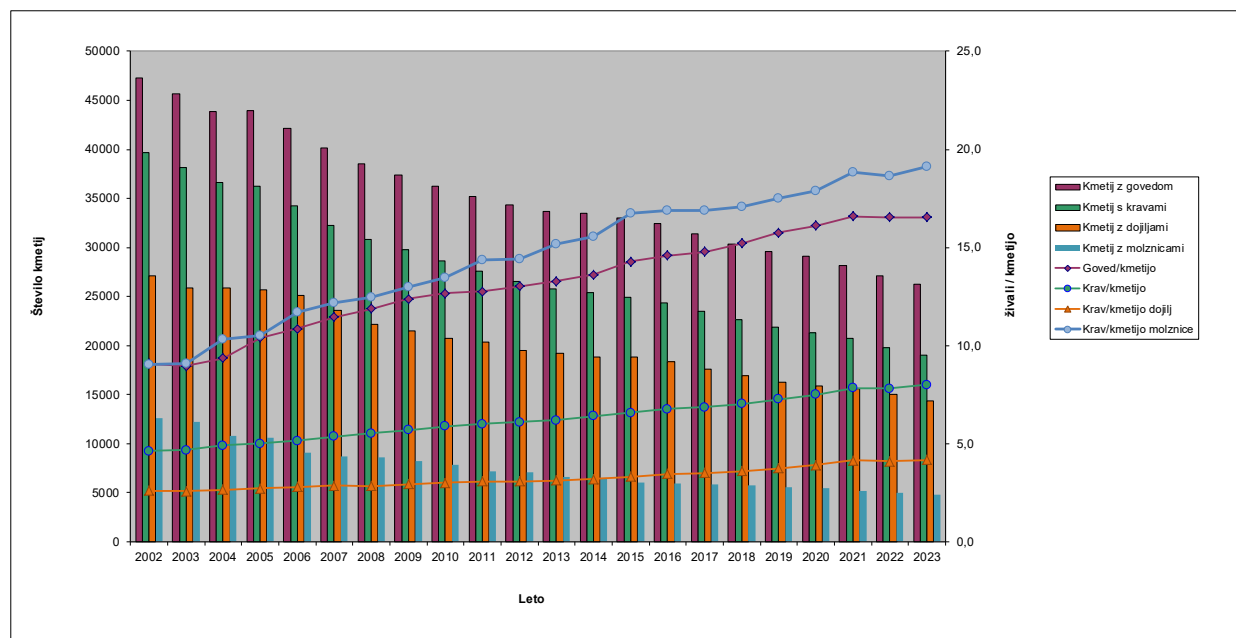
Preglednica 1: Kmetijska gospodarstva, ki redijo govedo, Slovenija 2023

Table 1: Cattle breeding agricultural holdings, Slovenia 2023

Zavod/Region	Govedo/Cattle				Krave/Cows			
	Št. kmet. gosp./No. of agr. holdings	Skupaj/Total	%	Št. goved na gospod./No. of heads per agr. holding	Št. kmet. gosp./No. of agr. holdings	Skupaj/Total	%	Št. krav na gospod./No. of cows per agr. holding
CE	7.555	102.504	23,6	13,6	5.393	36.316	23,9	6,7
KR	2.414	45.983	10,6	19,0	1.833	18.578	12,2	10,1
LJ	5.845	84.933	19,5	14,5	4.335	30.346	20,0	7,0
MS	936	27.400	6,3	29,3	691	7.748	5,1	11,2
NG	2.208	27.393	6,3	12,4	1.514	11.367	7,5	7,5
NM	3.666	59.540	13,7	16,2	2.454	18.712	12,3	7,6
PT	3.664	87.302	20,1	23,8	2.769	28.944	19,0	10,5
Slovenija 2023	26.288	435.055	100	16,5	18.989	152.011	100	8,0
Slovenija 2022	27.110	448.754	100	16,6	19.830	154.673	100	7,8
Slovenija 2021	28.178	467.397	100	16,6	20.737	162.617	100	7,8
Slovenija 2020	29.090	468.821	100	16,1	21.309	160.047	100	7,5
Slovenija 2019	29.615	461.973	100	15,8	21.839	158.670	100	7,3
Slovenija 2017	31.403	463.843	100	14,8	23.449	161.100	100	6,9
Slovenija 2015	33.020	471.599	100	14,3	24.897	163.945	100	6,6
Slovenija 2013	33.700	447.434	100	13,3	25.815	159.691	100	6,2
Slovenija 2010	36.281	459.176	100	12,7	28.638	168.404	100	5,9

Med aktivnimi živalmi (preglednica 2) so prevladovali ženske živali (72,6 %), od tega starih dve leti ali več 40,5 %. Krave predstavljajo 34,9 % celotne populacije, sledijo teleta (29,7 %), 21,1 % telice ter 12,4 % biki nad 12 mesecev starosti ter plemenski biki. V primerjavi z letom 2022 se je zmanjšalo število krav zmanjšalo za 1,7 %, posledično tudi telet (-5,6 %), medtem ko število telic ostaja na ravni iz leta 2022. Zmanjšalo se je tudi število bikov v starosti od 12 do 24 mesecev, povečalo pa število bikov nad 24 mesecev starosti, porast beležimo tudi pri plemenskih bikih. V zadnjih desetih letih je rejo govedi opustilo 7.412 kmetijskih gospodarstev oz. 741 na leto oz. v povprečju se na dan zapreta kar 2 kmetiji. Število govedi se je v tem obdobju zmanjšalo za 12.379 živali.

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Slika 1: Število kmetijskih gospodarstev z govedom in kravami po letih

Figure 1: The number of agricultural holdings with cattle and cows recording by years

Preglednica 2: Aktivne živali, Slovenija 2023

Table 2: Active animals in the central database, Slovenia 2023

Zavod Region	Živali po kategorijah/Animals by classes								Skupaj Total
	Št. krav No. of cows	Št. telic No. of heifers		Št. bikov No. of bulls		Plem./Breed.	Št. telet No. of calves		
		12-24*	>24*	12-24*	>24*		♂ (<12)	♀	
CE	36.316	16274	6106	12715	1827	192	14094	14980	102.504
KR	18.578	7084	2669	4365	564	46	5721	6956	45.983
LJ	30.346	11205	4853	11460	1531	230	13636	11672	84.933
MS	7.748	4808	1226	4106	220	28	5097	4167	27.400
NG	11.367	3108	1990	2662	789	151	3667	3659	27.393
NM	18.712	9724	2881	8208	1051	93	9484	9387	59.540
PT	28.944	15427	4618	10563	975	135	12905	13735	87.302
Slovenija 2023	152.011	67.630	24.343	54.079	6.957	875	64.604	64.556	435.055
Slovenija 2022	154.673	68.874	23.059	58.990	5.469	768	68.995	67.868	448.696
Slovenija 2021	162.617	60.866	32.818	59.357	6.207	704	73.482	71.346	467.397
Slovenija 2020	160.047	68.190	29.841	61.778	6.725	604	71.468	70.168	468.821
Slovenija 2019	158.670	68.145	28.997	64.878	6.418	587	70.868	68.348	466.911
Slovenija 2018	158.863	64.776	28.882	61.156	6.239	538	73.766	67.753	461.973
Slovenija 2017	161.100	64.930	29.449	61.312	5.825	573	74.003	66.654	463.843
Slovenija 2015	163.945	64.343	30.194	63.520	7.745	520	72913	68.419	471.599
Slovenija 2013	159.691	59.596	26.724	61.752	6.717	571	69.689	62.694	447.434

* starost v mesecih/Age in months

Pasemska sestava aktivnih živali je prikazana v preglednici 3. Med čiste pasme štejemo živali, katerih delež posamezne pasme presega 87,5 %. Najštevilčnejše pasme v Sloveniji so lisasta (LS), črno-bela (ČB) in rjava (RJ) ter mesne pasme limuzin (LIM), šarole (CHA) in belgijsko belo-plavo (BBP) in njihovi križanci. Lisasti pasmi je pripadalo 23,2 %, križankam z lisasto pasmo 2,7 %, črno-beli 17,4 % (preteklo leto 17,2 %) in rjavi 3,6 % vseh živali. Povečuje se delež avtohtone cikaste pasme (1,2 %). Preostale živali, 49,9 %, prištevamo k drugim pasmam

in križanjem, med katerimi so prevladovale živali z neznanim poreklom (36,3 %). Od mesnih pasem sta v Sloveniji najpomembnejši pasmi limuzin z 1,0 % in šarole z 0,5 % vseh govedi.

Preglednica 3: Aktivne živali po pasmah/križanjih, Slovenija 2023

Table 3: Active animals by breeds/crosses, Slovenia 2023

Pasma/Breed	Živali po kategorijah/Animals by classes								Skupaj Total	%
	Št. krav/ No. of cows	Št. telic/No. of heifers		Št. bikov/No. of bulls			Št. telet/No. of calves			
		12-24*	>24*	12-24*	>24*	Plem./Breed.	♂ (<12*)	♀ (<12*)		
RJ	7.712	1.993	1.318	1.267	227	20	1.382	1.731	15.650	3,60
LS	41.506	13.449	5.387	12.680	1353	141	13.509	12.853	100.878	23,19
LSX	6.048	1.310	571	1.195	122	2	1.229	1.207	11.684	2,69
ČB	34.855	11.935	4.194	4.640	582	48	8.084	11.477	75.815	17,43
MB	11	1	—	1	—	—	0	4	17	0,00
CK	2.622	524	245	270	45	113	529	652	5.000	1,15
NZ	36038	29.022	8.645	25.324	3.267		29.312	26.409	158.017	36,32
LIM	1.760	467	398	315	102	361	502	516	4.421	1,02
CHA	1042	221	182	113	28	137	224	249	2.196	0,50
BBP	3	—	1	—	—	—	1	1	6	0,00
BAQ	16	4	6	4	0	2	3	8	43	0,01
GLW	30	8	5	4	3	—	4	3	57	0,01
AAG	580	123	66	67	44	49	124	135	1.188	0,27
HLA	323	44	35	24	35	2	44	54	561	0,13
PZB	8	—	—	—	—	—	1	—	9	0,00
AL	16	—	2	1	—	—	1	2	22	0,01
JE	38	9	6	2	—	—	9	9	73	0,02
GS	2	—	—	—	—	—	—	—	2	0,00
DR	1	—	—	—	—	—	3	—	4	0,00
IGO	9	3	1	—	2	—	6	1	22	0,01
WGE	13	2	1	3	3	—	1	2	25	0,01
CNN	2	—	—	—	—	—	—	—	2	0,00
KR	19.376	8.515	3.280	8.169	1144	—	9.637	9.243	59.363	13,64
Slovenija 2023	152.011	67.630	24.343	54.079	6.957	875	64.605	64.556	435.055	100,00
2023-2022	-2.662	-1.244	1.284	-4.911	1.488	107	-4.390	-3.312	-13.641	96,96
Slovenija 2022	154.673	68.874	23.059	58.990	5.469	768	68.995	67.868	448.696	96,00
Slovenija 2021	162.617	69.305	24.382	59.353	6.165	704	73.482	71.376	467.384	99,69
Slovenija 2020	160.047	68.190	29.841	61.778	6.725	604	71.468	70.168	468.821	100,39
Slovenija 2019	158.670	68.165	28.999	64.897	6.423	587	70.882	68.354	466.977	101,08
Slovenija 2018	158.867	64.776	28.882	61.156	6.239	538	73.762	67.753	461.973	99,60
Slovenija 2017	161.100	64.931	29.450	61.346	5.824	573	73.995	66.624	463.843	100,00

* Starost v mesecih/Age in months, ** Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

V Sloveniji je bilo konec leta 2023 152.011 krav (preglednica 4), kar je 2.662 oz. 1,7 % krav manj kot leta 2022. Med pasmami so prevladovale krave lisaste pasme (27,3 %) ter križanke z lisasto pasmo (4,4 %), črno-bele (22,9 %) in rjave krave (5,1 %). Že nekaj let se povečuje število krav cikaste pasme ter limuzin in šarole pasme. Število krav drugih pasem se je v letu 2023 zmanjšalo, v preteklem letu je bilo na ravni leta 2021. To so krave ostalih pasem in različnih križanj z znanim poreklom in krave z neznanim poreklom. Še vedno pada število krav rjave in lisaste pasme ter križank z lisasto pasmo.

Preglednica 4: Število in delež krav po pasmah/križanjih, Slovenija 2023
 Table 4: Number and share of cows by breeds/crosses, Slovenia 2023

Kmetijsko gospodarstvo/ Agricultural holding	Pasma/Breed								Skupaj / Total
	LS	LSX*	RJ	ČB	CHA	LIM	CK	Druge	
	Število krav/Number of cows								
	%								
Slovenija 2023	41.506	6.048	7.712	34.855	1.042	1.760	2.622	56.466	152.011
	27,30	3,98	5,07	22,93	0,69	1,16	1,72	37,15	100,00
2023-2022	-2.394	-720	-555	-159	103	197	99	767	-2.662
Slovenija 2022	43.900	6.768	8.267	35.014	939	1.563	2.523	55.699	154.673
Slovenija 2021	47.950	7.814	9.219	36.305	895	1.440	2.481	56.510	162.617
Slovenija 2020	49.565	8.846	10.077	36.535	877	1.275	2.286	50.586	160.047
Slovenija 2018	51.852	10.608	10.992	35.658	705	1.033	2.017	46.002	158.867
Slovenija 2013	59.020	14.120	14.862	34.758	563	540	1.330	34.498	159.691

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Pasemska struktura krav je na območnih zavodih KGZS razpršena zelo različno. Lisasta pasma prevladuje na zavodih Murska Sobota (56,5 %), Ptuj, Celje in Ljubljana. Rjava pasma je najštevilčnejša na zavodu Nova Gorica (17,9 %). V ravninskem delu Slovenije prevladuje črno-bela pasma (preglednica 5), najštevilčnejša je na zavodu Kranj, na območju osrednje Dolenjske in ptujskem bazenu. Čikasta pasma je močno zastopana na Goriškem, okolici Ljubljane, Kranja in Celja. Krave limuzin in šarole pasme so najštevilčnejše na območju zavoda Nova Gorica in Ljubljana.

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 5: Število in delež krav po pasmah/križanjih in zavodih, Slovenija 2023
 Table 5: Number and share of cows by breeds/crosses and regions, Slovenia 2023

Zavod/Region	Pasma/Breed								Skupaj/ Total	2023-2022
	LS	LSX*	RJ	ČB	CHA	LIM	CK	Druge/Other		
	Število krav/Number of cows									
%										
CE	10.612	1.596	2.495	5.904	104	350	669	14.586	36.316	-715
	29,22	4,39	6,87	0,20	0,60		1,50	33,10	100,00	-1,93
KR	2.924	710	115	7787	1	75	368	6.598	18578	6
	15,74	3,82	0,62	41,92	0,01	0,40	1,98	35,52	100,00	0,03
LJ	8.356	1.012	1.608	6560	143	373	775	11.519	30346	-395
	27,5	3,3	5,3	21,6	0,5	1,2	2,6	38,0	100	-1,28
MS	4.355	834	31	455	32	48	15	1.978	7.748	-378
	56,2	10,8	0,4	5,9	0,4	0,6	0,2	25,5	100,0	-4,65
NG	991	182	1.978	664	603	377	448	6.124	11364	-30
	8,7	1,6	17,4	5,8	5,3	3,3	3,9	53,9	100,0	-0,3
NM	1.988	329	1.279	6064	51	257	155	8.589	18.712	-489
	10,6	1,8	6,8	32,4	0,3	1,4	0,8	45,9	100,0	-0,03
PT	12.280	1.385	206	7421	108	280	192	7.072	28.944	-664
	47	6,4	0,8	0,2	0,5	0,5	19,3	100	-0,1	-0,02
Slovenija 2023	41.506	6.048	7.712	34.855	1.042	1.760	2.622	56.466	152.011	-2.662
	31	5,5	6,3	0,5	0,8	1,4	34,7	100	0,87	-1,72
2023-2022	-1.003	-879	294	58	121	159	2.631	1.377	-2.662	98,28
Slovenija 2022	43.900	6.768	8.267	35.014	939	1.563	2.523	55.699	154.673	-7.944
Slovenija 2021	47.950	7.814	9.219	36.308	895	1.440	2.481	56.510	162.617	2.570
Slovenija 2020	49.565	8.846	10.077	877	1.275	2.286	50.586	160.047	160.047	1.377
Slovenija 2019	50.568	9.725	10.371	819	1.154	2.127	47.955	158.670	158.670	
CE 2022	11.340	1.777	2.635	5.986	94	302	611	14.286	37.031	101,97
KR 2022	2.911	760	110	7.757	1	41	369	6.623	18.572	99,97
LJ 2022	8.834	1.145	1.757	6.669	131	326	748	111.131	30.741	101,30
MS 2022	4.590	958	36	448	32	46	14	2.002	8.126	104,88
NG 2022	1.110	203	2.040	700	531	361	438	6.011	11.394	100,26
NM 2022	2.172	379	1.454	5.990	50	257	142	8.757	19.201	102,61
PT 2022	12.943	1.546	235	7.464	100	230	201	6.889	29.608	102,29

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Preglednica 6: Kmetijska gospodarstva s kravami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2023

Table 6: Agricultural holdings with cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>Number of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed								
				RJ	LS	LSX*	ČB	CK	CHA	LIM	AAG	Druge/Other
Gorenjska	18.586	1832	17,2	115	2.914	711	7.787	367	1	76	61	6.554
Goriška	6.321	885	13,4	1.680	683	139	397	200	129	274	50	2769
Jugovzhodna Slovenija	14.918	1664	25,8	1.025	1513	236	5.551	153	24	274	40	6.102
Koroška	10.804	1460	15,9	355	3.282	473	2.148	204	43	96	42	4.161
Notranjsko-Kraška	5.506	747	20,8	279	439	66	285	231	353	89	140	3624
Obalno-Kraška	1120	177	11,9	97	74	3	1	101	130	36	5	673
Osrednjeslovenska	24.016	3329	23,7	1.321	7.165	855	5.587	547	125	217	41	8.158
Podravska	25.542	2365	13,4	147	10.843	1.282	6.662	156	81	247	69	6.055
Pomurska	7.758	691	12,3	31	4.365	834	455	15	32	48	17	1.961
Savinjska	28.916	4344	13,5	2.198	8.760	1.226	4.515	507	90	287	70	11.263
Spodnjeposavska	6.574	1046	16,4	417	662	115	1.405	67	31	105	24	3748
Zasavska	1950	450	8,6	47	806	108	62	74	3	11	21	818
Slovenija/Slovenia	152.011	18.990	16,7	7.712	41.506	6.048	34.855	2622	1042	1760	580	55.886

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

1.1 Krave molznice

Na 4.805 kmetijskih gospodarstvih (leta 2013 še 6.573) usmerjenih v tržno prirejo mleka so redili 93.962 molznic. V kontrolo prireje mleka (kontrola A) je bilo vključenih 2.736 kmetijskih gospodarstev, na katerih so redili 73.152 molznic ali 79,5 % vseh molznic, preostale (18.810 ali 20,5 %) so bile na gospodarstvih (2.069) izven kontrole A. Število kontroliranih kmetij pada, povečuje se število molznic na kmetijo.

Povprečno slovensko kmetijsko gospodarstvo s tržno prirejo mleka (preglednica 7) je v letu 2023 redilo 19,1 molznice na kmetijo, leta 2013 15,2 molznice. Kmetije s kontrolo prireje mleka pa 26,7 molznice (2013 20,0 molznic/kmetijo), največje kmetije so na novomeškem zavodu, ki v povprečju redijo 33,3 molznice, najmanjše v Novi Gorici z 19,5 molznice na kmetjo.

Preglednica 7: Velikost črede v rejah molznic in njihov delež v kontroli prireje mleka, Slovenija 2023
Table 7: Herd size of dairy cows and their share in milk recording, Slovenia 2023

Zavod Region	Krave molznice/Dairy cows			Krave molznice v kontroli/Dairy cows in recording			
	Št. kmetij/No. of herds	Št. krav/No. of cows	Št. krav na kmetijo No. of cows per herd	Št. kmetij/No. of herds	Št. krav/No. of cows	% krav % cows	Št. krav na kmetijo/No. of cows per herd
CE	1.144	19.637	17,2	586	13.972	70,8	23,8
KR	633	14.301	22,6	348	11.286	78,8	32,4
LJ	828	15.764	19,0	506	13.092	82,5	25,9
MS	456	6.659	14,6	247	5.212	77,0	21,1
NG	262	4.040	15,4	168	3.283	78,7	19,5
NM	502	10.947	21,8	267	8.894	80,6	33,3
PT	980	20.614	21,0	614	17.413	84,1	28,4
Slovenija 2023	4.805	91.962	19,1	2.736	73.152	79,5	26,7
Slovenija 2022	4.994	93.120	18,6	2.872	74.295	79,8	25,9
Slovenija 2021	5.182	97.686	18,9	3.007	78.134	80,0	26,0
Slovenija 2020	5.467	97.838	17,9	3.106	79.040	80,8	25,4
Slovenija 2019	5.584	97.757	17,5	3.231	79.134	80,9	24,5
Slovenija 2018	5.732	97.938	17,1	3.369	79.156	80,8	23,5
Slovenija 2017	5.880	99.361	16,9	3.516	80.305	80,8	22,8
Slovenija 2011	7.067	101.881	14,4	4.333	82.132	80,6	19,2

V preglednici 8 prikazujemo spreminjanje števila krav molznic v kontroli prireje mleka in zunaj nje glede na leto 1985, ko smo zabeležili 161.875 molznic. V tem obdobju se je znižal skupni stalež molznic za 43,2 % oziroma 69.913 molznic. Sprva so prevladovali molznice lisaste in rjave pasme, po letu 1995 vse bolj narašča število molznic črno-bele pasme, leta 1995 21.941 oz. 14,8 %, konec leta 2023 že 34.566 oz. 37,6 % vseh molznic.

Preglednica 8: Število in delež molznic po pasmah/križanjih in letih
Table 8: Number and percentage of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and years

Leto/ Year	Pasma/Breed									
	LS + LSX*		RJ		ČB		Druge /Other		Skupaj/Total	
	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %
2023	31.002	33,7	7.138	13,0	34.566	272,8	19.256	252,8	91.962	56,8
2022	32.252	37,1	7.588	13,9	34.738	274,1	18.542	244,6	93.120	57,5
2021	34.323	39,5	8.353	15,2	35.991	284,0	19.019	251,0	97.686	60,3
2020	35.542	40,9	9.050	16,5	36.186	285,6	17.060	225,1	97.838	60,4
2019	36.156	41,6	9.202	16,8	35.611	281,0	16.788	221,5	97.757	60,4
2018	36.781	42,3	9.639	16,7	35.321	278,8	16.197	213,7	97.938	60,5
2017	37.926	43,6	10.232	17,7	35.792	282,5	15.411	203,3	99.361	61,4
2016	39.345	45,3	11.088	20,2	36.033	284,4	14.645	193,2	101.111	62,5
2015	40.157	46,2	11.423	20,9	36.001	284,1	13.917	183,6	101.498	62,7
2014	40.542	46,7	12.036	22,0	35.196	277,8	13.753	181,5	101.527	62,7
2013	40.315	46,4	12.320	22,5	34.393	271,5	12.636	166,7	99.664	61,6
2012	41.924	48,3	13.164	24,0	34.154	269,6	12.639	166,8	101.881	62,9
2011	43.270	49,8	13.947	25,5	33.841	267,1	12.073	159,3	103.131	63,7
2010	45.296	52,1	14.896	27,2	33.615	265,3	11.909	157,1	105.716	65,3
2009	46.103	53,1	15.809	28,9	33.264	262,5	11.307	149,2	106.483	65,8
2008	50.076	57,6	16.468	30,1	32.935	259,9	7.760	102,4	107.239	66,2
2007	49.552	57,0	17.167	31,4	32.482	256,4	6.342	83,7	105.543	65,2
2006	50.185	57,8	17.972	32,8	32.213	254,2	5.669	74,8	106.039	65,5
2005	53.971	62,1	19.727	36,0	32.106	253,4	5.620	74,2	111.424	68,8
2004	55.370	63,7	20.704	37,8	31.576	249,2	3.601	47,5	111.251	68,7
2003	56.152	64,6	21.638	39,5	29.626	233,8	3.775	49,8	111.191	68,7
2002	57.415	66,1	22.915	41,9	29.421	232,2	3.848	50,8	113.599	70,2
2001	66.850	76,9	33.876	61,9	30.495	240,7	2253	29,7	133.474	82,5
2000	64.047	73,7	32.440	59,3	28.302	223,4	3391	44,7	128.180	79,2
1998	80.569	92,7	44.484	81,3	28.181	222,4	4637	61,2	157.871	97,5
1995	82.761	95,3	40.144	73,3	21.941	173,2	3025	39,9	147.871	91,3
1990	84.305	97,0	47.757	87,2	14.651	115,6	5352	70,6	152.065	93,9
1985	86.883	100,0	54.743	100,0	12.670	100,0	7579	100,0	161.875	100,0

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Pasemska sestava molznic glede na leto 2022 ostaja skoraj nespremenjena. Najštevilčnejša je črno-bela pasma. Sledijo molznice lisaste pasme ter križanke z lisasto pasmo (LSX – živali, ki imajo poleg lisaste pasme od 14 % do 86 % pasme rdeči holštajn (RH) in/ali montbeliard (MB). (preglednica 9). Povečuje se število molznic cikaste pasme in drugih pasem. Med druge pasme prištevamo večpasemske križanke ali molznice z neznanim poreklom, za katere ob označitvi ni bil izpisan dokument Telitev in označitev živali (tetovirni listek). Potrdilo o telitvi in označitvi živali, ki ga ob označitvi teleta izpolni kontrolor ali rejec (samo delno), je osnovni dokument o poreklu goveda in je hkrati tudi podlaga za vpis živali v rodovniško knjigo.

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 9: Molznice po pasmah in vrsti kontrole, Slovenija 2023
Table 9: Dairy cows by breeds and type of recording, Slovenia 2023

Kontrola/ Recording	Pasma/Križanje Bree/Crosses												Skupaj/ Total	
	LS		LSX*		RJ		ČB		CK		Druge/Other		Št./No.	%
	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%
A	21.265	29,0	4.100	5,6	6.330	8,7	32.966	45,1	71	0,1	8.420	11,5	73.152	79,5
Z	4.841	25,7	796	4,2	794	4,2	1.575	8,4	89	0,5	10.715	57,0	18.810	20,5
A+Z	26.106	28,4	4.896	5,3	7.124	7,7	34.541	37,6	160	0,2	19.135	20,8	91.962	100,0

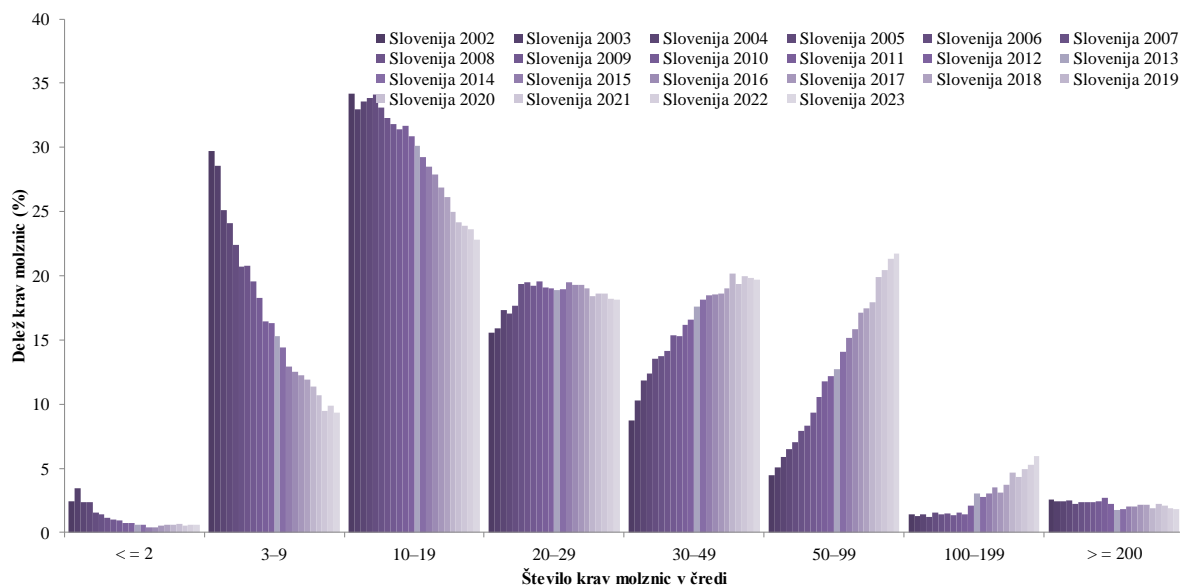
* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Podoben trend se kaže tudi v kontroli prireje mleka (preglednica 10). Konec leta 2023 je bilo vključenih 73.152 molznic ali 79,5 % vseh molznic. Število molznic je v kontroli v primerjavi z letom 1990 večje za 25,9 %, predvsem na račun povečanja pri črno-beli pasmi.

Preglednica 10: Spreminjanje števila molznic v kontroli prireje mleka glede na leto 1990
Table 10: Trend of the number of dairy cows in milk recording regarding year 1990

Leto/ Year	Pasma/Breed									
	LS + LSX*		RJ		ČB		Druge /Other		Skupaj/Total	
	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %
2023	25.464	87,0	6.344	37,2	32.991	289,3	8.353	1938,0	73.152	125,9
2022	26.409	90,3	6.710	39,4	33.062	290,0	8.050	1867,7	74.295	127,8
2021	27.781	95,0	7.409	43,5	34.290	300,7	8.654	2007,9	78.134	134,4
2020	28.294	96,7	7.888	46,3	34.470	302,3	8.337	1946,0	79.040	136,0
2019	28.650	97,9	8.031	47,1	33.842	296,8	8.611	1997,9	79.134	136,1
2018	28.943	98,9	8.303	47,7	33.532	294,1	8.378	1943,8	79.156	136,2
2017	29.691	101,5	8.790	51,6	33.951	297,8	7.873	1826,7	80.305	138,2
2016	30.590	104,6	9.399	55,2	34.225	300,2	7.528	1746,6	81.772	140,7
2015	31.034	106,1	9.693	56,9	34.124	299,3	7.144	1657,5	81.995	141,1
2014	30.632	104,7	10.042	58,9	33.169	290,9	6.865	1592,8	80.708	138,8
2013	30.245	103,4	10.282	60,3	32.417	284,3	6.385	1481,4	79.329	136,5
2012	31.954	109,2	11.165	65,5	32.469	284,8	6.544	1518,3	82.132	141,3
2011	32.807	112,1	11.791	69,2	32.030	280,9	6.228	1445,0	82.856	142,6
2010	33.322	113,9	12.265	72,0	31.684	277,9	5.901	1369,1	83.172	143,1
2009	33.325	113,9	12.861	75,5	31.206	273,7	5.627	1305,6	83.019	142,8
2008	35.727	122,1	13.248	77,8	30.743	269,6	3.157	732,5	82.875	142,6
2007	35.609	121,7	13.757	80,7	30.229	265,1	2.749	637,8	82.344	141,7
2006	35.246	120,5	14.136	83,0	29.729	260,7	2.402	557,3	81.513	140,2
2005	36.085	123,4	14.887	87,4	29.319	257,1	2.306	535,0	82.597	142,1
2004	36.202	123,8	15.479	90,8	28.600	250,8	2.239	519,5	82.520	142,0
2003	32.479	111,0	15.072	88,5	26.031	228,3	2.235	518,6	75.817	130,4
2002	32.768	112,0	15.843	93,0	25.745	225,8	2.196	509,5	76.552	131,7
2001	32.775	112,0	17.411	102,2	23.354	204,8	460	106,7	74.000	127,3
2000	29.968	102,4	17.165	100,7	23.106	202,6	891	206,7	71.130	122,4
1999	30.852	105,5	17.045	100,0	20.435	179,2	867	201,2	69.199	119,1
1998	31.156	106,5	17.415	102,2	19.389	170,0	686	159,2	68.646	118,1
1997	30.888	105,6	16.774	98,5	18.219	159,8	879	203,9	66.760	114,9
1996	31.231	106,8	17.230	101,1	16.752	146,9	542	125,8	65.755	113,1
1995	31.613	108,1	17.813	104,5	16.231	142,4	555	128,8	66.212	113,9
1990	29.253	100,0	17.038	100,0	11.402	100,0	431	100,0	58.124	100,0

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Slika 2: Delež molznic glede na število molznic v čredi skozi leta

Figure 2: Percentage of dairy cows according to the number of cows in herds by years

Spreminjanje strukture v čredi molznic med leti 2002 in 2023 prikazujemo na sliki 2. Analiza podatkov za leto 2023 glede na podatke iz leta 2002 kaže na premike v strukturi kmetijskih gospodarstev. Proces koncentracije je opazen na vseh gospodarstvih, ki se ukvarjajo s priraje mleka. V zadnjih desetih letih se je število kmetijskih gospodarstev, ki redijo do 30 molznic zmanjšalo, številna manjša kmetijska gospodarstva so priraje mleka opustila. Število molznic se zmanjšuje tudi v srednjem velikostnem razredu rejcev, ki redijo do 50 molznic. Obe vrednosrti, tako število kmetijskih gospodarstev kot tudi število molznic, naraščata zlasti pri največjih rejcih molznic, to je rejcih, ki redijo več kot 50 molznic; leta 2023 27.103 molznic oz. 29,4 % vseh molznic (preteklo leto 28,3 %).

V preglednici 11 podajamo podatke za število čred in število krav molznic glede na velikost črede. 36,8 % ali 1770 kmetijskih gospodarstev je redilo do 9 krav, 31,4 % oz. 1511 gospodarstev od 10 do 19 krav, 24,4 % oz. 1.174 gospodarstev od 20 do 49 krav in 7,3 % kmetij več kot 50 krav (leta 2022 6,9 %).

Preglednica 11: Število čred in število molznic glede na velikost črede (število molznic v čredi), Slovenija 2023

Table 11: *Number of herds and dairy cows by herd size, Slovenia 2023*

Zavod Region	Št. krav molznic v čredi/No. of dairy cows per herd								Skupaj Total	2023- 2022
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200		
Št. čred/No. of herds										
CE	57	339	416	160	122	49	1	—	1144	-37
KR	43	153	189	106	74	60	7	1	633	-8
LJ	56	267	231	137	79	47	8	3	828	-21
MS	55	176	123	47	34	20	1	—	456	-48
NG	35	95	81	18	25	4	4	—	262	-8
NM	37	158	133	69	45	53	6	1	502	-18
PT	58	241	338	159	99	70	14	1	980	-49
Slovenija 2023	341	1429	1511	696	478	303	41	6	4.805	-189
Slovenija 2022	364	1512	1582	702	491	301	36	6	4994	-187
Slovenija 2021	326	1.540	1.689	756	522	305	36	7	5.181	-286
Slovenija 2020	417	1.749	1.698	757	507	299	32	8	5.467	-117
Slovenija 2019	386	1.853	1.755	752	529	269	34	6	5.584	-148
Slovenija 2018	378	1.931	1.847	777	500	65	27	7	5.732	
Zavod Region	Št. krav molznic v čredi/No. of dairy cows per herd								Skupaj Total	2023- 2022
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200		
Št. molznic/No. of dairy cows										
CE	85	2.136	5.756	3.846	4.508	3.137	169	—	19.637	-261
KR	68	873	2.693	2.566	2.775	4.066	892	368	14.301	49
LJ	88	1.608	3.168	3.253	2.948	2.833	1.050	816	15.764	-142
MS	86	1.020	1.656	1.120	1.325	1.270	182	—	6.659	-316
NG	57	550	1.150	420	984	320	559	—	4.040	-50
NM	57	933	1.839	1.670	1.726	3.646	806	270	10.947	-94
PT	83	1457	4.706	3.834	3.815	4.720	1.792	207	20.614	-344
Slovenija 2023	524	8.577	20.968	16.709	18.081	19.992	5.450	1.661	91.962	-1.158
Slovenija 2022	560	9.137	21.834	16.863	18.357	19.716	4.908	1.745	93.120	-4.566
Slovenija 2021	513	9.259	23.342	18.180	19.535	19.990	4.847	2.020	97.686	-152
Slovenija 2020	635	10.487	23.625	18.212	18.968	19.442	4.257	2.212	97.838	+81
Slovenija 2019	599	11.132	24.413	18.002	19.699	17.500	4.582	1.830	97.757	-181
Slovenija 2018	579	11.674	25.603	18.593	18.646	17.084	3.634	2125	97.938	

Preglednica 12: Kmetijska gospodarstva z molznicami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2023

Table 12: Number of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>Number of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed								
				RJ	LS	LSX*	ČB	CK	CHA	LIM	AAG	Druge/Other
Gorenjska	14.324	632	24,2	93	2.307	641	7.761	27	0	0	7	3.488
Goriška	3.171	215	14,3	1.602	337	100	391	44	2	9	2	684
Jugovzhodna Slovenija	9.161	375	41,9	908	706	139	5.523	5	0	6	3	1.871
Koroška	5.793	340	21,8	338	1.456	361	2.123	11	7	18	8	1.471
Notranjsko-Kraška	1.154	63	22,0	225	80	34	281	13	23	1	0	497
Obalno-Kraška	107	12	11,9	73	9	1	0	2	0	0	0	22
Osrednjeslovenska	13.639	706	31,8	1.232	3.956	650	5.524	17	2	16	7	2.235
Podravska	18.703	873	21,2	119	7.876	1.113	6.614	9	4	15	3	2.950
Pomurska	6.784	458	15,3	30	4.190	806	453	0	24	18	5	1.258
Savinjska	15.922	908	20,4	2.098	4.589	908	4.449	44	1	49	10	3.774
Spodnjeposavska	3.219	157	27,5	381	335	88	1.390	0	0	8	2	1.015
Zasavska	647	68	9,8	39	353	67	57	1	0	0	2	128
Slovenija/Slovenia	92.624	4.807	22,4	7.138	26.194	4.908	34.566	173	63	140	49	19.393

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Preglednica 13: Kmetijska gospodarstva z molznicami v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2023

Table 13: Dairy cows in milk recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>Number of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed								
				RJ	LS	LSX*	ČB	CK	CHA	LIM	Druge/Other	
Gorenjska	11.315	348	32,5	79	1.996	561	7.542	16	0	0	1.121	
Goriška	2.494	140	17,8	1.473	269	87	350	32	0	1	282	
Jugovzhodna Slovenija	7.728	215	35,9	783	410	92	5.342	1	0	0	1.100	
Koroška	4.162	175	23,8	279	1.052	286	1.935	4	0	0	606	
Notranjsko-Kraška	925	30	30,8	169	54	24	277	1	0	0	400	
Obalno-Kraška	98	7	14,0	70	8	0	0	2	0	0	18	
Osrednjeslovenska	11.369	448	25,4	1.105	3.364	562	5.306	1	0	6	1.025	
Podravska	15.867	546	29,1	102	6.615	1.009	6.458	2	1	5	1.675	
Pomurska	5.334	248	21,5	22	3.684	713	395	0	24	18	478	
Savinjska	11.482	476	24,1	1.800	3.392	662	3.997	21	0	4	1.606	
Spodnjeposavska	2.464	73	33,8	340	269	65	1.331	0	0	0	459	
Zasavska	380	27	14,1	27	240	46	43	0	0	0	24	
Slovenija/Slovenia	73.618	2.733	26,9	6.249	21.353	4.107	32.976	80	25	34	8.794	

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Preglednica 14: Izločitve molznic v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih v letu 2023

Table 14: Culling of dairy cows in milk recording in year 2023

Pasma Breed	Starost ob izločitvi (let) Age at culling (year)	Povp. št. telitev No. of calvings	Število izločitev No. of cullings	Št. krav molznic No. of cows	% izločitev % of cullings
RJ	6,4	3,5	1.954	6.330	30,8
LS	6,2	3,6	6.931	21.265	32,6
LSX*	6,8	4,0	1.438	4.100	35,1
ČB	5,5	3,2	10.803	32.966	32,8
Druge	5,7	3,2	2.608	8.420	31,0
Slovenija 2023	6,1	3,5	23.734	73.152	34,4
Slovenija 2022	6,3	3,6	26.838	74.295	36,1
Slovenija 2021	6,0	3,5	25.705	78.134	32,9
Slovenija 2020	5,9	3,4	23.455	79.040	29,7
Slovenija 2018	6,2	3,6	25.885	79.156	32,7

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Rejci so v letu 2023 povprečju izločili iz reje 34,4 % molznic (2022 36,1 %), od tega po 30,8 % pri rjavi, 32,8 % molznic pri črno-beli pasmi, 32,6 % pri lisasti pasmi ter 35,1 % križank z lisasto pasmo (preglednica 14). Krave molznice so bile v povprečju izločene pri starosti 6,1 leta, ob izločitvi so dosegle 3,5 telitve; največ telitev so ob izločitvi imele križanke z lisasto pasmo (4,0 telitev), rjave 3,5 telitve, lisaste 3,6 telitve in črno-bele molznice 3,2 telitve. Med vzroki izločitve je bilo ponovno največ molznic izločenih zaradi plodnostnih motenj (30,0 %, preteklo leto 28,4 %; največ pri lisasti pasmi, sledijo molznice rjave, križanke z lisasto pasmo ter molznice črno-bele pasme). Plodnostne motenja so pogosto vzrok daljše dobe med telitvama. Velik delež molznic je bil izločen zaradi bolezni in poškodb parkljev in nog (16,3 %), kar 18,6 % vseh izločitev pri črno-beli pasmi. Zaradi pogina je bilo izločenih 8,7 % vseh izločenih živali, največkrat smo ga zabeležili pri molznicah črno-bele pasme, molznicah drugih pasem in rjavi pasmi. V rejah pogosto izločajo zaradi vnetja vimena (mastitisa). Zaradi mastitisa je bilo izločenih 7,9 % (leta 2022 7,7 %) molznic, skoraj polovica pri molznicah črno-bele pasme, najmanj pri molznicah rjave pasme. Zaradi visokega števila somatskih celic v mleku je bilo izločenih 5,8 % molznic (največkrat križanke z lisasto pasmo in molznice rjave pasme). Somatske celice v mleku same po sebi ne pomenijo tveganja za zdravje ljudi, pomenije pa težave v predelavi mleka in kakovosti mlečnih izdelkov. Za rejca je problem somatskih celic mnogo večji, saj povzročajo zdravstvene probleme v hlevu, ki prinašajo drago zdravljenje, zmanjšano prirejo, prezgodnje izločanje krav, znižano odkupno ceno mleka in drugo. 3,7 % oz 874 vseh molznic je bilo izločenih zaradi starosti. Zaradi nizke prireje je bilo izločenih 3,9 % krav; največ rjavih in lisasti molznic. Delež izločenih molznic zaradi presnovnih in prebavnih motenj ostaja na ravni iz leta 2022 (2,3 %).

Eden od parametrov izločitve je tudi starost ob izločitvi. Življenjska doba molznic se je pri vseh pasmah skrajšala. Največji delež izločitev zaradi starosti dosegajo križanke z lisasto pasmo, kjer je bilo izločenih 6,2 % molznic, pri rjavi 5,3 %, pri črno-beli 3,2 % vseh izločenih molznic. V povprečju so bile ob izločitvi najstarejše krave rjave pasme (6 let 4 mesece in 11 dni). Zaradi velikega poudarka na količini prirejenega mleka in vsebnosti, se je dolgoživost poslabšala. Vse manj je krav, ki se izločijo zaradi remonta oz. obnove črede (1,0 %). Rejci, ki se srečujejo s problemom visokega deleža izločenih krav, morajo za obnovo črede nameniti večino telic, zato nimajo možnosti izbire genetsko boljših živali.

1.2 Krave dojlje in rejnice

V 14.388 rejah je bilo konec leta 2023 v Sloveniji 60.049 dojlj. V rejah z dojljami smo izvajali kontrolo prireje mesa po metodah A (imenovani zunanji izvajalec) in po metodi B (rejec) ali kontrolo po metodi C, ki je kombinacija obojega ter kontrolo porekla (kontrola Z). V kontrolo prireje mesa (metoda A) je bilo v 48 rejah vključenih 811 dojlj oziroma 1,3 % vseh dojlj. Po metodi B je bila kontrola opravljena na 42 kmetijah, ki so redile 722 dojlj. Na teh kmetijah redijo v povprečju 17,2 dojlje. V kontroli prireje mesa prevladujejo krave limuzin in šarole pasme. Kmetije z dojljami so manjše in v povprečju redijo 4,2 dojlje na kmetijo (preglednica 15), v kontroli prireje mesa 16,9 dojlje.

Preglednica 15: Velikostna sestava čred, število in delež dojlj v kontroli prireje mesa, Slovenija 2023
Table 15: Herd size of suckling cows and their percentage in beef recording, Slovenia 2023

Zavod Region	Krave dojlje/Suckling cows			Krave dojlje v kontroli mesa/Suckling cows in beef recording							
	Št. kmetij No. of herds	Št. krav No. of cows	Št. krav na kmetijo/No. of cows per herd	Kontrola A				Kontrola B			
				Št. kmetij No. of herds	Št. krav No. of cows	% krav % cows	Št. krav na kmetijo/No. of cows per herd	Št. kmetij No. of herds	Št. krav No. of cows	% krav % cows	Št. krav na kmetijo/No. of cows per herd
CE	4.289	16.679	3,9	5	60	0,1	12,0	17	163	0,3	9,6
KR	1.215	4.277	3,5	2	17	–	8,5	1	30	0,05	30,0
LJ	3.535	14.582	4,1	4	82	0,1	20,5	9	207	0,3	23,0
MS	252	1089	4,3	–	–	–	–	1	5	–	5,0
NG	1.282	7.327	5,8	18	355	0,6	19,7	7	225	0,4	32,1
NM	1.981	7.765	3,9	8	107	0,2	13,4	6	85	0,1	14,2
PT	1.834	8.330	4,5	11	190	0,3	17,3	1	7	0,01	7,0
Slovenija 2023	14.388	60.049	4,2	48	811	1,3	16,9	42	722	1,2	17,2
Slovenija 2022	14.836	60.874	4,1	40	734	1,2	18,4	41	720	1,2	17,6
Slovenija 2021	15.624	64.931	4,2	33	757	1,2	22,9	39	630	1,0	16,2
Slovenija 2020	15.914	62.209	3,9	43	862	1,4	20,0	36	628	1,0	17,4
Slovenija 2019	16.260	60.913	3,7	27	655	1,1	24,3	–	–	–	–
Slovenija 2018	16.910	60.929	3,6	28	641	1,1	22,9	–	–	–	–
Slovenija 2017	17.572	61.739	3,5	33	704	1,1	21,3	–	–	–	–
Slovenija 2016	18.342	63.202	3,4	32	654	1,0	20,4	–	–	–	–
Slovenija 2015	18.838	62.448	3,3	34	669	1,1	19,7	–	–	–	–

Med dojljami (preglednica 16) prevladujejo dojlje lisaste pasme in križanke z lisasto pasmo (skupaj 27,6 %). V kontroli prireje mesa prevladujeta mesni pasmi limuzin in šarole, belgijsko belo-plave pasme je nekoliko manj, preostanek, 38,6 %, dojlj v kontroli prireje mesa prištevamo k drugim pasmam in križanjem. Za naraščanje živali drugih pasem je najverjetneje vzrok neizpisan tetuvirni listek, ki je osnovni dokument o poreklu goveda. Le-te živali vodimo kot živali neznane pasme oziroma živali različnih križanj. Da bi omogočili neposreden vpis živali v CPZ GOVEDO, smo rejcem, ki imajo šifro označevalca omogočili, da izpolnijo e-tetuvirni listek. E-tetuvirni listek je enakovreden papirni obliki, omogoča neposreden vpis živali v CPZ GOVEDO in hkrati tudi registracijo živali na SIRIS, seveda ob pogoju, da so pripusti oziroma osemenitve že vpisane v CPZ GOVEDO (potrdilo o osemenitvi, haremski pripust).

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 16: Krave dojlje po pasmah/križanjih in vrsti kontrole, Slovenija 2023
Table 16: Suckling cows by breeds/crosses and type of recording, Slovenia 2023

Kontrola/ Recording	Pasma/Breed														Skupaj/ Total Št./No.
	LS		LSX*		RJ		CHA		LIM		CK		Druge/Other		
	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	
Z	15.346	26,2	1.149	1,9	584	1,0	654	1,1	1.089	1,8	2.461	4,2	37.233	63,6	58.516
A	41	5,0	2	0,2	2	0,2	193	23,8	343	42,3	—	—	229	28,2	811
B	13	1,8	1	0,1	2	0,3	176	24,4	236	32,7	1	0,1	293	40,6	722
A+B+Z	15.400	25,6	1.152	2,0	588	1,0	1.023	1,7	1.668	2,8	2.462	4,1	37.291	62,1	60.049

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Velikostna struktura na gospodarstvih z dojljami se je tekom let zelo spremenila. Gospodarstva, ki redijo več kot 20 dojlj, redijo 11,7 % vseh dojlj. Med kmetijsko-gozdarskimi zavodi so v strukturi gospodarstev velike razlike. Še vedno je največ gospodarstev z dojljami na območju zavoda Celje (27,8 %) in Ljubljana (24,6 %). Črede z dojljami so manjše, v povprečju redijo 4,2 dojlji na kmetijo; v NG 5,7, na PT 4,5, MS 4,3, LJ 4,1, NM 3,9 in KR 3,5 dojlje na gospodarstvo.

Preglednica 17: Število in delež krav dojlj in rejnic po pasmah/križanjih in letih
Table 17: Number and share of suckling cows by breeds/crosses and years

Leto/ Year	Pasma/Breed												Skupaj/ Total Št./No.
	LS + LSX*		RJ		CHA		LIM		CK		Druge/ Other		
	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	
2023	16.552	27,6	588	1,0	1023	1,7	1.608	2,7	2.462	4,1	37.816	63,0	60.049
2022	18.410	30,2	679	1,1	885	1,4	1.453	2,4	2.386	3,9	37.055	60,9	60.868
2021	22.114	34,1	1.191	1,8	882	1,4	1.374	2,1	2.372	3,7	36.102	56,2	64.931
2020	22.873	36,8	1.027	1,7	928	1,5	1.161	1,8	2.164	3,5	34.056	54,7	62.209
2019	24.134	39,6	1.169	1,9	783	1,3	1.081	1,8	2.016	3,3	31.715	52,1	60.898
2018	25.679	42,1	1.353	2,2	680	1,1	988	1,6	1.918	3,1	30.307	49,7	60.925
2017	27.709	44,9	1.600	2,6	630	1,0	887	1,4	1.810	2,9	29.100	47,1	61.736
2016	30.182	47,8	1.943	3,1	631	1,0	786	1,2	1.706	2,7	27.954	44,2	63.202
2015	31.477	50,4	2.245	3,6	600	1,0	661	1,0	1.523	2,4	25.942	41,5	62.448
2014	31.622	52,6	2.233	3,7	588	1,0	585	1,0	1.309	2,2	23.835	39,6	60.172
2013	32.825	54,7	2.542	4,2	558	0,9	524	0,9	1.254	2,1	22.324	37,2	60.027
2012	34.019	56,7	2.750	4,6	526	0,9	460	0,8	1.150	1,9	21.080	35,1	59.985
2011	36.850	58,8	3.463	5,5	535	0,9	406	0,6	1.071	1,7	20.356	32,5	62.681
2010	38.202	60,9	3.960	6,3	515	0,8	375	0,6	892	1,4	18.744	29,9	62.688
2009	39.793	63,2	4.616	7,3	521	0,8	307	0,5	801	1,3	16.927	26,9	62.965
2008	41.965	66,4	5.335	8,4	502	0,8	241	0,4	675	1,1	14.455	22,9	63.173
2007	45.887	67,7	6.744	9,9	470	0,7	218	0,3	610	0,9	13.892	20,5	67.821
2006	48.208	68,7	8.150	11,6	430	0,6	199	0,3	518	0,7	12.684	18,1	70.189
2005	48.563	69,5	8.896	12,7	390	0,6	182	0,3	437	0,6	11.452	16,4	69.920
2004	50.552	74,2	10.193	15	363	0,5	171	0,3	347	0,5	6.496	9,5	68.122
2003	49.829	74,6	10.625	15,9	338	0,5	147	0,2	236	0,4	5.591	8,4	66.766
2002	52.250	73,8	12.144	17,1	263	0,4	123	0,2	124	0,2	5.933	8,4	70.837
2001	47.158	68,8	13.153	19,2	208	0,3	100	0,1	—	—	7.879	11,5	68.498
2000	48.191	73,1	13.024	19,7	524	0,8	82	0,1	—	—	4.124	6,3	65.945
1999	36.485	64,1	11.534	20,3	304	0,5	44	0,1	—	—	8.534	15	56.901
1998	28.460	73,4	6.718	17,3	163	0,4	38	0,1	—	—	3.374	8,7	38.753
1997	26.511	74,8	5.869	16,6	239	0,7	23	0,1	—	—	2.789	7,9	35.431

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 18: Število rej z dojljami in število dojlj glede na število dojlj v čredi, Slovenija 2023
Table 18: Number of herds and number of suckling cows by herd size classes, Slovenia 2023

Zavod Region	Št. dojlj v čredi/No. of suckling cows per herd							Skupaj Total
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	99-199	
	Št. čred/No. of herd							
CE	1.887	2.167	203	24	6	2	—	4.289
KR	596	568	45	1	5	—	—	1.215
LJ	1.583	1.683	202	51	12	4	—	3.535
MS	139	90	15	3	5	—	—	252
NG	545	544	130	22	11	7	1	1.282
NM	1.026	801	114	29	11	—	—	1.981
PT	742	891	175	22	4	—	—	1.834
Slovenija 2023	6.518	6.744	884	163	65	13	1	14.388
Slovenija 2022	6.743	6.990	869	160	62	11	1	14.836
Slovenija 2021	6.921	7.508	962	154	64	11	1	15.624
Slovenija 2020	7.522	7.330	851	135	63	12	1	15.914
Slovenija 2019	7.992	7.294	792	119	56	7	—	16.260
Slovenija 2018	8.571	7.435	733	116	47	8	—	16.910

Zavod Region	Št. dojlj v čredi/No. of suckling cow per herd							Skupaj Total
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	
	Št. dojlj/No. of suckling cows							
CE	2.810	10.381	2.575	598	211	104	—	16.679
KR	895	2.641	552	20	169	—	—	4.277
LJ	2.431	7.641	2.615	1.191	445	259	—	14.582
MS	190	428	206	73	192	—	—	1.089
NG	791	2.735	1.671	800	779	82	109	7.327
NM	1.482	3.794	1.454	665	370	—	—	7.765
PT	1.094	4.338	2.276	491	131	—	—	8.330
Slovenija 2023	9.693	31.958	11.349	3.838	2.297	805	109	60.049
Slovenija 2022	9.957	32.992	11.169	3.734	2.256	654	112	60.874
Slovenija 2021	10.193	35.477	12.368	3.597	2.311	874	111	64.931
Slovenija 2020	10.981	34.067	10.900	3.173	2.288	635	165	62.209
Slovenija 2019	11.600	33.795	10.191	2.779	2.056	492	—	60.913
Slovenija 2018	12.414	34.300	9.350	2.685	1.693	487	—	60.929

Preglednica 19: Število dojlj in rejnic po območjih in pasmah/križanjih, Slovenija 2023
Table 19: Number of suckling cows by regions and breeds/crosses, Slovenia 2023

Zavod Region	Pasma/Breed								Skupaj Total
	LS	LSX*	RJ	ČB	CHA	LIM	CK	Druge/Other	
CE	5.601	470	257	525	100	311	619	8.796	16.679
KR	694	95	35	265	1	75	341	2.771	4.277
LJ	4.107	315	271	585	140	363	746	8.055	14.582
MS	556	113	5	21	32	48	15	299	1.089
NG	668	81	446	134	599	369	425	4.605	7.327
NM	1.138	129	208	705	51	243	154	5.137	7.765
PT	4.179	298	40	744	101	259	183	2.526	8.330
Slovenija 2023	16.943	1.501	1.262	2.979	1.024	1.668	2.483	32.189	60.049
Slovenija 2022	17.051	1.365	679	276	885	1.453	2.386	36.779	60.874
Slovenija 2021	20.238	1.876	1.191	896	882	1.374	2.372	36.102	64.931
Slovenija 2020	21.489	2.086	1.335	1.234	867	1.222	2.184	31.792	62.209
Slovenija 2019	22.017	2.120	1.169	340	783	1.081	2.016	31.387	60.913
Slovenija 2018	23.385	2.294	1.353	337	680	988	1.918	29.974	60.929

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed.

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 20: Krave dojilje po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2023
Table 20: Suckling cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>No. of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed							
				LS	LSX*	RJ	ČB	CK	CHA	LIM	Druge /Other
Gorenjska	4.262	1.200	3,6	607	70	22	26	340	1	76	3120
Goriška	3.150	670	4,7	346	39	78	6	156	127	265	2133
Jugovzhodna Slovenija	5.757	1.289	4,5	807	97	117	28	148	24	268	4268
Koroška	5.011	1.120	4,5	1.826	112	17	25	193	36	78	2724
Notranjsko-Kraška	4.436	688	6,4	360	37	82	7	222	350	89	3289
Obalno-Kraška	1.013	165	6,1	65	2	24	1	99	130	36	656
Osrednjeslovenska	10.447	2.624	4,0	3.209	205	156	63	530	123	201	5960
Podravska	6.839	1.492	4,6	2.967	169	28	48	147	77	232	3171
Pomurska	974	233	4,2	175	28	1	2	15	8	30	715
Savinjska	13.055	3439	3,8	4.180	322	100	79	463	89	254	7568
Spodnjeposavska	3.355	889	3,8	327	27	36	15	67	31	97	2755
Zasavska	1.303	382	3,4	453	41	8	5	73	3	11	709
Slovenija/Slovenia	59.602	14.191	4,2	15.322	1.149	669	305	2.453	999	1.637	37068

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed.

Preglednica 21: Krave dojilje v kontroli prireje mesa po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slo 2023
Table 21: Suckling cows in beef recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>No. of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed					Druge /Other
				LS	LSX*	CHA	LIM	AAG	
Gorenjska	17	2	8,5	0	0	0	4	12	1
Goriška	150	9	16,7	0	0	45	82	1	22
Jugovzhodna Slovenija	52	4	13,0	1	0	1	41	0	9
Notranjsko-kraška	159	6	26,5	3	0	38	11	69	38
Obalno-kraška	26	2	13,0	0	0	14	12	0	0
Osrednjeslovenska	78	2	39,0	0	0	29	44	5	0
Podravska	190	11	17,3	35	2	34	63	17	39
Savinjska	60	5	12,0	0	0	0	49	7	4
Spodnjeposavska	55	4	13,8	0	0	12	32	2	9
Zasavska	3	1	3,0	2	0	0	0	0	1
Slovenija/Slovenia	790	46	17,2	41	2	173	338	113	123

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed.

Preglednica 22: Krave molznice po pasmah/križanjih in statističnih regijah v kontroli Z, Slovenija 2023
Table 22: Dairy Cows in Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2023

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>No. of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed							
				LS	LSX*	RJ	ČB	CK	CHA	LIM	Druge /Other
Gorenjska	3.009	284	10,6	311	80	14	219	11	11	0	2.374
Goriška	677	75	9,0	68	13	129	41	12	12	8	404
Jugovzhodna Slovenija	1.433	160	9,0	296	47	125	181	4	4	6	774
Koroška	1.631	165	9,9	404	75	59	188	7	7	18	873
Notranjsko-Kraška	169	32	5,3	26	6	28	1	12	12	1	92
Obalno-Kraška	9	5	1,8	1	1	3	0	0	0	0	4
Osrednjeslovenska	2.200	257	8,6	592	88	60	218	16	16	10	1.214
Podravska	2.836	327	8,7	1.261	104	17	156	7	7	10	1.278
Pomurska	1.450	210	6,9	506	93	8	58	0	0	0	785
Savinjska	4.412	431	10,2	1.197	246	298	440	23	23	29	2.178
Spodnjeposavska	755	84	9,0	66	23	41	59	0	0	8	558
Zasavska	267	41	6,5	113	21	12	14	1	1	0	106
Slovenija/Slovenia	18.848	2.071	9,1	4.841	797	794	1575	93	18	90	10.640

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed.

2. PLODNOST KRAV

Težave s plodnostjo in neučinkovito izvajanje reprodukcije v čredi krav povzročajo ekonomske izgube, ki jih pogosto zaznamo prepozno. Slabša plodnost je pogosto vzrok visoke starosti telic ob 1. telitvi, daljše dobe med telitvama, daljše dobe presušitve in slabše uspešnosti osemenitve. Pogosto je tudi vzrok izločitev. Za izboljšanje plodnosti se lahko poslužujemo številnih ukrepov in strategij. Eden izmed ukrepov je uporaba bikov z večjo plemensko vrednostjo za lastnosti plodnosti. Bogato ponudbo in pester izbor slovenskih bikov rejci najdejo v vsakoletnem Katalogu bikov za lisasto, črno-belo, rjavo in cikasto pasmo ter mesne pasme.

2.1 Plemenski biki v osemenjevanju

Za potrebe osemenjevanja v Sloveniji skrbijo Osemenjevalni center Preska (OC Preska), Osemenjevalni center Ptuj (OC Ptuj) in Osemenjevalni center Murska Sobota (OC Murska Sobota). Osemenjevanje po veljavni zakonodaji izvajajo osemenjevalna služba ali rejci, ki so pridobili koncesijo za osemenjevanje plemenskih krav in telic v lastni reji. V letu 2023 je bilo na zavodih CE, KR, LJ, NG in NM 139 rejcev-koncesionarjev, skupaj so opravili 9.090 prvih osemenitev.

Odbira mladih bikov je sestavni del selekcijskega programa pasme. Mladi biki so potomci najboljših plemenskih bikov in najboljših domačih krav. Delovna skupina za oceno in odbiro bikov za osemenjevanje posamezne pasme nekajkrat na leto odbira bike za osemenjevalni center in pripust, biki z napakami izloči. Komisija odbira mlade bike na podlagi porekla (genotipa), okvira, oblik (fenotipa) in rezultatov direktnega testiranja. Z mladimi biki se po rejskem programu posamezne pasme v kontroliranih čredah osemenjuje vse prvesnice (tj. krave po prvi telitvi), na rejčevo željo tudi druge krave. Mlade bike vzrejamo v vzrejališču, ki je vmesna postaja bika od kmetije do osemenjevalnega centra. V Sloveniji imamo tri vzrejališča; vzreja mladih bikov črno-bele in mesnih pasem ter bikov avtohtone cikaste pasme poteka v vzrejališču Nova Gorica, ki je sestavni del Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica, mlade bike lisaste pasme v vzrejališču Murska Sobota, ki je sestavni del Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota ter vzrejališče bikov limuzin pasme na kmetiji Rajhenav.

Na osemenjevalnem centru Preska pripravljajo seme bikov rjave, črno-bele, cikaste, šarole, limuzin in belgijsko belo-plave pasme za vso Slovenijo. Preteklo leto so vblevili 30 bikov, od tega 6 bikov rjave, 19 bikov črno-bele, po 1 bika limuzin in angus pasme ter 3 bike cikaste pasme. Izločili so 36 bikov, od tega 11 bikov rjave (VOJTEH 112206, CAP 112204, TOLMUN 112222, AMORIM 112190, HIDALGO 112210, SILAK 112224, OLIMPIK 122225, CASTLEU 122236, TUS 112237, OREO 112148 in AMARILO 112166), 14 bikov črno-bele bike (MASTER 132199, TUNDRA 132171, AKSIM-175 132198, BATWVN 132202, WLTON 132227, ALCON 132197, HANGES 132188, JEDIL 132201, ANTIL 132203, HARRY 132212, ETNO 132226, SKY 132235, SOPOTNIK 132189 in ANTHERO 132211), 2 bika šarole pasme (LENAGOR 162191 in CENTURION 162036), 5 bikov limuzin pasme (RUBEN 162223, BLINK P 162127, HVALIST 161972, GLOR 162110 in BULLSTAR 161930), 3 bike cikaste pasme (VITEZ 855448, MAVL 855295 in SAR 855333) ter 1 bika belgijsko belo plave pasme (GUSTL 161930).

Zadnja leta je vse več povpraševanja po seksiranemu semenu. Uporaba seksiranega semena je v prvi vrsti namenjena pridobivanju potomcev zelenega spola. V mlečni prireji teličke, v mesni so bolj zaželeni bikci. Pri osemnjevanju telic s seksiranim semenom je uspešnost cca 20 % višja kot pri kravah, priporočljiva je uporaba le za prvo in eventuelno drugo osemenitev. Osemenjevanje s

seksiranim semenom zanesljivo pripomore k boljšim rezultatom in k hitrejšemu genetskemu napredku v rejah.

2.1.1 Rjava pasma

Pri rjavi pasmi kategorije »mladi bik« ni več. Odbira bikcev za vzrejališče pri rjavi pasmi je zaradi genotipizacije nekoliko drugačna kot pri ostalih pasmah. Bikcem rjave pasme, potomcem načrtnega parjenja bikovskih mater in elitnih bikov, ki ne kažejo prirojenih napak ali napak zunanosti in so primerno razviti glede na njihovo starost, se odvzame biološki material (dlako ali tkivo) in se ga pošlje v laboratorij na genomske analize. Po znanih genomskih rezultatih sledi obračunu genomskih plemenskih vrednosti (DGV). Bikcem, ki presežejo prag DGV, se preveri tudi poreklo. Po izračunanih DGV in genetskem preverjanju porekla ter opravljenih analizah krvi se najboljše bikce vključi v vzrejališče Nova Gorica. Po končanem testu komisija za odbiro bikov rjave pasme za osemenjevanje in pripust oceni bike in jih razvrsti po namenu rabe (osemenjevanje, pripust, izločitev). Biki, priznani za osemenjevanje, dobijo status genomsko testirani bik za umetno osemenjevanje. S semenom le-teh se semeni vsaj toliko časa, da se zagotovi testiranje po klasični metodi, na željo rejcev lahko tudi več. Ko se s semenom genomsko testiranih bikov osemi predvideno število plemenic, dobi bik status čakajoči genomsko testiran bik. Genomsko testiranim bikom se jemlje seme na zalogo za eventualno uporabo po opravljenem klasičnem testiranju bikov.

Izdaja semena bikov rjave pasme je potekala v skladu z rejskim programom. Pri genomsko testiranih bikih je bila omejena izdaja pri številu 800 izdanih doz. Za osemenjevanje je bilo na voljo seme **-genomsko testiranih bikov**: AMARILO 112166, Amarin 112190, CAP 112204, Peru 112209, HIDALGO 112210, TOLMUN 112222, SILAK 112224 in OLIMPIK 112225 ter testirana bika rjave pasme pasme -izvorni tip OREO 112148 in VOJTEH 112206, ki sta po rejskem programu primerna za osemenjevanje krav v kombiniranem tipu (mleko-meso).

Progeno testirani biki rjave pasme: HOM 111902, DAN 11200, HASO 111898, DINOS 111744, NEMOS 111887, VIM 111986, VLADAR 111743, BISIR 111961 in ANIS 111983.

Za osemenjevanje bikovskih mater je bilo na razpolago seme najboljših bikov: AMARILO 112166, CASTLE 112236, VOLANTIS 771901, AMARULA 771888, TILL 771929, LEON-ET PP 771930, BELLBOY 771932, ADEE 771933, DASH 771941, SEPP P 771942, CHAGALL 771943, DIOR 771944, JORDY NP 771956, HF DESIGN-ET 771957, VALOR 772026, PASADENA 772027, CELIO 771931, BERNARDO 772068, GUY 772077, PETER-ET 772078, PERFECTION ETV 772079, NATHAN 772116, NASHVILLE 772128, CAVRAL-ET 772129, SATURNE 772131, STING 772130, BOXER 772136, AG VANILLA 772162, SALITOS P*S 772192, ZARNO 772205, DACAPO 772212, CRAZY HORSE 772247, CORSO SG-ET 772246 in RICE-ET 772245.

Iz tujine je bilo uvoženo seme bikov rjave pasme: iz Švice: LEON-PP-ET 771930, CELIO 771931, BELLBOY 771932, BELLBOY-SEX 771932, GUY 772077, GUY-SEX 772077, PETE-ET 772078, PETE-ET-SEX 772078, PERFECTION-ET 772079, NASHVILLE 772128, CAVRAL 772129, PRINCE 772182, ANAKIN 771934 in ZARNO 772205; skupaj 1.499 doz. Iz Francije: SATURNE 772131, SATURNE-SEX 772131, STING 772130; skupaj 300 doz. Večina uvoženega semena je bilo seme genomsko testiranih bikov. Za genomsko selekcijo velja, da je zanesljivost ocene kvantitativnih lastnosti nekoliko nižja (do 0,7), zato se rejcem priporoča uporaba večjega števila različnih bikov. Genetski napredek je kljub temu večji in hitrejši, saj bistveno skrajšamo generacijski interval.

V letu 2023 je bilo izven Slovenije (v Bosno in Hercegovino) prodano seme dveh bikov in sicer seme bika BISAO 111904 (3.000 doz) in seme bika JONTEZA 111916 (2.351 doz).

2.1.2 Lisasta pasma

Na KGZS - Zavod Murska Sobota je bilo v letu 2023 v vzrejališče vhlevjenih 106 bikov lisaste pasme. Iz vzrejališča je bilo v center istega leta vključenih 15 mladih bikov lisaste pasme. Za pripust je bilo namenjenih 68 bikov, izločenih je bilo 22 bikov (zakol, pogin). Na Osemenjevalni center Ptuj je bilo preseljenih 18 bikov lisaste pasme z znano genomsko plemensko vrednostjo, izločenih sta bila 2 bika.

Za osemenjevanje v okviru izvajanja rejskega programa za lisasto pasmo je bilo med letom na OC Ptuj na voljo 31 testiranih bikov lisaste pasme, od tega 27 bikov za osemenjevanje v čredah usmerjenih v **kombinirano prirejo mleko – meso**: MERTON 122019, MERNIK p 122238, RINDVEST 121991, EDENTAL 122216, WOHINC 122231, HLEBČEK 122014, MIRAKUL 122046, ZEJTROS 122244, HLAPEC 121996, MONARCH 122215, MIHRET P 121998, EDEMON 122229, MERSEL P 122217, HILINGER 122218, VOGMANN PS 122219, HERUN 121990, MERIDIAN P 122232, VLOMAT 122233, SUMIN 122240, MAHNET P 122213, ZEICHEN 1122243, MYDREZAR 122207, VINTER 122249, WARTBURG 122245, VLETNAR 122246, JEGRAN 122248 in HOGARD 122049. Za intenzivno **mlečno prirejo** so bili odbrani 3 plemenjaki: monver 122214, OGNJEN 121995, STEVIL 122241. Komisija za odbiro in ocenitev bikov lisaste pasme je izbrala tudi enega bika **z usmeritvijo »meso«** : TURAU Pp 122193 (brezrožen). Izbrana bika so namenjena za osemenjevanje v rejah, usmerjene v prirejo mesa oziroma reje doji.

Za načrtno osemenjevanje najboljših krav, tj. bikovskih mater je bil na razpolago izbor 14 plemenjakov, od tega dva domača: KROGHOLT-GODSKE P 722058, GS WINAGAIN 722047, BARENSTEIN PP 722059, BOMBALA PP 722060, ZARINO P 722104, GS DEFACIO 722106, MORETTI P 722105, SIDNEY 722107, HIGHLAND 722111, HEISS 722112, WOOZLE PP* 722113, SOLIST 722114, MANFAN 722164 IN HUSIM PP 722161.

2.1.3 Črno-bela pasma

Mladi biki v letu 2023: AKSIM-175 132198, JEDIL 132201, HARRY 132212, ANTHERO 132211, HELMUT 132220, ELEKTRIK-RED 132221, ETNO 132226, ELTON 132227, ESPRIT 132228, APACH 132234 in SKY 132235.

Testirani biki v letu 2023: FRANK 131943, Ssuber 132005, morgen 132011, arden 131967, surprise 132023, SANTIAGO 131950, LENOX-RED 131892, SUAREL 131906, PREMIUM 131941, FENIX 131949, LITBOS 131968, DIRES 131900, FRADER 131947, CRAFT 132003, BOL 131933, WOLF 131939 in GAVEJ 132002.

Iz tujine uvoženo semena ČB pasme: iz **Italije**: GEWIS-ET 782156, WENDAT 782157, PEGASUS-ET 78215 in KUBRICJ-ET 782154; iz **ŠVICE**: HOTOP-R-SEX 782172 in MAROON-ET-S 782173; iz **Nizozemske**: PERCIVAL 782043, PERCIVAL-SEX 782043, MADMAN-SEX 782042, PRADA-SEX 782044, MITCHELL-ET-SEX 781761, MITCHELL-ET 781761, EQ-ET-SEX 781915, LOVOO-ET 892++8, BORAZ-SEX 781969, ENIGMA-ET 782125, ENIGMA-ET-SEX 782125, QUALITY-ET 782126, QUALITY-ET-SEX 782126, COWBOY 782124, COWBOY-SEX 782124, ADAGIO-ET 782123, ADAGIO-ET-SEX 782123, MARENGO 782132, MARENGO-SEX 782132, DULCHE NOCHE 782206, SEABORN 782207, SEABORN-SEX 782207, HOT PAPA 782208 IN SYRUP 782209 ter seme bikov **Rdeči holštajn**: BARON RED; iz Nemčije: ROCKET 782201, ROCKET-SEX 782201, HEARTLAND 782202, MIKE 782209, PRIME 72210, PRIME-SEX 72210 in ALAMO-ET 781458; IZ Kanade: HOLYSMOKES 782081, HOLYSMOKES-S 782081,

OVERDO-ET 782082 in OVERDO-ET-S 782082. Skupaj je bilo uvoženo 11.031 doz semena bikov ČB in RH pasme, kar je 1.964 ali 17,8 % doz več kot leta 2022.

Za načrtno osemenjevanje bikovskih mater črno-bele pasme so rejci po rejskem programu izbirali med naslednji plemenjaki: MAGIC-ET 781914, EQ-ET 781915, LOVOO-ET 781967, BORAZ 781969, DYNASTY-ET 781986, MANTRA 781991, MADMAN 7882042, PERCIVAL 782043, PRADA 78204, HOLYSMOKES 782081, OVERDO-ET 782082, DGADAGIO-ET 782123, COWBOY 782124, ENIGMA-ET 782125, QUALITY-ET 782126, MARENGO 782132, ROCKET-ET 782201, HEARTLAND 782202, SYRUP 782209, HOT PAPA 782208, SEABORN 782207, DILCE NOCHE-ET 782206, LOGIP PP 182240.

2.1.4 Cikasta pasma

V redni ponudbi je bilo na volje seme bikov: SANI 855263, PIKO 855094 in MLIN 855272. V redni ponudbi ali po predhodnem naročilu so rejci na OC Preska lahko izbirali tudi med biki: FRAM 853296, NORD 853525, SAVO 853820, SOD 853814, BIL 854184, GRBAC 853847, NINKO 854045, GREN 854285 in ROMI 854352.

2.1.5 Mesne pasme

Vsi biki, šarole in limuzin pasme v Sloveniji, ki so na osemenjevalnem centru in imajo priporočilo za osemenjevanje (OC), se med seboj razlikujejo glede priporočila za vzrejni tip (OC-V) ali pitovni tip (OC-P). Najboljše med njimi lahko Komisija za odbiro bikov mesnih pasem za osemenjevanje in naravni pripust priporoči kot elitne bike znotraj posameznega tipa (OCE-V; OCE-P).

Vzrejni tip – od bikov, razvrščenih v vzrejni tip, pričakujemo čim boljše telice za obnovo čred krav dojlj; **pasma limuzin:** GLOR 162110 (*ELITA*), JERRY 162126, TORO 161976 in BULLSTAR 161930 (*ELITA*). **Pasma šarole:** CENTURION 162036I (*ELITA*) in LENAGOR 16219, FANTOM 162184, SENKO 161867 (*ELITA*) in PALESTRINA 162035.

Pitovni tip – od bikov razvrščenih v pitovni tip pričakujemo čim boljše živali primerne za pitanje; **pasma limuzin:** HVALIST P 161972, BLINK P 162127 in URVIL 161910. **Pasma šarole:** FERNANDO 162183, SINGER 161964, SNU 162152, ULO 162129 in gustl 162095.

ZA gospodarsko križanje primerni biki šarole pasme: CENTURION 162036I (*ELITA*), FERNANDO 162183, SINGER 161964, PALESTRINA 162035 in ULO 162129.

Biki belgisko belo-plave pasme – pitovni tip:: GUSTL 162095 (BBP -100 %), ki je rezultat avstrijske selekcije.

Rejci mesnih pasem kot tudi rejci, ki se poslužujejo gospodarkega križanja so izbirali med uvoženim (2023) semenom pasem: **limuzin (LIM):** MARS PP 761897, NEWMAN GD 761831, LUNDI PP 761922, LUNGO 762085; **šarole (CHA):** MELOMAN 762127, MELOMAN-SEX 762127, STREAM PP 762197, PERCEVAL 762198, REIMS P 762199, OCTOPUS 762200, STREAM-P-S 762197, NOBEL PP 762090, NEWMAN P 7620091, NUTS 762009, MAGIQUE 761696; **piemontese (PIE):** DUBAI 762087, ALFREDO 761990, UNISONO 762086; **belgijsko-belo-plavo (BBP):** LEVANT 762143, BLANCO 762232; **blonde d'aquitaine (BAQ):** IDALGO 762203, GOLDEN BOY P 762204, TITO 762097, UVAY 762098, VERMEIL 762099; **črni angus:** COLUMBUS 762083, HIGH COTTON 762084; **rdeči angus (RAG):** HALCO -R, 762146, REIVER 76145, MAGIC-R 782108, MAGIC-R-SEX 782108; seme bika pasme **gallowai (GLW):** VEZUV-RED 762146, REIVER 762145;

wagyu (WGE): SANMARO 762184; **dexter (DR):** SALADIN PP 762216; **ayrshire (AY):** AMAZING; **kianina (CNN):** GRINO 762100, ETTORE 762102, ESCO 762101.

2.2 Pregled števila osemenitev po pasmah

Podatke o osemenitvah povzemamo iz Poročila o delu Osemenjevalnega centra Preska v letu 2023.

V letu 2023 je bilo v Sloveniji osemenjenih 111.493 za pleme primernih krav in telic (Poročilo o delu OC Preska v letu 2022), od tega 45,5 % z biki lisaste pasme, 32,3 % z biki črno-bele pasme, 5,0 % z biki rjave pasme, 0,06 % plemenic MB pasme, ter 15,3 % z biki mesnih pasem (šarole, limuzin in belgijsko belo-plava pasma, angus,..). Število prvih osemenitev se je v letu 2023 zmanjšalo iz 115.594 na 111.934. Od leta 2003 do leta 2023 se je število le-teh zmanjšalo iz 186.503 na 111.493 (- 40,0 % oziroma- 74.710), največ pri rjavi in lisasti pasmi (preglednica 23). Podrobnejši pregled prvih osemenitev po območjih kmetijsko gozdarskih zavodov v Sloveniji kaže, da se je število prvih osemenitev v letu 2023 na večini zavodov zmanjšalo, rahlo povečanje smo zabeležili le na zavodu CE in NG; največ na zavodu CE (+640 osemenitev ali 2,1 %), sledi zavod NG +42 ali 1,2 %). Vzrokov za zmanjševanje števila prvih osemenitev je gotovo več. Glavni vzrok lahko iščemo v zmanjševanju krav ali celo prenehanju kmetovanja v manjših čredah kot tudi povečanem pripustu. Rejci dojilj in mesnih čred v vse večjem številu izkoriščajo biko za pripust. Prav tako se v mlečnih rejah vse bolj poslužujejo pripustev, zlasti tam, kjer so težave z reprodukcijo. Eden izmed vzrokov je lahko tudi neredno izpolnjevanje osemenjevalnih listov.

Preglednica 23: Število prvih osemenitev po pasmah in letih
Table 23: Number of the first inseminations by breeds and years

Leto/Year	RJ	LS	ČB	CHA	LIM	CK	JE	AAG	BAQ	BBP	PIE/SI/DR/KR	HLA/CNN	MB/N0	WGE/IGO	GLW/AY	Skupaj/Total	Trend, %
2023	5.545	50.628	36.604	1.309	12.577	1.070	149	849	380	1.610	468	73	82	96	53	111.493	65,8
2022	6.076	53.010	37.370	1.296	12.802	1.052	108	871	540	1.647	250	65	410	85	12	115.594	68,3
2021	6.984	58.399	39.292	1.343	13.945	1.134	134	984	529	1.849	582	31	70	145	~	125.421	74,0
2020	7.235	58.828	39.306	1.390	13.346	1.087	106	810	516	1.837	539	15	31	99	4	125.149	73,9
2019	7.527	61.793	38.581	1.490	13.375	1.021	79	875	328	1.977	743	13	53	80	3	127.938	75,5
2018	7.761	63.862	38.645	1.446	13.051	1.048	110	780	308	2.155	617	29	16	71	5	129.904	76,7
2017	8.112	66.846	38.749	1.643	12.647	1.127	103	719	281	2.406	386	18	54	92	5	133.188	78,6
2016	9.021	72.929	40.247	1.759	13.500	1.150	117	871	327	2.721	28	7	57	63	4	142.801	84,3
2015	9.952	76.214	42.160	1.861	12.216	1.118	138	578	232	2.724	3	11	74	1	7	147.289	87,0
2014	10.354	76.743	41.053	1.873	11.737	1.001	137	468	199	2.599	1	3	110	-	11	146.179	86,3
2013	10.802	73.311	39.634	1.780	11.577	930	121	394	206	2.737	-	4	-	-	4	144.509	85,3
2012	12.177	80.896	40.476	2.203	11.541	838	83	366	195	2.927	3	3	-	-	6	151.714	89,6
2011	12.983	85.048	40.594	2.049	11.976	802	48	264	224	3.471	6	2	-	4	6	157.477	93,0
2010	13.606	86.919	39.561	2.026	12.515	780	72	185	137	3.561	6	3	-	6	2	159.379	94,1
2009	14.237	89.740	38.553	2.161	12.101	774	67	85	170	3.754	1	7	-	-	3	161.623	95,4
2008	15.173	91.713	38.716	2.026	12.251	739	32	44	296	4.186	2	3	-	-	2	165.183	97,5
2007	15.827	93.295	37.387	2.383	13.894	795	23	30	292	5.539	-	-	-	-	-	169.465	100,1
2006	16.368	96.601	36.355	2.645	14.042	749	17	-	177	6.720	-	-	-	-	-	173.674	102,5
2005	17.801	100.651	34.555	2.385	14.001	642	26	3	29	7.971	-	-	-	-	-	178.064	105,1
2004	19.562	103.030	34.283	2.594	13.551	546	-	1	3	8.536	-	-	-	-	-	182.106	107,5
2003	22.130	105.512	34.784	2.426	13.374	558	-	1	3	7.714	-	-	-	-	-	186.503	110,1
2002	24.849	107.764	36.409	2.493	12.703	465	-	-	3	7.663	-	-	-	-	-	192.349	113,6
2001	27.682	112.161	35.410	2.638	12.727	417	-	-	4	7.275	-	-	-	-	-	198.314	117,1
2000	29.338	113.827	33.257	2.689	11.564	359	-	-	14	6.432	-	-	-	-	-	197.484	116,6
1999	32.514	120.353	28.697	3.328	11.080	317	-	1	64	3.614	-	-	-	-	-	200.009	118,1
1998	35.676	121.796	27.422	4.463	11.165	350	-	-	-	909	-	-	-	-	-	201.834	119,2
1995	45.079	119.260	25.468	4.650	5.784	170	-	-	-	123	-	-	-	-	-	200.534	118,4
1990	56.262	116.642	22.672	3.955	3.481	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	203.054	119,9
1985	73.505	126.521	20.103	4.700	2.164	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	227.153	134,1
1975	68.305	106.482	11.122	-	-	1.282	-	-	-	-	-	-	-	-	-	191.482	113,1
1967	67.823	94.915	4.712	-	-	1.405	-	-	-	-	-	-	-	-	-	169.360	100,0

Preglednica 24: Število prvih osemenitev po pasmah in zavodih, Slovenija 2023

Table 24: Number of the first inseminations by breeds and regions, Slovenia 2023

Zavod Region	Pasma/Breed														Skupaj Total	Leto/Year 2022	Indeks 2023/2022
	RJ	LS	ČB	CHA	LIM	CK	JE	AAG	BAQ	BBP	CNN/PIE/ GLW/KR	DR/HLA/AY	WGE/NO	MB			
CE	2.108	13.852	7.504	441	4.678	386	23	228	69	401	228	44	36	23	30.021	29.381	1,02
KR	246	6.454	10.111	104	1.027	175	44	86	209	232	143	4	14	13	18.862	19.344	0,98
LJ	1.156	10.502	6.713	354	2.725	321	38	364	17	363	110	7	43	23	22.736	23.331	0,97
MS	54	7.123	616	91	179	9	9	35	83	101	20	-	7	-	8.327	8.954	0,93
NG	1.031	795	354	23	958	57	29	40	-	50	11	-	4	2	3.354	3.312	1,01
NM	670	1.844	5.418	145	1.463	51	6	54	2	232	15	3	2	8	9.913	10.217	0,97
PT	280	10.058	5.888	151	1.547	71		42		231	9			3	18.280	21.055	0,87
Skupaj/Total	5.545	50.628	36.604	1.309	12.577	1.070	149	849	380	1.610	536	58	106	72	111.493	115.594	0,96
2023-2022	-531	-2.382	-766	13	-225	18	41	-22	-160	-37	214	53	21	-338	-4.101	—	—
Slovenija 2022	6.076	53.010	37.370	1.296	12.802	1.052	108	871	540	1.647	322	5	85	410	115.594	—	—
Slovenija 2021	6.984	58.399	39.292	1.343	13.945	1.134	134	984	529	1.849	592	25	141	70	125.421	—	—
Slovenija 2020	7.235	58.828	39.306	1.390	13.346	1.087	106	810	516	1.837	554	5	98	31	125.149	—	—

Preglednica 25: Prve osemenitve po pasmah in zavodih v letih 2023 in 2022
Table 25: First inseminations by breeds and regions in the years 2023 and 2022

		Pasma/Breed																				Skupaj/Total					
RJ	LS	ČB	CHA	LIM	CK	JE	AAG	BAQ	BBP	MB	DR/HLA/WGE/NO	GLW/PIE/KR/CNN/AY															
*2.108	*7,02	13.852	46,14	7.504	25,00	441	1,47	4.678	15,58	386	1,29	23	0,08	228	0,76	69	0,23	401	1,34	23	0,08	39	0,13	269	0,90	30.021	26,93
*2.276	*7,74	13.363	47,62	7.456	25,38	400	1,36	4.615	15,71	336	1,14	15	0,05	199	0,68	100	0,34	361	1,23	136	0,46	40	0,14	84	0,29	29.381	25,34
246	1,30	6.454	34,22	10.111	53,61	104	0,55	1027	5,44	175	0,93	44	0,23	86	0,46	209	1,11	232	1,23	13	0,07	8	0,04	153	0,81	18.862	16,92
241	1,25	6.681	34,54	10.205	52,76	104	0,54	981	5,07	184	0,95	36	0,19	92	0,48	296	1,53	255	1,32	164	0,85	9	0,05	96	0,50	19.344	16,68
1.156	5,08	10.502	46,19	6.713	29,53	354	1,56	2.725	11,99	321	1,41	38	0,17	364	1,60	17	0,07	363	1,60	23	0,10	50	0,22	110	0,48	22.736	20,39
1.341	5,75	10.842	46,47	6.695	28,70	362	1,55	2.791	11,96	346	1,48	18	0,08	407	1,74	18	0,08	371	1,59	68	0,29	24	0,10	48	0,21	23.331	20,12
1.031	30,74	795	23,70	354	10,55	23	0,69	958	28,56	57	1,70	29	0,86	40	1,19	-	-	50	1,49	2	0,06	4	0,12	11	0,33	3.354	3,01
1.077	32,52	771	23,28	233	7,04	40	1,21	1.015	30,65	54	1,63	18	0,54	24	0,72	6	0,18	52	1,57	1,00	-	14	0,42	7	0,21	3.312	2,86
670	6,76	1.844	18,60	5.418	54,66	145	1,46	1.463	14,76	51	0,51	6	0,06	54	0,54	2	0,02	232	2,34	8	0,08	5	0,05	15	0,15	9.913	8,89
775	7,59	1.994	19,52	5.351	52,37	107	1,05	1.525	14,93	49	0,48	6	0,06	68	0,67	10	0,10	267	2,61	15	0,15	6	0,06	44	0,43	10.217	8,81
280	1,53	10.058	55,02	5.888	32,21	151	0,83	1.547	8,46	71	0,39	-	-	42	0,23	-	-	231	1,26	3	0,02	-	-	9	0,05	18.280	16,40
267	1,27	11.754	55,88	6.759	32,13	172	0,82	1.685	8,01	78	0,37	11	0,05	49	0,23	0	0,00	258	1,23	4	0,02	5	0,02	11,00	-	21.035	18,14
54	0,65	7.123	85,54	616	7,40	91	1,09	179	2,15	9	0,11	9	0,11	35	0,42	83	1,00	101	1,21	-	-	7	0,08	20	0,24	8.327	7,47
99	1,07	7.599	82,50	671	7,28	111	1,21	190	2,06	5	0,05	4	0,04	32	0,35	110	1,19	83	0,90	22	0,24	3	0,03	25	0,27	9.211	7,94
5.545	●5,00	50.700	45,47	36.604	32,83	1.309	1,17	12.577	11,28	1.070	0,96	149	0,13	849	0,76	380	0,34	1.610	1,44	72	0,00	123	0,11	505	0,45	111.493	96,15
6.076	●5,24	53.420	46,07	37.370	32,23	1.296	1,12	12.802	11,04	1.052	0,91	108	0,09	871	0,75	540	0,47	1.647	1,42	410	0,00	101	0,09	317	0,27	115.954	100

* Št. osemenitev / No. of inseminations

° % osemenitev na zavodu za posamezno pasmo glede na število vseh osemenitev na zavodu / % inseminations for particular breed per region

● % osemenitev posamezne pasme glede na skupno število osemenitev / % inseminations of particular breed

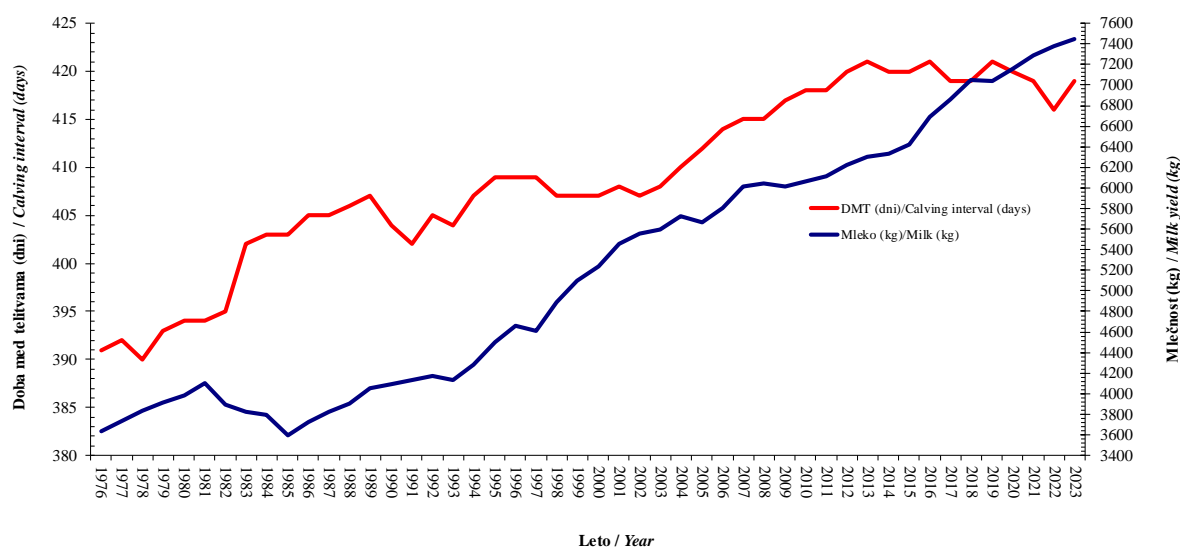
~ Indeks 23/22 / Index 23/22

Pri skupnem seštevku osemenitev v preglednici 25 so prikazane tudi osemenitve, ki v skupnem številu osemenitev predstavljajo zanemarljiv delež (pasme chianina, istrsko govedo, highland, wagyu, galloway, dexter in različni križanci, ayrshir, normandie, hereford). S semenom bikov pasme highland (HLA) je bilo na območju zavoda CE, LJ in NM osemenjena po 1 plemenica, na območju zavoda KR 3 plemenice. S semenom bikov pasme wagyu (WGE) je bilo skupno osemenjenih 96 (43 zavod LJ, CE 36, MS 7, KR 4 LJ 2 in NM in PT po 1, predhodno leto 85 plemenic. S semenom kianina (CNN) je bilo na območju zavoda CE osemenjene 44 plemenice, v MS 8, KR 6, LJ 4, PT 2, ter NM 1 plemenica. S križanci različnih pasem je bilo osemenjenih 387 plemenic (CE 160, KR 102, LJ 101, NM 14, PT 7 in NG 3).

2.3 Doba med telitvama in poprodni premor

Lastnosti plodnosti so pri govedu zelo pomembne. Plodnost najpogosteje opisujemo z dobo med telitvama (DMT), ki sestoji iz poporodnega premora (PP) in dobe brejosti (DB), ki ima stalno vrednost za določeno pasmo. Največji vpliv na trajanje DMT ima dolžina PP, saj z uravnavanjem trajanja poporodnega premora uravnavamo dobo med telitvama, ki naj bi trajala od 365 do 410 dni. Poporodni premor pri kravah molznicah lahko traja od 80 do 125 dni, odvisno od mlečnosti posamezne krave in od povprečne mlečnosti v čredi. Najboljše rezultate dosegamo, če krave osemenimo med 50. in 80. dnem po telitvi, privesnice praviloma ne pripuščamo pred 70. dnem po telitvi. Podaljšana ali prekratka doba med telitvama zmanjšuje mlečnost krav. Ob ustrezni skrbi rejcev in strokovni podpori služb je mogoče skrajšati DMT in tako zagotoviti, da bi krave imele vsako leto tele.

Za izračun DMT, PP in DB smo upoštevali tiste laktacije, katerih doba med telitvama je trajala od 160 do 720 dni. Za telitve brez znanih osemenitev smo za leto 2023 na podlagi DMT in povprečne DB za posamezno pasmo izračunali PP. Prezgodnje osemenitve oziroma pripusti po eni strani skrajšujejo DMT, po drugi strani pa obremenjujejo organizem, kar je neugodno za molznice z zelo veliko prirejo mleka. Pri kravah z manjšo mlečnostjo želimo kratko DMT, pri kravah z večjo mlečnostjo včasih tudi namenoma počakamo s prvo osemenitvijo, kar se kaže v daljši DMT. Priporočljivo je, da bi poporodni premor v povprečju trajal le okrog 85 dni. Vsak podaljšan dan PP nad 85 dni prinaša izgube. DMT je v letu 2023 v povprečju pri vseh kravah trajala 421 dni, PP je bil dolg 136 dni.

Slika 3: Doba med telitvama in mlečnost po letih
Figure 3: Calving interval and milk production by years

DMT pri vseh molznicah je v letu 2023 povprečju trajala 420 dni, v kontroli prireje mleka 419 dni (slika 3) in je bila na ravni iz leta 2021, pri molznicah izven kontrole 428 dni. Mlečnost se povečuje.

Za gospodarno prirejo mleka je primerno, da traja DMT v čredi krav molznic od 365 do 410 dni. Pri vseh vodilnih pasmah je DMT daljša od priporočene vrednosti in ciljev, ki jih

zasledujemo z rejskimi programi posameznih pasem. V rejah, vključene v kontrolo prireje mleka je DMT v letu 2023 trajala 419 dni (preglednica 26), PP 135 dni, največ pri kravah črno-bele pasme (144 dni). Najkrajši PP smo zabeležili pri cikah (95 dni). Podaljšan PP na slovenskih gospodarstvih s kontrolo prireje mleka neugodna vpliva na gospodarnost prireje mleka.

V obdobju od leta 2013 do leta 2023 se je DMT v kontroliranih čredah molznic v povprečju skrajšala za 2 dni (421 dni v letu 2013 na 419 dni v letu 2022). V čredah molzic (kontrola Z) v istem obdobju zaznamo podaljšanje DMT in sicer s 420 dni na 428 dni (preglednica 29). Pri dojljah (kontrola A) se je DMT skrajšala za 9 dni, iz 398 dni na 389 dni, podobno tudi v kontroli B (kontrolno opravi rejec sam), trajala 388 dni. Z izjemo dojlj LS pasme, ki jih je v kontroliranih čredah dojlj zelo malo, se je DMT pri vseh dojljah v kontroli A skrajšala. Razloge za kratko DMT pri kravah namenjenih za prirejo mesa pripisujemo načinu reje, saj je večina krav v kontroli prireje mesa v haremskem pripustu.

Preglednica 26: Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po pasmah/križanjih, usmeritvi, vrsti kontrole in zavodu, Slovenija 2023

Table 26: *Calving interval, gestation period and days open by breeds/crosses, purpose, type of control and region, Slovenia 2023*

Pasma matere/Dam's breed	Št. krav/No. of cows	*DMT (dni)/Calving interval (days)	PP (dni)/Days open	Brejost (dni)/Gestation period (days)
Pasma matere/Dam's breed				
RJ	3.988	435	145	290
LS	21.320	416	129	289
LSX**	3.454	418	132	286
ČB	20.320	425	144	280
CK	1.150	402	116	286
LIM	489	402	115	287
CHA	271	407	121	286
Druge	9.961	421	134	287
Slovenija 2023	60.981	421	136	285
Usmeritev/Purpose				
DO	12.478	425	136	289
ML	48.491	420	136	284
Kontrola/Recording				
A - dojlje	430	389	102	287
A - mleko	45.017	419	135	284
Z	15.534	427	138	289
Zavod/Region				
CE	14.330	424	138	286
KR	8.414	415	133	282
LJ	11.432	419	134	285
MS	3.693	415	130	285
NG	2.835	422	134	288
NM	6.929	424	140	284
PT	13.348	421	136	285

*DMT je trajala od 160 do 720 dni/DMT between 160 and 720 days

** Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

V rejah molznic in dojlj (kontrola Z) je stanje veliko slabše in tudi zaskrbljujoče (preglednica 27), še zlasti v čredah dojlj z RJ in ČB pasmo.

Preglednica 27: Doba med telitvama pri molznicah po pasmah/križanjih, Slovenija 2023
 Table 27: *Calving interval of dairy cows by breeds/crosses, Slovenia 2023*

Molznice/Dairy cows				
Pasma/Breed	Št. krav/No. of cows	DMT (dni)/Calving interval(days)	PP (dni)/Days open	DB (dni)/Gestation period (days)
Molznice - kontrola priraje mleka (A)				
RJ	3.605	432	142	290
LS	13.906	410	124	286
LSX*	2.792	413	128	286
ČB	19.961	424	144	280
CK	41	394	106	287
LIM	3	401	113	288
Druge	4.709	416	131	285
Slovenija 2023	45.017	419	135	284
Molznice - kontrola Z				
RJ	266	458	167	291
LS	1.798	422	134	288
LSX*	296	426	138	288
ČB	312	450	164	286
CK	42	391	107	284
LIM	22	421	134	287
CHA	1	394	108	286
Druge	737	427	138	289
Slovenija 2023	3.474	428	140	288

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Preglednica 28: Doba med telitvama pri dojljah po pasmah/križanjih, Slovenija 2023
 Table 28: *Calving interval of suckling cows by breeds/crosses, Slovenia 2023*

Dojlje/Suckler cows				
Pasma/Breed	Št. krav/No. of cows	DMT (dni)/Calving interval (days)	PP (dni)/Days open (days)	DB (dni)/Gestation period (days)
Dojlje - kontrola Z				
RJ	117	462	171	291
LS	5592	430	140	290
LSX*	362	444	155	289
ČB	46	485	202	283
CK	1.063	403	117	286
LIM	290	408	120	288
CHA	123	431	145	286
Druge	4.455	425	136	289
Slovenija 2023	12.048	426	137	289
Dojlje - kontrola A				
LS	21	405	116	289
LIM	174	390	103	287
CHA	147	386	100	286
LSX*	1	346	59	287
Druge	87	386	96	290
Slovenija 2023	430	389	102	287
Dojlje - kontrola B				
RJ	1	354	70	284
LS	6	365	76	289
LIM	162	387	99	287
CHA	117	388	102	286
Druge	114	388	98	290
Slovenija 2023	400	388	99	288

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Preglednica 29: Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po letih in vrsti kontrole
 Table 29: *Calving interval, gestation period and days open by years and type of recording*

Leto/Year	Kontrola/ Recording	Molznice/Milking cows			Dojilje/Suckling cows		
		Št. krav/No. of cows	DMT (dni)/Calving interval (days)	PP (dni)/Days open	Št. krav/No. of cows	DMT (dni)/Calving interval (days)	PP (dni)/Days open (days)
2023	A	45.017	419	135	430	389	102
2022	A	47.294	416	132	392	388	99
2021	A	52.653	419	135	419	386	99
2020	A	53.055	420	136	502	398	111
2019	A	53.162	422	138	385	396	110
2018	A	53.871	419	135	390	390	104
2017	A	54.577	419	134	428	395	109
2016	A	55.747	421	136	372	401	115
2015	A	56.159	420	135	398	395	110
2014	A	54.425	420	135	371	407	121
2013	A	54.366	421	137	255	398	112
2012	A	56.777	420	135	517	410	123
2011	A	57.071	418	133	463	401	114
2010	A	57.232	418	132	394	405	112
2009	A	58.191	417	132	402	405	122
2008	A	57.823	415	131	460	399	114
2007	A	56.814	415	131	411	408	123
2006	A	49.080	412	127	239	407	121
2005	A	53.010	410	125	227	417	129
2004	A	50.612	409	124	289	408	121
2002	A	45.453	407	121	44	363	75
2023	B	—	—	—	400	388	99
2022	B	—	—	—	346	382	94
2021	B	—	—	—	170	403	115
2020	B	—	—	—	175	387	100
2023	Z	3.474	428	140	12.048	426	137
2022	Z	4.001	422	134	13.587	426	137
2021	Z	4.325	429	141	14.425	429	140
2020	Z	4.640	429	143	14.889	432	143
2019	Z	4.984	427	139	15.946	429	140
2018	Z	5.387	425	134	16.997	428	138
2017	Z	5.601	421	132	18.323	425	135
2016	Z	6.350	422	133	19.469	429	139
2015	Z	6.556	419	130	20.007	429	139
2014	Z	7.178	420	131	20.613	428	138
2013	Z	7.824	420	131	22.378	428	138
2012	Z	8.169	418	129	24.329	427	136
2011	Z	8.593	416	127	25.944	427	137
2010	Z	9.973	416	126	26.184	428	136
2009	Z	10.669	415	125	27.042	428	136
2008	Z	11.508	413	124	28.075	423	133
2007	Z	11.222	414	125	29.805	425	134
2006	Z	9.504	410	121	21.991	421	131
2005	Z	12.068	410	122	23.594	424	134
2004	Z	12.478	412	123	24.203	421	131
2002	Z	10.932	403	115	16.207	406	118

3. DOLGOŽIVOST

Dolgoživost je kompleksna lastnost, na katero imajo bistveno večji vpliv okoljski kot genetski dejavniki. Izmed okoljskih dejavnikov gre izpostaviti primerno prehransko oskrbo molznic, pogoje reje in zdravstveno varstvo živali, ki lahko bistveno podaljšajo proizvodno dobo molznic ter povečajo življenjsko prirejo mleka. Dolgoživost natančneje opisujemo s sedmimi parametri: preživetje, dolžina proizvodne dobe, starost ob izločitvi, količina v življenju prirejenega mleka, maščob, beljakovin ter količina mleka na proizvodni dan. Rejci vključeni v kontrolo prireje mleka lahko preverijo rezultate za vsakega izmed sedmih parametrov in jih primerjajo z rezultati na ravni Slovenije na spletnem portalu Govedo. Dolgoživost krav molznic najpogosteje predstavimo s preživetjem krav, ki dočakajo določeno starost po prvi telitvi. Večji ko je delež krav, ki dočaka določeno starostno mejo, boljša je njihova dolgoživost.

3.1 Preživetje

Preživetje prikazujemo kot delež krav, ki so v čredi ostale po prvem, drugem, tretjem, četrtem ali petem letu po prvi telitvi. Trend zmanjševanja deleža preživetja krav v prvem letu po prvi telitvi ni več tako izrazit kot v preteklih letih. Glede na krave s prvo telitvijo v letu 2022 se je preživetje krav s prvo telitvijo v letu 2021 zmanjšalo za 1,0 % pri RJ pasmi, kravah lisaste pasme za 0,2 %, nekoliko povečalo pri kravah ČB in križankah z LS pasmo. Peto leto po prvi telitvi dosega vedno manj krav. Pri kravah s prvo telitvijo v letu 2018 je peto leto po prvi telitvi dočakalo 17,9 % pri ČB pasmi, 26,2 % pri LSX kravah, LS pasmi 25,5 % ter 28,2 % krav RJ pasme. Glede na krave s prvo telitvijo v letu 2017 (glej poročilo za leto 2022) je peto leto po prvi telitvi dočakalo 0,5 % več LS krav, medtem ko so LSX (- 1,9 %), ČB (-0,8 %) in RJ (-1,8 %) imele manj telitev. Tako kot pri RJ se tudi pri ČB in LS pasmi ter kržankah z lisasto pasmo zmanjšuje število krav s prvo telitvijo v letu 2022.

Peto leto po prvi telitvi je doseglo 17,9 % krav ČB pasme, ki so imele prvo telitev v letu 2018. Ta delež je nižji kot pri RJ pasmi (28,2 %), LSX križankah (26,2 %) in LS pasmi (25,5 %). Pri vseh pasmah se nadaljuje zmanjševanje števila krav, ki so imele prvo telitev znotraj posameznih.

Preglednica 30: Delež krav (%) rjave pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 30: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Brown breed cows regarding the year of first calving

Leto prve telitve/ Year of first calving	Število krav/ No. of cows	Leto po prvi telitvi/Year after first calving				
		1	2	3	4	5
2018	2030	86,0	71,2	57,0	41,1	28,2
2019	1917	86,4	73,2	57,4	41,3	
2020	1861	88,6	71,7	55,8		
2021	1670	84,9	68,5			
2022	1499	83,9				

Preglednica 31: Delež krav (%) črno-bele pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 31: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Holstein breed cows regarding the year of first calving

Leto prve telitve/ Year of first calving	Število krav/ No. of cows	Leto po prvi telitvi/Year after first calving				
		1	2	3	4	5
2018	10697	84,8	69,4	50,5	31,9	17,9
2019	10776	86,0	69,9	49,7	31,2	
2020	10366	86,8	69,4	49,9		
2021	10644	84,9	68,0			
2022	9753	85,1				

Preglednica 32: Delež krav (%) lisaste pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 32: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Simmental breed cows regarding the year of first calving

Leto prve telitve/ Year of first calving	Število krav/ No. of cows	Leto po prvi telitvi/Year after first calving				
		1	2	3	4	5
2018	6427	86,3	70,4	54,1	38,5	25,5
2019	6469	86,6	70,9	52,5	36,6	
2020	6053	86,9	70,4	52,7		
2021	6701	84,7	67,8			
2022	5848	84,5				

Preglednica 33: Delež krav (%) križank z lisasto pasmo, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 33: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of crossbreed cows with Simmental breed regarding the year of first calving

Leto prve telitve/ Year of first calving	Število krav/ No. of cows	Leto po prvi telitvi/Year after first calving				
		1	2	3	4	5
2018	1571	86,4	71,7	56,6	39,9	26,2
2019	1411	86,7	72,2	55,6	39,1	
2020	1132	88,0	73,6	57,0		
2021	1111	86,2	71,2			
2022	917	86,3				

3.2 Proizvodni rezultati izločenih krav

Črede vključene v kontrolo priraje mleka so v letu 2023 glede na leto 2022 izločile manjše število molznic. Povprečno število telitev se je glede na predhodno leto pri RJ, LS in križankah z lisasto pasmo zmanjšalo, medtem ko ČB ostaja na ravni iz preteklega leta. Krave RJ pasme izločene v letu 2023 so imele v življenju povprečno 3,6 telitev, krave ČB pasme 3,1, krave LS pasme 3,4 in LSX križanke 4,0 telitev. Križanke LSX tako še vedno ostajajo na prvem mestu glede na število telitev, kar je tudi posledica staranja populacije na račun zmanjševanja njihovega števila.

Krave RJ, LS izločene v letu 2023, so imele glede na krave izločene v letu 2022 višjo življenjsko priraje mleka in vsebnost maščob in beljakovin kot krave ČB pasme. Razlog višje življenjske priraje gre iskati v nižjem številu izločenih krav, medtem ko križanke z LS pasmo dosegle tako nižjo priraje.

Največjo mlečnost v življenjski dobi so imele krave ČB pasme. Krave LSX so dosegle 96,3 %, krave RJ pasme 59,0 % in krave LS pasme 75,0 % življenjske priraje mleka ČB krav. Proizvodna doba je bila najdaljša pri križankah z LS pasmo. RJ krave so dosegle 97,2 %, LS

krave 83,7 % in krave ČB pasme 78,1 % dolžine proizvodne dobe križank z LS pasmo. Izločene krave ČB pasme so na dan v proizvodnji priredile 23,9 kg mleka, medtem ko so križanke LSX dosegle 77,0 %, krave RJ pasme 72,8 % in LS krave 72,0 % in prirejene količine mleka na proizvodni dan pri kravah ČB pasme.

Preglednica 34: Povprečja parametrov dolgoživost krav molznic izločenih v letu 2023 po pasmah (sprememba glede na leto 2022)

Table 34: Average lifetime performance of dairy cows culled in year 2023 by breeds (change with regard to the year 2022)

Parameter/Parameter	Pasma/Breed			
	RJ ¹	ČB ²	LS ³	LSX ⁴
Število krav/ <i>Number of cows</i>	1662 (-416)	9.667 -1000	5.703 (-467)	1.230 (-263)
Število telitev/ <i>Number of calvings</i>	3,6 (-0,1)	3,1 (-0,0)	3,4 (-0,1)	4,0 (-0,2)
Mleko (kg)/ <i>Milk (kg)</i>	25.612 (+801)	28.782 (+371)	21.601 (+111)	27.715 (-559)
Maščobe (kg)/ <i>Fat (kg)</i>	1082 (+43)	1.153 (+6)	901 (+11)	1153 (-21)
Beljakovine (kg)/ <i>Protein (kg)</i>	912 (+35)	976 (+14)	753 (+7)	956 (-19)
Proizvodna doba (dni)/ <i>Productive days</i>	1492 (-15)	1199 (-17)	1285 (-15)	1535 (-71)
Starost ob izločitvi (dni)/ <i>Age at disposal (days)</i>	2441 (-12)	2035 (-23)	2158 (-16)	2397 (-90)
Mleko na proizvodni dan (kg)/ <i>Milk on productive day (kg)</i>	17,4 (+0,6)	23,9 (+0,6)	17,2 (+0,3)	18,4 (+0,6)

¹Rjava/Brown, ²Črno-bela/Holstein, ³Lisasta/Simmental, ⁴Križanke z lisasto pasmo/Crossbreed with Simmental cows

4. KONTROLA PRIRAJE MLEKA

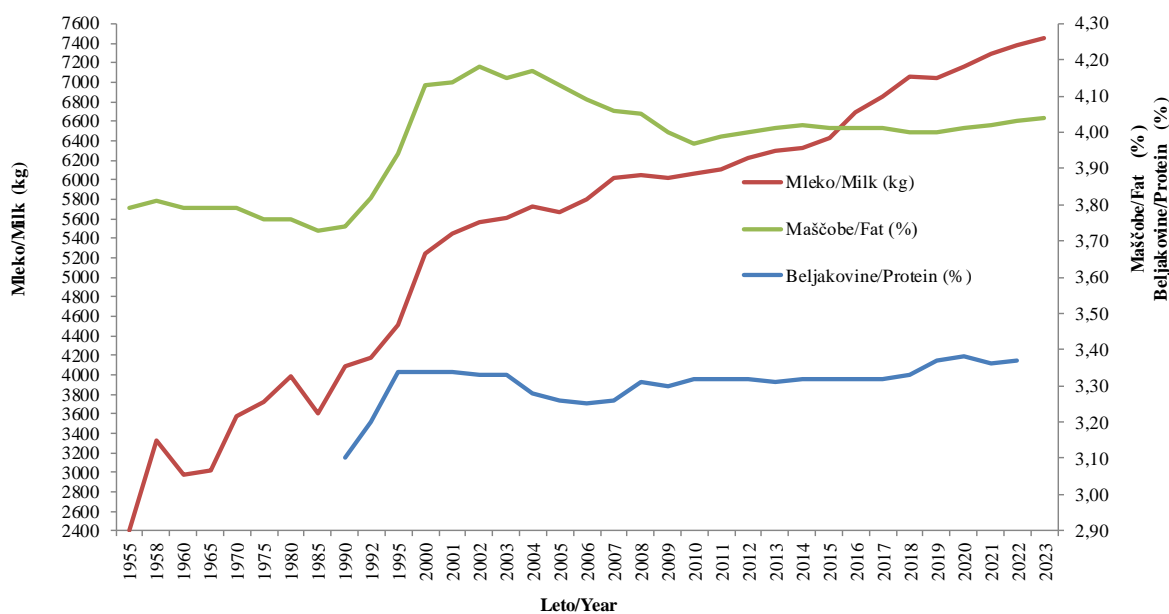
V poročilu so navedeni podatki za mlečnost v standardni laktaciji. Pri laktacijah, dolgih 305 dni ali več, je to mlečnost v 305 dneh (standardna laktacija). Pri laktacijah, zaključenih pred 305. dnem in daljših od 200 dni pa mlečnost od telitve do zaključka laktacije. Mlečnost krave od telitve do presušitve imenujemo cela laktacija. Kadar je smiselna primerjava mlečnosti v standardni laktaciji z mlečnostjo v celi laktaciji, navajamo tudi rezultate le-teh.

Podlaga poročila kontrole priraje mleka 2023 je letni pregled laktacijskih zaključkov krav ali sumarni obračun za leto 2023. Po podatkih, zbranih v Centralni podatkovni zbirki Govedo, smo izračunali mlečnost krav v obdobju od 1.11.2022 do 31.10.2023. V letni pregled so zajete vse laktacije krav, ki so leta 2022 oz. 2023 presušile po 200. dnevu laktacije ali so v tem obdobju dosegle 305 dni laktacije (standardna laktacija).

Zaradi pomembnosti ohranjanja čiste lisaste pasme poleg podatkov o mlečnosti za to pasmo posebej navajamo tudi podatke pri kravah križankah z lisasto pasmo. Navajamo tudi mlečnost za krave cikaste pasme, pri čemer moramo omeniti, da je glavnina krav cikaste pasme v rejah, ki niso vključene v kontrolo priraje mleka.

4.1 Kronološki pregled mlečnosti

Gibanje povprečne mlečnosti kontroliranih krav v standardni laktaciji od leta 1955 do 2023 je prikazano na sliki 4. Hitro povečevanje je opazno zlasti po letu 1990. Značilna je rast količine mleka in vsebnosti beljakovin ter maščob vse do leta 2004. Po letu 2010 v vsebnosti maščob in beljakovin ne beležimo izrazitega nihanja. V letu 2020 pri nekaterih pasmah zopet beležimo rahel upad.

Slika 4: Povprečna količina mleka in vsebnosti skozi leta
Figure 4: Average milk yield and contents by years

Preglednica 35: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih in družinskih kmetijah po letih
Table 35: Milk yield by years on agricultural enterprises and family farms

Leto/ Year	Kmetijska podjetja/Agr. enterprises				Družinske kmetije/Family farms				Slovenija/Slovenia			
	Število/ Number	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %	Število/ Number	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %	Število/ Number	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %
2023	—	—	—	—	73.499	7451	4,04	3,37	73.499	7451	4,04	3,37
2022	—	—	—	—	76.430	7381	4,03	3,36	76.430	7381	4,03	3,36
2021	—	—	—	—	78.113	7292	4,02	3,38	78.113	7292	4,02	3,38
2020	2650	8793	3,82	3,30	74.849	7102	4,01	3,37	77.499	7160	4,01	3,37
2019	2.702	8694	3,83	3,27	74.695	6983	4,00	3,33	77.397	7043	4,00	3,33
2018	2784	8565	3,82	3,27	75.964	6996	4,01	3,32	78.748	7052	4,00	3,32
2017	2.888	8141	3,87	3,27	77.000	6810	4,02	3,32	79.888	6858	4,01	3,32
2016	2.959	7925	3,92	3,29	77.667	6643	4,02	3,33	80.626	6690	4,01	3,32
2015	2.924	7447	3,85	3,26	76.732	6385	4,01	3,32	79.656	6424	4,01	3,32
2014	3.053	7240	3,87	3,25	74.912	6291	4,03	3,31	77.965	6328	4,02	3,31
2013	3.145	7274	3,86	3,24	76.618	6263	4,02	3,32	79.763	6303	4,01	3,32
2012	3.238	7164	3,79	3,26	78.784	6185	4,01	3,32	82.022	6224	4,00	3,32
2011	3.297	7171	3,76	3,26	78.437	6066	4,00	3,32	81.734	6110	3,99	3,32
2010	3.243	7221	3,78	3,24	78.167	6013	3,98	3,30	81.410	6062	3,97	3,30
2009	3.285	7222	3,81	3,25	77.832	5961	4,01	3,31	81.117	6012	4,00	3,31
2008	3.306	7512	3,89	3,21	77.363	5980	4,06	3,27	80.669	6043	4,05	3,26
2007	3.305	7379	3,88	3,18	76.377	5957	4,07	3,25	79.682	6016	4,06	3,25
2006	3.264	7149	3,89	3,20	76.112	5745	4,10	3,26	79.376	5803	4,09	3,26
2005	3.307	7136	3,93	3,20	76.124	5607	4,14	3,29	79.431	5670	4,13	3,28
2004	3.637	7337	3,95	3,24	71.203	5643	4,19	3,40	74.840	5725	4,17	3,33
2003	4.064	7096	3,91	3,24	64.593	5507	4,17	3,33	68.657	5601	4,15	3,33
2000	3.987	7093	3,85	3,30	51.578	5096	4,15	3,34	55.603	5240	4,13	3,34
1995	4.025	6176	3,81	3,15	49.047	4286	3,96	3,21	55.450	4504	3,94	3,20
1992	6.403	5829	3,64	3,02	44.009	3951	3,84	3,11	49.893	4172	3,82	3,10
1990	5.884	5759	3,60	—	43.223	3792	3,76	—	50.994	4092	3,74	—
1985	7.771	4702	3,62	—	46.062	3360	3,75	—	55.874	3596	3,73	—
1980	9.812	4686	3,74	—	22.932	3691	3,77	—	32.418	3982	3,76	—
1975	9.486	4089	3,86	—	9.457	3355	3,74	—	18.535	3714	3,76	—
1970	9.078	3746	3,78	—	5.050	3249	3,82	—	14.604	3574	3,79	—
1965	9.554	2914	3,76	—	2.906	3349	3,87	—	12.410	3016	3,79	—
1960	—	—	—	—	—	—	—	—	10.678	2974	3,79	—
1957	—	—	—	—	—	—	—	—	7.365	2801	3,79	—
1955*	—	—	—	—	—	—	—	—	13.660	2407	3,79	—
1952*	—	—	—	—	—	—	—	—	4.082	1971	—	—
1932*	—	—	—	—	—	—	—	—	1.825	2050	—	—
1904*	—	—	—	—	—	—	—	—	365**	2470	3,75	—

* Letna mlečnost/Milk yield

** Vir: F. Schallerl Zucht und Besamung 1/2004, str.4

Preglednica 36: Rezultati kontrole prireje mleka po letih in pasmah/križanjih v Sloveniji

Table 36: The results of milk yield control recording by the years according to the breeds/crosses in Slovenia

Leto/ Year	Rjava/Brown			Lisasta/Simmental			Lisasta-HB**/Simmental- HB**			LSX*/LSX*			Lisasta + LSX*/ Simmental and LSX*			Črno-bela/Holstein			Slovenija/Slovenia		
	Mleko Milk kg	MA (%) Fat %	BE (%) Protein %	Mleko Milk kg	MA (%) Fat %	BE (%) Protein %	Mleko Milk kg	MA (%) Fat %	BE (%) Protein %	Mleko Milk kg	MA (%) Fat %	BE (%) Protein %	Mleko Milk kg	MA (%) Fat %	BE (%) Protein %	Mleko Milk kg	MA (%) Fat %	BE (%) Protein %	Mleko Milk kg	MA (%) Fat %	BE (%) Protein %
2023	6419	4,16	3,49	6166	4,11	3,41	7244	4,10	3,45	6674	4,11	3,39	6254	4,11	3,41	8717	3,98	3,32	7451	4,04	3,37
2022	6380	4,16	3,48	6139	4,10	3,42	7209	4,09	3,45	6630	4,12	3,40	6231	4,11	3,41	8656	3,97	3,31	7381	4,03	3,36
2021	6284	4,13	3,50	6073	4,10	3,45	7135	4,08	3,47	6564	4,10	3,42	6172	4,10	3,44	8545	3,96	3,33	7292	4,02	3,38
2020	6130	4,10	3,46	5964	4,09	3,43	7167	4,09	3,48	6468	4,10	3,41	6075	4,09	3,43	8403	3,94	3,31	7160	4,01	3,37
2019	6049	4,09	3,42	5890	4,07	3,39	-	-	-	6411	4,10	3,37	6015	4,08	3,38	8261	3,93	3,28	7043	4,00	3,33
2018	6099	4,11	3,40	5902	4,07	3,37	-	-	-	6445	4,10	3,35	6039	4,08	3,37	8256	3,93	3,27	7052	4,00	3,32
2017	5966	4,09	3,41	5719	4,06	3,37	-	-	-	6292	4,10	3,35	5873	4,07	3,36	8042	3,96	3,27	6858	4,01	3,32
2016	5870	4,07	3,41	5568	4,05	3,37	-	-	-	6173	4,06	3,36	5737	4,06	3,36	7839	3,97	3,28	6690	4,01	3,32
2015	5602	4,05	3,41	5353	4,04	3,36	-	-	-	5982	4,07	3,34	5537	4,05	3,36	7535	3,97	3,28	6424	4,01	3,32
2014	5505	4,06	3,38	5290	4,05	3,36	-	-	-	5955	4,07	3,33	5490	4,06	3,35	7414	3,98	3,26	6328	4,02	3,31
2013	5554	4,06	3,39	5283	4,05	3,37	-	-	-	5923	4,06	3,34	5481	4,05	3,36	7385	3,97	3,27	6303	4,02	3,32
2012	5587	4,06	3,39	5167	4,05	3,37	-	-	-	5828	4,07	3,35	5375	4,05	3,36	7345	3,95	3,27	6224	4,00	3,32
2011	5526	4,06	3,38	5079	4,03	3,37	-	-	-	5745	4,06	3,35	5288	4,04	3,36	7226	3,93	3,27	6110	3,99	3,32
2010	5509	4,03	3,36	5031	4,02	3,35	-	-	-	5680	4,03	3,32	5237	4,03	3,34	7191	3,91	3,25	6062	3,97	3,30
2009	5476	4,06	3,38	4963	4,07	3,36	-	-	-	5570	4,07	3,34	5156	4,07	3,35	7188	3,93	3,25	6012	4,00	3,31
2008	5521	4,09	3,33	5002	4,11	3,32	-	-	-	5691	4,12	3,29	5238	4,11	3,31	7247	3,98	3,21	6043	4,05	3,26
2007	5553	4,08	3,32	4992	4,13	3,29	-	-	-	5688	4,13	3,26	5213	4,13	3,28	7204	3,98	3,20	6016	4,06	3,25
2006	5380	4,11	3,33	4826	4,17	3,31	-	-	-	5510	4,16	3,27	5023	4,17	3,29	6978	4,02	3,20	5803	4,09	3,26
2005	5258	4,13	3,33	4737	4,21	3,34	-	-	-	5345	4,19	3,30	4898	4,20	3,33	6857	4,07	3,22	5670	4,13	3,28
2004	5290	4,16	3,37	4775	4,27	3,4	-	-	-	5364	4,22	3,35	4920	4,26	3,38	6976	4,11	3,27	5725	4,17	3,33
2003	5181	4,16	3,37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4772	4,23	3,38	6858	4,09	3,26	5601	4,15	3,33
2002	5161	4,19	3,37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4689	4,26	3,39	6914	4,11	3,28	5452	4,18	3,34
2000	4979	4,15	3,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4405	4,17	3,38	6633	4,05	3,28	5241	4,13	3,34
1995	4288	3,98	3,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3837	3,94	3,24	5930	3,92	3,14	4504	3,94	3,20
1990	3902	3,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3516	3,74	-	5489	3,65	-	4092	3,74	-
1980	3744	3,73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3667	3,81	-	4862	3,73	-	3982	3,73	-
1970	3386	3,78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3563	3,79	-	4010	3,79	-	3574	3,79	-
1960	3075	3,76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2806	3,84	-	2697	3,68	-	2974	3,79	-
1955	2520	3,67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2444	3,91	-	-	-	-	2407	3,79	-

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

** Rodovniške krave LS pasme/Simmental HB cows

4.2 Kontrola priraje mleka v letu 2023

Kontrola priraje mleka se je tudi leta 2023 izvajala po metodi AT4, v čredah z robotsko molžo po metodi A4. Metoda AT4 je alternirajoča metoda, kar pomeni, da se kontrola izvaja izmenično, en mesec pri večerni molži, drug mesec pri jutranji. Pri metodi A4 se kontrola izvaja pri obeh molžah (jutranji in večerni), pri vseh molznicah v čredi, ki so na dan kontrole molžene. Kontrola priraje mleka se izvaja po priporočilih mednarodne organizacije za kontrolo priraje ICAR. V rejah s tržno prirajo mleka izvajamo kontrolo priraje mleka (kontrola A) ali kontrolo porekla (kontrola Z).

V kontrolo priraje mleka je bilo leta 2023 v Sloveniji na 2.736 kmetijskih gospodarstvih vključenih 73.152 molznic (preglednica 37), v primerjavi z letom 2022 136 rej in 1.143 krav manj. Kmetije, ki so prekinile s kontrolo priraje mleka so v povprečju redile 10,1 molznice. Ob prenehanju 104 kmetije še redijo molznice (največja šteje 56 molznic), a so prenehale s kontrolo priraje mleka, preostale so ob prekinitvi opustile rejo krav.

Glede na območje je bilo največ prekinitev na območnem zavodu Murska Sobota, kjer je prenehalo s kontrolo 35 kmetij, kjer so redili 104 krave. Največja kmetija je ob prekinitvi imela 26 molznic, kjer so prevladovale krave lisaste pasme. Ostale kmetije so bile manjše in so v povprečju imele 5,2 molznice. Kar na 14 kmetijah ob prekinitvi niso več redili krav.

Na ljubljanskem območju je s kontrolo prenehalo 23 kmetij. Največja med njimi je ob prenehanju redila 22 krav (povečini križanke), na 5 kmetijah niso redili krav.

Na območju zavoda PT je prenehalo s kontrolo 32 kmetij, ki so redile 252 molznic. Največja kmetija je ob izstopu redila 56 molznic, na 13 kmetijah ob prenehanju niso redili krav. Pasemski sestav na kmetijah ob prekinitvi: 177 LS, 8 LSX, 23 ČB ter 44 molznic drugih pasem in križanj.

Na območju zavoda NG so prenehali s kontrolo na 10 kmetijah, največja med njimi je imela 15 molznic, pretežno z lisasto pasmo, na dveh kmetijah so se preusmerili v pitanje govedi. V Kranju so zaključile s kontrolo priraje mleka na 8 manjših kmetija. V Novem mestu je s kontrolo prenehalo 12 kmetij s 85 kravam, med njimi tudi kmetija z robotsko molžo, kjer so ob prekinitvi imeli 45 molznic. Na celjskem je s kontrolo priraje mleka prenehalo 29 kmetij z 219 molznicami. Prevladovale so krave lisaste pasme. Izstopa kmetija z 42 molznicami, 8 kmetij je prenehalo s prirajo mleka.

V kontrolo priraje mleka je bilo vključenih 15 kmetij (zavod MS 1, PT 1, CE 5, KR 2, LJ 2, NG 2 in NM 1) s 196 molznicami. Največja kmetija je ob vključitvi redila 28 molznic.

Preglednica 37: Število čred in število krav molznic v kontroli prireje mleka glede na število krav molznic v čredi, Slovenija 2023

Table 37: Number of herds and dairy cows in milk recording by herd size, Slovenia 2023

Zavod/Region	Št. čred/No. of herds								
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200	Skupaj/Total
CE	–	66	231	140	104	44	1	–	586
KR	–	25	110	86	63	57	6	1	348
LJ	3	82	170	122	75	43	8	3	506
MS	4	65	86	42	29	20	1	–	247
NG	1	51	71	17	22	3	1	–	168
NM	–	33	73	62	42	50	6	1	267
PT	2	50	244	144	92	67	14	1	614
Slovenija 2023	10	372	985	613	427	284	39	6	2.736
Slovenija 2022	17	430	1037	622	442	284	34	6	2872
Slovenija 2021	11	435	1081	667	476	293	37	7	3007
Slovenija 2020	10	473	1152	673	468	291	31	8	3.106
Slovenija 2019	14	540	1201	683	490	264	33	6	3231
Slovenija 2018	29	587	1288	706	468	257	27	7	3369

Zavod/Region	Št. krav v čredi/No. of animals per herd								
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200	Skupaj/Total
CE	–	482	3.310	3.378	3.854	2.779	169	–	13.972
KR	–	181	1.604	2.092	2.377	3.889	775	368	11.286
LJ	6	562	2.384	2.880	2.788	2.606	1.050	816	13.092
MS	7	414	1.196	1.009	1.134	1.270	182	–	5.212
NG	2	341	1.021	396	858	249	416	–	3.283
NM	–	231	1.029	1.496	1.610	3.452	806	270	8.894
PT	3	355	3.482	3.489	3.544	4.541	1.792	207	17.413
Slovenija 2023	18	2.566	14.026	14.740	16.165	18.786	5.190	1.661	73.152
Slovenija 2022	30	2.956	14.708	14.969	16.573	18.655	4.659	1.745	74.295
Slovenija 2021	19	2.983	15.510	16.090	17.649	19.262	4.601	2.020	78.134
Slovenija 2020	18	3.243	16.612	16.273	17.561	18.968	4.153	2.212	79.040
Slovenija 2019	27	3.681	17.257	16.382	18.280	17.197	4.480	1.830	79.134
Slovenija 2018	52	3.991	18.366	16.917	17.503	16.568	3.634	2.125	79.156

V izračun povprečne mlečnosti za krave v kontroli prireje mleka za leto 2023 smo zajeli 73.152 molznic, ki so presušile po 201. dnevu laktacije ali v tem obdobju dosegle 305 dni (preglednica 38). Povprečna mlečnost vseh molznic je bila v celi laktaciji 8.602 kg mleka s 4,11 % maščob in 3,44 % beljakovin, v standardni laktaciji (305 dni) 7.451 kg mleka s 4,04 % maščobe in 3,37 % beljakovin. Mlečnost in vsebnosti so se povečale pri vseh pasmah, v povprečju za 70 kg mleka, vsebnosti maščob in beljakovin za 0,01 % (največ pri molznicah drugih pasem +85/+0,00/-0,01, sledijo molznice črno-bele pasme +61/+0,01/+0,01, križanke z lisasto pasmo +44/-0,01/-0,01, rjave +39/+0,00/+0,01 ter lisaste pasme +27/+0,01/-0,01). V izračun je bilo vključenih 43 molznic cikaste pasme s 3.399 kg mleka, 3,80 % maščobe in 3,36 % beljakovin. V letu 2020 smo populacijo lisastih krav v kontroli prireje mleka razdelili. V preglednici 38 poleg mlečnosti kontroliranih krav prikazujemo ločeno tudi podatke o mlečnosti rodovniških krav lisaste pasme. V tej skupini krav je bila mlečnost pričakovano višja od vseh molznic lisaste pasme v kontroli prireje mleka (+1078/-0,01/+0,04).

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2023
 Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 38: Rezultati kontrole prireje mleka, Slovenija 2023
 Table 38: Results of milk recording, Slovenia 2023

Pasma/Breed	Št. lakt. zaklj./ No. of lactation	Starost (let, mesec)/Age (year, month)	Standardna laktacija/Standard lactation					Št. lakt. zaklj./ No. of lactation	Cela laktacija/Full lactation						
			Mleko/Milk		Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein		Mleko/Milk		Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein		
			kg	kg	%	kg	%		kg	%	kg	kg	%	kg	%
ČB	33.190	3,11	8717	346,9	3,98	289,7	3,20	27.136	10186	412,5	4,05	346,2	3,40		
LS-HB**	9.724	4,04	7244	297,3	4,10	249,6	3,45	8.292	8243	343,4	4,10	289,4	3,51		
LS	21.400	4,05	6166	253,5	4,11	210,5	3,41	18.293	6974	290,7	4,17	242,4	3,48		
LSX*	4.453	4,10	6674	274,4	4,11	226,5	3,39	3.798	4564	315,8	4,17	261,5	3,46		
LS + LSX*	25.853	4,05	6254	257,1	4,11	213,3	3,41	22.091	7075	295	4,17	245,7	3,47		
RJ	6.509	4,10	6419	267,0	4,16	223,9	3,49	5.124	7667	325,1	4,24	273,8	3,57		
CK	43	5,06	3399	129,3	3,80	114,4	3,36	39	3470	133,3	3,84	117,2	3,38		
Druge/Others	7.904	7,02	6920	279,7	4,04	232,7	3,36	6.507	7943	326,9	4,11	272,9	3,44		
Slovenija 2023	73.499	4,03	7451	300,8	4,04	250,8	3,37	60.897	8602	353,2	4,11	295,7	3,44		
Slovenija 2022	76.430	4,03	7381	297,8	4,03	248,2	3,36	64.143	8453	346,3	4,10	290,1	3,43		
Slovenija 2021	78.113	4,04	7292	293,3	4,02	246,7	3,38	65.974	8399	343,3	4,09	290,3	3,46		
Slovenija 2020	77.499	4,04	7160	286,8	4,01	241,0	3,37	64.086	8264	336,7	4,07	284,3	3,44		
Slovenija 2019	77.397	4,33	7043	281,6	4,00	234,6	3,33	64.317	8131	330,3	4,06	276,8	3,40		
Slovenija 2018	78.748	4,36	7052	282,0	4,00	233,8	3,32	65.659	8120	330,0	4,06	275,1	3,39		
Zavod/Region															
CE	14.238	4,03	7387	299,1	4,05	249,9	3,38	11.663	8624	354,9	4,12	298,2	3,46		
KR	11.337	4	8308	331,1	3,99	273,2	3,29	9.555	9447	382,1	4,04	316,8	3,35		
LJ	13.139	4,04	7415	297,9	4,02	249,6	3,37	10.882	8536	348,6	4,08	293,1	3,43		
MS	5.403	4,02	6610	278,3	4,21	226,8	3,43	4.617	7562	322,9	4,27	264,4	3,5		
NG	3.209	5,01	5796	229,1	3,95	192,5	3,32	2.537	6635	266,4	4,02	225,2	3,39		
NM	8.856	4,01	8029	325,2	4,05	272,0	3,39	7.280	9276	383,2	4,13	321,4	3,47		
PT	17.317	4,02	7242	292,6	4,04	245,1	3,38	14.363	8412	345,8	4,11	291,0	3,46		

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

** Rodovniške krave LS pasme/Simmental HB cows

4.2.1 Somatske celice v mleku

Vnetni procesi v mlečni žlezi povzročijo zmanjšanje prireje mleka, poslabšanje tehnološke kakovosti mleka, posredno vplivajo na plodnost in zmanjšujejo dolgoživost molznic. Z vidika potrošnikov je ključna tudi čim manjša raba antibiotikov pri zdravljenju mastitisov. Zahteva izhaja iz potencialne nevarnosti razvoja rezistence povzročiteljev na določene antibiotike, ki se uporabljajo tudi v humani medicini ali vstopa v prehransko verigo zaradi neupoštevanja karenc. S preventivo, kamor sodi tudi zgodnje odkrivanje in obvladovanje subkliničnih mastitisov ter učinkovitim spremljanjem gibanja števila somatskih celic (ŠSC) pripomoremo k izboljšanju zdravja mlečne žleze molznic in vplivamo na prej naštetе posledice.

ŠSC v mleku je razmeroma zanesljiv pokazatelj vnetnih procesov v mlečni žlezi. Sestavljajo jih makrofagi, polimorfneuklearne celice, limfociti in odmrle celice mlečne žleze. Meja med povečanim in normalnim ŠSC je sicer težko določljiva, ker do vnetja najpogosteje pride v posameznih četrtih vimena, vzorčenje in analitika pa je praviloma izvedena na skupnem vzorcu. Prav tako je zaradi narave imunskega sistema in predhodnih obolenj ŠSC v mleku različno. Vzrok povečanja ŠSC v mleku je praviloma vnetje, kadar pa to sovpada še z okužbami z bolezenskimi povzročitelji govorimo o mastitisu. Poleg neposredne škode na zmanjšanje prireje mleka, vpliva tudi na poslabšanje tehnološke kakovosti mleka. Spremembe v mleku nastanejo zaradi delovanja encimov, ki jih sproščajo SC, kot odgovor na invazijo patogenih bakterij in kot posledica izločanja določenih encimov samih povzročiteljev. Proces vodi v razgradnjo mlečnih maščob in beljakovin ter poškodbe žleznega epitela.

Rejci vključeni v kontrolo prireje mleka, lahko na podlagi laboratorijskih analiz mleka, spremljajo zdravstveno stanje svojih živali na spletnem portalu GOVEDO.si (Jeretina, 2008; Ivanovič s sod., 2009). V ta namen so razviti spletni moduli kazalnikov v obliki indeksov in strokovnih pojasnil s ciljem obvladovanja ugodnega zdravstvenega stanja mlečne žleze pri molznicah. V kontroli prireje mleka razvrščamo rezultate analiz mleka na ŠSC v štiri velikostne razrede (preglednica 39). Krave brez vnetnih procesov v mlečni žlezi so umeščene v razred do 100.000 SC, na račun malo manjše zanesljivosti pa smo to območje razširili do 150.000 SC/ml mleka, kjer je še vedno večina krav z zdravo mlečno žlezo. Delež vseh vzorcev do 150.000 SC se tako giblje med 58,0 in 62,4 %. Vzorcev z več kot 150.000 SC/ml pa je med 37,6 in 42,0 %. Tako se je v letih med 2019 in 2023 delež vzorcev s ŠSC do 150.000 povečal za 4,4 %, kar daje bolj spodbudno sliko zdravstvenega stanja mlečne žleze.

Preglednica 39: Delež analiziranih vzorcev mleka po velikostnih razredih ŠSC med leti 2017 in 2021 (vse pasme in vse laktacije)

Table 39: Percentage of test day samples grouped by somatic cell count classes by years (all breeds and all parities)

Razred ¹	Število/odstotek vzorcev mleka									
	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%
< 100	369.104	46,9	358.747	47,8	387.032	49,5	385.066	50,8	382020	52,1
100-200	145.142	18,4	135.828	18,1	139.991	17,9	131.280	17,3	124793	17,0
200-400	114.296	14,5	106.729	14,2	106.861	13,7	100.919	13,3	96200	13,1
> 400	158.809	20,2	148.617	19,8	147.957	18,9	140.109	18,5	130902	17,8
Skupaj	787.351	100,0	749.921	100,0	781.841	100,0	757.374	100,0	733.915	100,0
Do 150	456.308	58,0	440.808	58,8	471.939	60,4	464.300	61,3	457.597	62,4
Nad 150	331.043	42,0	309.113	41,2	309.902	39,6	293.074	38,7	276.318	37,6

¹ ŠSC x 1000/ml mleka

Pri prvesnicah v prvih 100 dni po telitvi (preglednica 40) se glede na pretekla leta stanje izboljšuje, saj je vzorcev s ŠSC do 100.000 71,8 %, kar v primerjavi z letom 2019 pomeni 4,6 % izboljšanje. Kljub velikemu deležu se še vedno kažejo pomanjkljivosti pri vzreji plemenskih telic, kar ima za posledice subklinične/klinične mastitise v zgodnjem obdobju po telitvi.

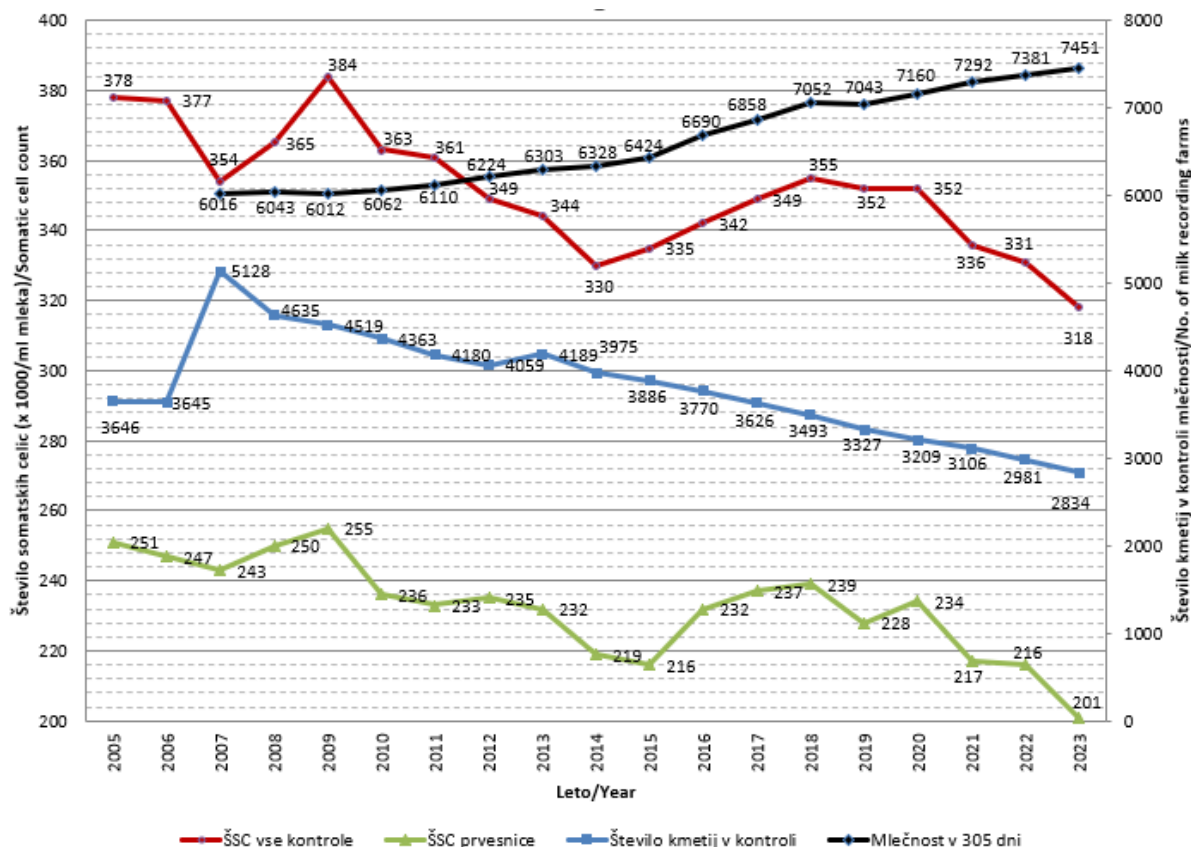
Preglednica 40: Delež analiziranih vzorcev mleka prvesnic po razredih ŠSC prvih sto dni po telitvi (vse pasme po letih)

Table 40: Percentage of test day milk samples of heifers grouped by somatic cell count classes for the first 100 days in milk (all breeds and parities)

Razred ¹	Število/odstotek vzorcev mleka									
	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%
< 100	44.957	67,2	42.354	67,7	46.369	69,8	45.177	70,3	45.008	71,8
100-200	9.079	13,6	8.256	13,2	8.405	12,7	7.800	12,1	7.419	11,8
200-400	5.616	8,4	5.170	8,3	5.023	7,6	4.819	7,5	4.524	7,2
> 400	7.285	10,9	6.797	10,9	6.634	10,0	6.445	10,0	5.751	9,2
Skupaj	66.937	100	62.577	100	66.431	100	64.241	100	62.702	100
Do 150	50.738	75,8	47.634	76,1	51.819	77,9	50.137	78,0	49.783	79,4
Nad 150	16.199	24,2	14.943	23,9	14.705	22,1	14.104	22,0	12.919	20,6

¹ ŠSC x 1000/ml mleka

Sistematično spremljanje gibanja ŠSC je vpeljano že od leta 2005 (slika 5), vendar moramo poudariti, da so se analize vzorcev na to lastnost pri vseh rejcih v kontroli mlečnosti začele izvajati z letom 2007. Na grafu je razvidno konstantno povečevanje mlečnosti (povprečje 7.451 kg mleka v standardni laktaciji, v letu 2023). Pri ŠSC smo v letu 2023 prišli pod vrednostjo, kot je bilo to že 2014. Tako pri povprečju ŠSC za vse vzorce, kot ŠSC prvesnic se v zadnjih petih letih kaže trend zmanjševanja. Kljub temu še ne moremo biti zadovoljni z rezultati, ker so ti še vedno slabši kot v državah evropske unije, kjer dosegajo povprečja krepko pod 200.000 SC/ml mleka.

Slika 5: Tehtana povprečja števila somatskih celic kmetij s kontrolo proizvodnosti v letih od 2005 do 2023 pri vseh kontrolah, prvesnicah, mlečnost v standardni laktaciji in število kmetij v kontroli prireje mleka po letih.

Figure 5: Weighted averages of somatic cell counts on farms with production control from 2005 to 2023 for all controls, first lactation, standard lactation milk yield and number of farms with milk production control by year.

Variabilnost ŠSC je povezana tudi z velikostjo čred, kar je prikazano v preglednici 41. Črede z majhnim številom krav imajo v povprečju več somatskih celic kot večje črede. V primerjavi z letom 2019 se je ŠSC v povprečju zmanjšalo pri vseh razredih velikosti čred. Največ v čredah od 11 do 20 krav, za 44.000, nekaj manj pri čredah od 20 do 40 krav, za 34.000, najmanj pa v majhnih čredah, kjer je to zmanjšanje v povprečju za 15.000 SC.

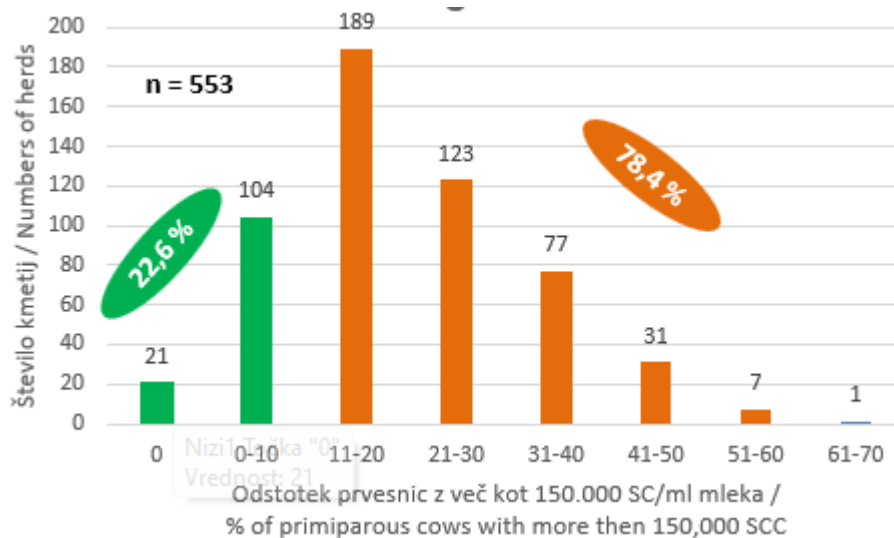
Preglednica 41: Povprečno ŠSC glede na velikost črede

Table 41: Average somatic cell count grouped by herd size and breed

Velikost črede	Leto/Year				
	2019	2020	2021	2022	2023
Herd size					
do 10 molznic/dairy	380	396	366	381	365
11-20 molznic/dairy	372	369	347	344	327
21-40 molznic/dairy	357	352	336	344	323
nad 40 molznic/dairy	337	342	330	315	309

V analizi podatkov za leto 2023 nas je zanimalo tudi, kolikšen je delež čred, ki jih glede na ugodno zdravstveno sliko črede lahko uvrstimo med neproblematične. V obdelavi so bile vključene kmetije z najmanj 10 prvesnicami s telitvami v letu 2023, ki so imele kontrolo

mlečnosti med 10 in 42 dni po telitvi. Po rezultatih 553 kmetij, ki so prikazani na sliki 6, vidimo da je takšnih 22,6 %, preostale pa imajo več kot 10 % prvesnic z več kot 150.000 ŠSC/ml mleka. Podatki kažejo, da na problem zdravstvenega stanja niso imune niti večje kmetije.

Slika 6: Odstotek prvesnic s kontrolo med 10 – 42 dni po telitvi - prag ŠSC pri 150.000 ŠSC, Slovenija 2023

Figure 6: Percentage of heifers milked between 10 and 42 days after calving that exceeded the SCC of 150,000/ml milk, Slovenia 2023

4.2.2 Nadkontrola kontrole priraje mlečnosti

Nadkontrola je po priporočilih ICAR obvezni sestavni del kontrole priraje mleka. Izvajamo jo iz dveh razlogov, zaradi preverjanja delovanja korekcijskih faktorjev ter ocene dela kontrolorjev. Letu 2023 je bilo preverjenih 323 kmetij oz. 11,8 % vseh kmetij v kontroli priraje mleka (preglednica 42), na zavodu CE 46 kmetij, KR 37, LJ 50, MS 55, NG 16, NM 35 in PT 84. Največkrat so bile preverjene kmetije, ki redijo od 20 do 29 krav v čredi, v povprečju so redile 21,3 krave na kmetijo.

Preglednica 42: Porazdelitev opravljenih nadkontrol po zavodih, Slovenija 2023

Table 42: Supervisions by regions, Slovenia 2023

Zavod/Region	Št. kmetij v nadkontroli/Family farms in supervision	Št. kont. krav/No. of cows	Št. krav v nadkontroli/No. of cows in supervision	% krav v nadkontroli/% of cows in supervision
CE	46	13.972	889	6,4
KR	37	11.286	1.120	9,9
LJ	50	13.092	1221	9,3
MS	55	5.212	699	13,4
NG	16	3.283	399	12,1
NM	35	8.894	808	9,1
PT	84	17.413	1739	10,0
	323	73.152	6.875	9,7
Slovenija 2022	351	74.295	7.813	10,5
Slovenija 2021	348	78.070	7.113	9,1
Slovenija 2020	404	79.040	7.559	9,6
Slovenija 2019	348	79.134	7.577	9,6
Slovenija 2018	256	79.156	6.251	7,9
Slovenija 2017	309	80.305	6.215	7,7

Število nadkontrol (molž) v letu 2023 se je glede na leto 2022 zmanjšalo za 0,8 %. Primerjalno med leti 2023 in 2022 se je število nadkontrol povečalo na zavodu LJ, MS in NM. Pri ostalih zavodih so bila odstopanja manjša. V okviru nadzora izvedbe kontrole priraje mleka smo izdali 16 opozoril, kjer smo vodje selekcijskih služb pozvali k podrobnem pregledu opravljene kontrole in pripadajoče nadkontrolne priraje mleka. V treh primerih smo rezultate redne kontrole priraje mleka zamenjali z rezultati iz nadkontrolne priraje mleka. V ostalih primerih končne odločitve nismo sprejeli.

4.3 Kontrola priraje mleka po pasmah

Pri pregledu mlečnosti po pasmah želimo podrobneje predstaviti rezultate mlečnosti posamezne pasme za leto 2023. Kadar je smiselno, rezultate primerjamo s preteklimi leti. Podajamo tudi rezultate o priraji mleka po upravnih enotah. Za posamezno pasmo prikazujemo povprečno količino mleka v posamezni upravni enoti, v kateri je bilo v letu 2023 vsaj 10 znanih standardnih laktacijskih zaključkov. Pasma dosega različne povprečne količine mleka, zato se rezultati med pasmami nekoliko razlikujejo. Velike razlike so tudi v vsebnosti maščobe in beljakovin v mleku. Vzroki za te razlike so največkrat odraz okoljskih danosti (pogoji reje in prehrane krav) in ne genotip živali.

4.3.1 Priraja mleka molznic rjave pasme

Preglednica 43: Priraja mleka molznic rjave pasme po letih

Table 43: Milk yield of Brown breed per year

Leto/ Year	Rjava/Brown				Slovenija/Slovenia			
	Št. lakt./ No. of lactation	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Št. lakt. zaklj./ No. of lactations	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %
2023	6.509	6419	4,16	3,49	73.499	7451	4,04	3,37
2022	7.184	6380	4,16	3,48	76.430	7381	4,03	3,36
2021	7.643	6284	4,13	3,50	78.113	7292	4,02	3,38
2020	7.772	6130	4,10	3,46	77.499	7160	4,01	3,37
2019	8.069	6049	4,09	3,42	77.397	7043	4,00	3,33
2018	8.422	6099	4,11	3,40	78.748	7052	4,00	3,32
2017	9.072	5966	4,09	3,39	79.888	6858	4,01	3,32
2016	9.454	5870	4,07	3,41	80.626	6690	4,01	3,32
2015	9.820	5602	4,05	3,41	79.656	6424	4,01	3,32
2014	10.001	5505	4,06	3,38	77.965	6328	4,02	3,31
2013	10.773	5554	4,06	3,39	79.763	6303	4,01	3,32
2012	11.519	5587	4,06	3,39	82.022	6224	4,00	3,32
2011	11.923	5526	4,06	3,38	81.734	6110	3,99	3,32
2010	12.361	5509	4,03	3,36	81.410	6062	3,97	3,30
2009	12.740	5476	4,06	3,38	81.117	6012	4,00	3,31
2008	13.191	5521	4,09	3,33	80.669	6043	4,05	3,26
2007	13.612	5553	4,08	3,32	79.682	6016	4,06	3,25
2006	13.900	5380	4,11	3,33	79.376	5802	4,09	3,26
2005	14.540	5258	4,13	3,33	79.431	5670	4,13	3,28
2003	14.354	5181	4,16	3,37	64.426	5601	4,15	3,33
2001	13.109	5118	4,16	3,38	57.589	5452	4,14	3,34
2000	13.001	4979	4,15	3,36	55.603	5241	4,13	3,34
1995	14.037	4288	3,98	3,19	55.450	4504	3,94	3,20
1990	14.285	3902	3,80	—	50.994	4092	3,74	—
1980	9.880	3744	3,73	—	32.418	3982	3,76	—
1970	7.000	3386	3,78	—	15.084	3564	3,87	—
1960	6.804	3075	3,76	—	10.678	2974	3,79	—
1955	5.030	2520	3,67	—	21.942	2370	—	—

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 44: Mlečnost molznic rjave pasme v letih 2023 in 2022 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanj v letu 2023

Table 44: Milk yield of Brown breed in 2023 and 2022 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2023

Pasma/Breed	Št. lakt./ No. of lactation	Starost (let)/Age (year)	Cela laktacija/Full lactation					Standardna laktacija/Standard lactation					
			Št. lakt./ No. of lactation	Št. molznih dni/Days of lactation	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovin/ Protein %	Mleko/ Milk kg	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein		
									kg	%	kg	%	
RJ/Brown 2022	7184	4,11	5.918	383	7571	4,23	3,57	6380	265,3	4,16	222,3	3,48	
RJ/Brown 2023	6.509	4,10	7667	384	7667	4,24	3,57	6419	267,0	4,16	223,9	3,49	
ČB	33.190	3,11	27136	375	10186	4,05	3,40	8717	346,9	3,98	289,7	3,32	
LS	21.400	4,05	18.293	357	6974	4,17	3,48	6166	253,5	4,11	210,5	3,41	
LSX*	4.453	4,10	3.798	361	7564	4,17	3,46	6674	274,4	4,11	226,5	3,39	
LS-RK**	9724	4,10	8292	363	8243	4,17	3,51	7244	297,3	4,10	249,6	3,45	
LS + LSX*	25.853	4,05	22.091	358	7075	4,17	3,47	6254	257,1	4,11	213,3	3,41	
CK	43	5,06	39	295	3470	3,84	3,38	3399	129,3	3,80	114,4	3,36	
Druge/Others	7.904	4,02	6.507	365	7943	4,11	3,44	6920	279,2	4,04	232,7	3,36	
Slovenija 2023	73.499	4,03	60.897	368	8602	4,11	3,44	7451	300,8	4,04	250,8	3,37	
Slovenija 2022	76.430	4,03	64.143	364	8453	4,10	3,43	7381	297,8	4,03	248,2	3,36	
Slovenija 2021	78.113	4,04	65.974	369	8399	4,09	3,46	7292	293,3	4,02	246,7	3,38	
Slovenija 2020	77.499	4,04	64.086	370	8264	4,07	3,44	7160	286,8	4,01	241,0	3,37	
Slovenija 2019	77.397	4,33	64317	371	8131	4,06	3,40	7043	281,6	4,00	234,6	3,33	
Slovenija 2018	78.748	4,36	65.659	368	8120	4,06	3,39	7052	282,0	4,00	233,8	3,32	

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Preglednica 45: Mlečnost molznic rjave pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2023

Table 45: Milk yield (in 305 days) of Brown breed cows by parity, Slovenia 2023

Laktacija/Lact.	Št. lakt./ No. of lactation	Starost (leto)/Age (year)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein	
				kg	%	kg	%
1	1850	2,07	5940	246,3	4,15	207,8	3,50
2	1458	3,10	6655	281,4	4,23	236,2	3,55
3	1143	5,00	6810	285,3	4,19	237,9	3,49
≥ 4	2058	7,06	6466	265,2	4,10	222,0	3,42
Slovenija 2023	6.509	4,10	6419	267,0	4,16	223,9	3,49
Slovenija 2022	7.184	4,11	6380	265,3	4,16	222,3	3,48
Slovenija 2021	7.643	4,11	6284	259,5	4,13	220,1	3,50
Slovenija 2020	7.772	5,00	6130	251,4	4,10	212,3	3,46
Slovenija 2019	8.069	4,95	6049	247,6	4,09	206,8	3,42
Slovenija 2018	8.422	4,96	6099	250,9	4,11	207,4	3,40

4.3.1.1 Vrhunski dosežki molznic rjave pasme

Preglednica 46: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri rjavi pasmi (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2023

Table 46: Top herds with Brown breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2023

Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area	Delež RJ krav/ % of Brown cows	Št. RJ krav/ Number of Brown cows	Št. vseh krav/ Cows (total)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be/ F+P kg	DMT RJ črede/ DMT RJ herds (dni/day)
Jan MODIC	Ljubljana	96,6	57	59	10130	4,06	3,70	786,6	450
Simon ČRETNIK	Žalec	9,3	5	54	10048	4,09	3,54	766,1	423
Peter RAKUN	Žalec	12,0	9	75	9973	3,96	3,57	751,6	383
Alojzij KUŽNIK	Trebnje	38,6	27	70	9885	4,06	3,69	765,3	442
Peter POPIČ	Slovenj Gradec	100,0	67	67	9765	4,62	3,79	822,0	420
Ciril TURK	Mozirje	20,6	7	34	9762	3,86	3,45	713,7	473
Urška KOČNAR	Mozirje	54,3	19	35	9593	4,02	3,66	736,4	420
Martin MEDVED	Velenje	93,5	29	31	9589	4,15	3,59	742,1	425
Aleksander HROVATIN	Ajdovščina	28,0	26	93	9501	3,99	3,58	718,7	460
Jurij SPITAL	Velenje	20,8	5	24	9322	4,36	3,55	738,1	429
Janez ŠALI	Novo mesto	81,0	17	21	9212	4,26	3,89	750,6	454
Mitja TEKAVC	Velenje	16,7	7	42	9127	4,17	3,67	715,1	443
Bogdan KUCHAR	Velenje	90,6	48	53	9045	4,23	3,66	713,4	440
Franc GRMOVŠEK	Trebnje	78,1	25	32	8959	4,09	3,53	683,4	489
Janez ANŽELAK	Velenje	64,8	46	71	8885	4,27	3,69	707,0	418
Matjaž GAMS	Slovenj Gradec	100,0	22	22	8831	4,07	3,54	672,3	465
Zlata RIHTER	Mozirje	100,0	37	37	8761	4,26	3,59	687,5	430
Marko ŠUPER	Žalec	8,1	7	86	8720	4,68	4,00	756,9	473
Franc PEKOLJ	Trebnje	47,7	21	44	8633	4,32	3,67	689,5	431
Dejan KAVC	Slo. Konjice	18,5	5	27	8624	4,22	3,72	684,6	472

Preglednica 47: Črede prvesnic rjave pasme (najmanj 5 laktacije), Slovenija 2023

Table 47: Top herds with first lactation cows of Brown breed (min 5 lactations), Slovenia 2023

Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area	Delež RJ prvesnic/ % of 1. lact.cows of Brown breed	Št. RJ prvesnic/ Nm. of f.lact.cows of Brown breed	Št. RJ krav/ Cows of Braun breed (total)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be/ F+P kg
Jan MODIC	Ljubljana	42,1	24	57	9811	3,89	3,67	741,7
Martin MEDVED	Velenje	31,0	9	29	8650	4,11	3,50	657,9
Aleksander HROVATIN	Ajdovščina	38,5	10	26	8611	4,05	3,61	659,8
Janez ŠALI	Novo mesto	29,4	5	17	8578	4,19	3,83	688,0
Urška KOČNAR	Mozirje	31,6	6	19	8575	4,15	3,75	677,3
Alojzij KUŽNIK	Trebnje	29,6	8	27	8554	4,04	3,71	663,0
Peter POPIČ	Slovenj Gradec	28,4	19	67	8544	4,39	3,81	700,8
Franc GRMOVŠEK	Trebnje	32,0	8	25	8331	4,20	3,58	648,0
Franc PEKOLJ	Trebnje	38,1	8	21	8201	4,31	3,65	652,6
Matjaž GAMS	Slovenj Gradec	59,1	13	22	8043	4,28	3,68	639,8
Bogdan KUCHAR	Velenje	29,2	14	48	7935	4,30	3,69	633,4
Mitja TEKAVC	Velenje	71,4	5	7	7849	4,08	3,75	614,3
Peter KASTELIC	Novo mesto	26,1	6	23	7657	4,33	3,78	621,2
Janez ANŽELAK	Velenje	36,9	17	46	7653	4,09	3,75	599,5
Marjan PIVK	Idrija	24,1	7	29	7630	4,02	3,62	583,1
Franc BRATOŠ	Postojna	33,3	5	15	7630	3,67	3,34	534,2
Frančiška RIGLER	Ribnica	31,5	6	19	7541	4,23	3,36	572,5
Roman GLAVAN	Trebnje	29,4	5	17	7403	4,65	3,73	620,0
Jože KVARTIČ	Velenje	50,0	9	18	7314	4,40	3,62	586,6
Zlata RIHTER	Mozirje	27,0	10	37	7293	4,18	3,73	576,5

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 48: Najboljše molznice rjave pasme glede na prirajo maščob in beljakovin, Slovenija 2023
Table 48: Top Brown cows by protein and fat production, Slovenia 2023

Krava/Cow		Oče/Sire	Lak. Lact	Mleko/ Milk kg	MA/ Fat %	BE/ Prot. %	MA+ Be F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name	RŠ Ime/Name							
SI 15045029	ROLY 38	Vassli / Assay	2	14413	4,50	3,46	1147,1	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 95138912	MARKA 64	Hampton-Et / Vasir	2	12407	5,20	3,86	1123,4	Peter POPIČ	Slo.Gradec
SI 95206082	CINDY 4	Casino / Payssli-Et	2	13529	4,62	3,68	1122,4	Tomaž KOŠEC	Žalec
SI 34931275	MAZILA 37	Azil / Vldar	3	11662	5,12	3,93	1055,9	Peter POPIČ	Slo.Gradec
SI 85021525	SAJOLA 13	Jontez / Huson	3	12649	4,59	3,73	1052,4	Peter POPIČ	Slo.Gradec
DE 0817225329	ALISA 16	Figaro / Vassli	1	13675	4,02	3,66	1051,2	Jan MODIC	Ljubljana
SI 85021532	SADONA 38	Dane-Et / Vasir	3	11739	5,16	3,74	1044,7	Peter POPIČ	Slo.Gradec
SI 24931290	MONETA 3	Topspeed / Hot	3	12458	4,59	3,64	1025,4	Peter POPIČ	Slo.Gradec
SI 34951400	NUBI 62	Biver / Payoff-Et	3	12306	4,77	3,55	1024,3	Jan MODIC	Ljubljana
SI 25021552	MILA 18	Hampton-Et / Vldar	2	11104	5,05	3,95	999,0	Peter POPIČ	Slo.Gradec
SI 85094703	HIMNA 66	Hujan / Emerup	2	12760	4,04	3,72	990,5	Jan MODIC	Ljubljana
SI 54931242	MAZURA 46	Hupi / Hamer	4	11218	4,80	3,98	985,0	Peter POPIČ	Slo.Gradec
SI 94513660	SABONA 7	Astro / Amor	5	11038	4,75	4,10	976,6	Peter POPIČ	Slo. Gradec
SI 85021109	MANDA	Blooming-Et/Versace-Et	2	11934	4,61	3,57	975,3	Janez ANŽELAK	Velenje
SI 94796676	ISKRA	Codak / Hamer	3	9095	6,40	4,25	968,4	Frančišek ROTNIK	Velenje
SI 84443025	VIDRA	Danny / Ader	4	11263	4,86	3,70	964,8	Janez ANŽELAK	Velenje
SI 04775700	CIBLA 26	Blooming-Et/Versace-Et	4	12339	3,99	3,73	952,5	Jan MODIC	Ljubljana
SI 14965175	ABBA	Blooby / Ader	2	11485	4,51	3,76	949,8	Janez ANŽELAK	Velenje
SI 45022506	BALA	Cadence-Et / Huxoy	2	12044	4,07	3,80	947,5	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 35138901	MALA 56	Modian / Valop	2	10961	4,79	3,83	944,4	Peter POPIČ	Slo.Gradec
SI 85094710	BARA 63	Hochform / Nelgor	3	12077	4,26	3,53	941,1	Jan MODIC	Ljubljana

Preglednica 49: Najboljše privesnice rjave pasme, Slovenija 2023
Table 49: Top first lactation cows of Brown breed, Slovenia 2023

Krava/Cow		Oče/oče matere Sire/	Mleko/ Milk kg	Maščob e/Fat %	Beljaov. /Protein %	Ma+Be F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area
ID	Ime/Name							
DE 0817225329	ALISA 16	Figaro / Vassli	13675	4,02	3,66	1051,2	Jan MODIC	Ljubljana
SI 25427446	CVETKA 1	Bisir / Payssli-Et	11055	4,45	3,63	893,5	Tomaž KOŠEC	Žalec
SI 25278761	ARIKA 27	Blooming-Et / Anibal-Et	11050	4,03	3,51	833,3	Peter POPIČ	Slo. Gradec
SI 25094778	HILDA 67	Morillo / Huxoy	10884	3,73	3,61	798,3	Jan MODIC	Ljubljana
SI 85314771	BELA	Sascha / Huxoy	10741	3,86	3,71	812,8	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 85249192	SIPA	Aston Martin / Codak	10637	4,10	3,58	816,2	Franc PEKOLJ	Trebnje
SI 25094802	BINA 12	King-Et / Huray	10605	3,19	3,35	693,7	Jan MODIC	Ljubljana
SI 75372073	MELISA 25	Valop / Hegall	10576	4,23	3,87	856,3	Urška KOČNAR	Mozirje
SI 15094779	HEFA 14	Fact-Et / Blooming-Et	10521	3,82	3,71	792,1	Jan MODIC	Ljubljana
SI 05332146	SOLARIJA 16	Vim / Verdes	10465	3,65	3,50	748,0	Martin MEDVED	Velenje
SI 35314769	ŠOJA	Modian / Vasko	10372	3,93	3,62	782,9	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 75094807	BOKA 19	Canyon / Huray	10358	4,16	3,58	801,6	Jan MODIC	Ljubljana
SI 15138927	SERENA 32	Daredevil-Et / Acko	10353	3,84	3,71	780,8	Peter POPIČ	Slo.Gradec
SI 24910899	SORA 2	Amor / Tonis	10333	3,86	3,44	754,2	Simon ČRETNIK	Žalec
SI 15094810	HURA 30	Vollmilch / Mike	10323	4,23	3,55	802,4	Jan MODIC	Ljubljana
SI 65094774	JASMINA 70	Amor / Blooming-Et	10310	3,68	3,68	758,6	Jan MODIC	Ljubljana
SI 55138930	SOČA 39	Bisir / Camble	10301	4,60	3,74	859,5	Peter POPIČ	Slo.Gradec
SI 25094826	NUHA 47	Harrison / Biver	10256	3,99	3,71	789,4	Jan MODIC	Ljubljana
SI 25333602	JUTA 49	/ Hujan	10234	3,87	3,78	782,8	Igor SMOLIČ	Trebnje
SI 85273605	SANDRA	Vavigo / Astro	10216	3,79	3,36	730,2	Janez ANŽELAK	Velenje
SI 85062182	ČUNVA	Parafin / Vortex	10172	3,57	3,44	712,3	Janez ŠALI	Novo mesto

4.3.1.2 Prireja mleka molznic rjave pasme po območjih

Preglednica 50: Mlečnost molznic rjave pasme po zavodih, Slovenija 2023

Table 50: Milk yield of Brown breed by regions, Slovenia 2023

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (ll.mm)Age at calving (yy.mm)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
CE	2.128	4,08	6949	293,5	4,22	244,5	3,52
KR	75	4,05	6460	264,9	4,10	225,2	3,49
LJ	1.423	4,10	6204	258,4	4,17	215,9	3,48
MS	26	4,02	6589	292,3	4,44	235,8	3,58
NG	1.628	5,03	5722	228,2	3,99	194,2	3,39
NM	1.070	4,08	6828	289,5	4,24	242,8	3,56
PT	159	4,11	5604	232,9	4,16	194,4	3,47
RJ/Total(Brown)	6.509	4,10	6419	267,0	4,16	223,9	3,49

Preglednica 51: Mlečnost prvesnic rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023

Table 51: Milk yield primiparous cow of Brown breed by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2023

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %	Ma+Be / F+P kg
Slovenj Gradec	43	7559	324,9	4,30	280,5	3,71	605,4
Ljubljana	62	7396	293,2	3,96	266,2	3,60	559,4
Trebnje	128	6767	285,9	4,23	242,8	3,59	528,7
Kamnik	10	6722	297,2	4,42	242,8	3,61	540,0
Velenje	199	6690	280,8	4,20	238,1	3,56	518,9
Škofja Loka	10	6590	276,2	4,19	238,3	3,62	514,5
Žalec	93	6421	273,7	4,26	229,2	3,57	502,9
Ribnica	28	6419	273,3	4,26	218,3	3,40	491,6
Novo mesto	81	6391	270,2	4,23	233,3	3,65	503,5
Krško	42	6229	254,7	4,09	217,8	3,50	472,5
Laško	19	6098	268,6	4,40	217,5	3,57	486,1
Mozirje	195	5888	242,6	4,12	199,7	3,39	442,3
Ajdovščina	39	5876	238,7	4,06	208,5	3,55	447,2
Grosuplje	121	5751	242,4	4,22	202,2	3,52	444,6
Šmarje pri Jelšah	18	5571	237,8	4,27	193,1	3,47	430,9
Sevnica	35	5499	234,7	4,27	192,8	3,51	427,5
Domžale	14	5483	235,8	4,30	196,4	3,58	432,2
Brežice	23	5426	231,3	4,26	185,3	3,42	416,6
Idrija	106	5391	217,2	4,03	181,7	3,37	398,9
Postojna	39	5370	213,8	3,98	184,6	3,44	398,4
Tolmin	194	5369	214,2	3,99	183,0	3,41	397,2
Litija	40	5364	226,9	4,23	187,5	3,50	414,4
Ravne na Koroškem	27	5299	202,5	3,82	182,0	3,44	384,5
Vrhnika	26	5220	217,6	4,17	182,1	3,49	399,7
Logatec	99	5151	212,8	4,13	175,7	3,41	388,5
Sežana	12	5099	192,0	3,76	172,3	3,38	364,3
Radlje ob Dravi	16	5007	202,4	4,04	167,6	3,35	370,0
Slovenska Bistrica	10	4853	197,5	4,07	163,5	3,37	361,0
Nova Gorica	33	4437	173,9	3,92	146,5	3,30	320,4

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 52: Mlečnost molznic rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023

Table 52: *Milk yield of Brown cows by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2023*

Upravna enota/ Area	Št. laktacij/ <i>No.</i> of lactations	Mleko/ <i>Milk</i> kg	Maščobe/ <i>Fat</i> kg	Maščobe/ <i>Fat</i> %	Beljakovine/ <i>Protein</i> kg	Beljakovine/ <i>Protein</i> %	Ma+Be / F+P kg
Slovenj Gradec	137	8315	365,9	4,40	303,3	3,65	669,2
Ljubljana	166	7631	312,8	4,10	273,4	3,58	586,2
Velenje	699	7410	317,5	4,28	263,9	3,56	581,4
Kamnik	28	7394	321,8	4,35	270,2	3,65	592,0
Trebnje	408	7314	312,3	4,27	263,2	3,60	575,5
Slovenske Konjice	31	7238	327,0	4,52	261,6	3,61	588,6
Žalec	323	6976	294,4	4,22	251,4	3,60	545,8
Novo mesto	282	6882	295,9	4,30	248,9	3,62	544,8
Krško	132	6873	277,9	4,04	239,4	3,48	517,3
Laško	69	6836	293,7	4,30	240,7	3,52	534,4
Kranj	18	6777	282,3	4,17	243,0	3,58	525,3
Škofja Loka	33	6623	270,0	4,08	235,4	3,55	505,4
Ribnica	99	6579	278,4	4,23	223,7	3,40	502,1
Mozirje	703	6480	267,8	4,13	220,7	3,41	488,5
Ajdovščina	121	6354	257,4	4,05	221,5	3,49	478,9
Grosuplje	403	6260	264,3	4,22	219,9	3,51	484,2
Domžale	66	6173	257,5	4,17	212,5	3,44	470,0
Sevnica	153	6169	259,3	4,20	212,6	3,45	471,9
Jesenice	10	6102	246,6	4,04	200,2	3,28	446,8
Šmarje pri Jelšah	41	6065	254,0	4,19	209,5	3,45	463,5
Litija	154	6051	252,2	4,17	209,4	3,46	461,6
Lenart	16	6030	258,8	4,29	214,1	3,55	472,9
Maribor	26	5954	250,7	4,21	208,6	3,50	459,3
Radovljica	14	5927	243,5	4,11	196,3	3,31	439,8
Gornja Radgona	15	5874	260,5	4,44	208,5	3,55	469,0
Idrija	381	5866	234,5	4,00	196,5	3,35	431,0
Logatec	309	5834	241,6	4,14	199,2	3,41	440,8
Ravne na Koroškem	102	5817	225,9	3,88	202,3	3,48	428,2
Zagorje ob Savi	24	5731	249,8	4,36	193,9	3,38	443,7
Tolmin	796	5692	227,3	3,99	194,2	3,41	421,5
Vrhnika	94	5677	230,5	4,06	198,6	3,50	429,1
Brežice	85	5650	238,2	4,22	193,7	3,43	431,9
Pesnica	11	5593	244,2	4,37	199,9	3,58	444,1
Postojna	141	5588	223,3	4,00	189,7	3,39	413,0
Sežana	53	5516	216,8	3,93	187,1	3,39	403,9
Radlje ob Dravi	54	5510	223,3	4,05	188,9	3,43	412,2
Šentjur pri Celju	11	5497	243,5	4,43	181,3	3,30	424,8
Ptuj	10	5369	226,6	4,22	193,7	3,61	420,3
Kočevje	10	5336	199,8	3,74	189,4	3,55	389,2
Nova Gorica	120	5185	201,3	3,88	172,6	3,33	373,9
Slovenska Bistrica	31	5057	208,5	4,12	172,6	3,41	381,1
Koper	10	4969	192,7	3,88	167,3	3,37	360,0
Cerknica	60	4571	184,0	4,03	153,4	3,35	337,4
Trbovlje	10	3886	149,3	3,84	128,5	3,31	277,8

4.3.2 Prirere mleka molznic lisaste pasme in križank z lisasto pasmo

V poročilu poleg podatkov o mlečnosti za rodovniške krave lisaste pasme posebej prikazujemo tudi podatke za krave križanke z lisasto pasmo in podatke za obe skupini skupaj, od leta 2020 dalje tudi podatke o mlečnosti rodovniških krav lisaste pasme. Križanke z lisasto pasmo so rezultat oplemenjevanja krav lisaste pasme s pasmama rdeči holštajn in/ali montbeliard. Delež pasme rdeči holštajn in/ali montbeliard pri teh živalih je lahko od 14 % do 86 %, vsota vseh treh pasem pa je večja kot 87 %. Danes predstavljajo križanke z lisasto pasmo 5.403 krav oziroma 7,2 % krav v kontroli prirere mleka.

Preglednica 53: Prirere mleka pri molznicah lisaste pasme (LS + LSX) po letih
Table 53: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) by years

Leto / Year	Lisasta pasma / Simmental				Rodovniške krave LS pasme / Simmental herdbook cows				Slovenija / Slovenia			
	Št. laktacij / No. of lactation	Mleko / Milk	Maščobe / Fat	Beljakovine / Protein	Št. laktacij / No. of lactation	Mleko / Milk	Maščobe / Fat	Beljakovine / Protein	Št. laktacij / No. of lactation	Mleko / Milk	Maščobe / Fat	Beljakovine / Protein
		kg	kg	%		kg	kg	%		kg	kg	%
2023	25.853	6254	4,11	3,41	9.724	7244	4,10	3,45	73.499	7451	4,04	3,37
2022	27.336	6.231	4,11	3,41	9.815	7209	4,09	3,45	76.430	7381	4,03	3,36
2021	28.068	6.172	4,10	3,44	9.533	7167	4,09	3,48	78.113	7292	4,02	3,38
2020	28.168	6.075	4,09	3,43	5.712	7098	4,08	3,46	77.499	7.160	4,01	3,37
2019	28.405	6015	4,08	3,38	—	—	—	—	77.397	7043	4,00	3,33
2018	29.048	6039	4,08	3,37	—	—	—	—	78.748	7052	4,00	3,32
2017	29.752	5873	4,07	3,36	—	—	—	—	79.888	6858	4,01	3,32
2016	30.355	5737	4,06	3,36	—	—	—	—	80.626	6690	4,01	3,32
2015	30.207	5537	4,05	3,36	—	—	—	—	79.656	6424	4,01	3,32
2014	29.739	5490	4,06	3,35	—	—	—	—	77.965	6328	4,02	3,31
2013	30.757	5481	4,05	3,36	—	—	—	—	79.763	6303	4,01	3,31
2012	32.304	5375	4,05	3,36	—	—	—	—	82.022	6224	4,00	3,32
2011	30.355	5288	4,04	3,36	—	—	—	—	81.734	6110	4,00	3,32
2010	32.840	5237	4,03	3,34	—	—	—	—	81.410	6062	3,97	3,3
2009	32.928	5156	4,07	3,35	—	—	—	—	81.117	6012	4,00	3,31
2008	34.907	5238	4,11	3,31	—	—	—	—	80.669	6043	4,05	3,26
2007	34.458	5213	4,13	3,28	—	—	—	—	79.682	6016	4,06	3,25
2006	34.698	5023	4,17	3,29	—	—	—	—	79.376	5803	4,09	3,26
2005	34.714	4898	4,2	3,33	—	—	—	—	79.431	5670	4,13	3,28
2003	27.130	4772	4,23	3,38	—	—	—	—	64.426	5601	4,15	3,33
2001	24.747	4588	4,22	3,39	—	—	—	—	57.589	5452	4,14	3,34
2000	24.327	4405	4,17	3,38	—	—	—	—	55.603	5241	4,13	3,34
1995	26.092	3837	3,94	3,24	—	—	—	—	55.450	4504	3,94	3,2
1990	23.674	3516	3,74	—	—	—	—	—	50.994	4092	3,74	—
1980	13.968	3667	3,81	—	—	—	—	—	32.418	3982	3,76	—
1970	3.857	3563	3,79	—	—	—	—	—	15.084	3564	3,87	—
1960	3.350	2806	3,84	—	—	—	—	—	10.678	2974	3,79	—
1955	3.958	2444	3,91	—	—	—	—	—	13.660	2407	3,79	—

Preglednica 54: Prirere mleka rodovniških krav lisaste pasme, Slovenija 2023
Table 54: Milk yield of Simmental herdbook cows, Slovenia 2023

Laktacija / parity	Št. laktacij / No of lactation	Standardna laktacija / 305 days				Št. molznih dni / Lact. length	Št. Cela laktacija / Milk yield per Cow							
		Mleko / Milk		Maščobe / Fat			Beljakovine / Protein		Mleko / Milk		Maščobe / Fat		Beljakovine / Protein	
		kg	kg	%	kg		%	kg	%	kg	kg	%	kg	%
1	2.674	7066	292,0	4,13	242,3	3,43	2231	380	8.368	352,7	4,12	393,9	3,51	
2	2.577	7340	302,7	4,12	256,6	3,50	2212	359	8.287	346,7	4,18	294,6	3,56	
3	1.871	7439	305,6	4,11	256,5	3,45	1599	357	8.338	347,3	4,17	292,7	3,51	
≥4	2.602	7190	291,5	4,05	245,4	3,41	2250	354	8.008	328,1	4,10	277,7	3,47	
Skupaj LS / Total Simmental	9.724	7244	297,3	4,10	249,6	3,45	8292	363	8.243	343,4	4,17	289,4	3,51	

*Rodovniške krave LS pasme/LScow in herdbook

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 55: Mlečnost molznic lisaste pasme in križank z lisasto pasmo (LS + LSX) v letih 2023 in 2022 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem v letu 2023

Table 55: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) in 2023 and 2022 in comparison with milk yield of other breeds in 2023

Pasma/Breed	Št. lakt./ No. of lactation	Starost (let)/Age (years)	Cela laktacija/Full lactation					Standardna laktacija/Standard lactation					
			Št. lakt./ No. of lactations	dni/Days of l.	Mleko/ Milk	Maščobe/ Fat	Beljakovin/ Prote	Mleko/ Milk	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein		
					kg	%	%		kg	kg	%	kg	%
RJ	6.509	4,1	7667	384	7667	4,24	3,57	6419	267,0	4,16	223,9	3,49	
ČB	33.190	3,11	27136	375	10186	4,05	3,4	8717	346,9	3,98	289,7	3,32	
LS	21.400	4,05	18.293	357	6974	4,17	3,48	6166	253,5	4,11	210,5	3,41	
LS 2022	22.227	4,05	19.033	351	6858	4,15	3,47	6139	251,9	4,10	209,8	3,42	
LSX*	4.453	4,10	3.798	361	7564	4,17	3,46	6674	274,4	4,11	226,5	3,39	
LSX* 2022	5.109	4,11	4.401	355	7463	4,17	3,46	6630	273,0	4,12	225,5	3,40	
LS-RK**	9724	4,1	8292	363	8243	4,17	3,51	7244	297,3	4,10	249,6	3,45	
LS-RK** 2022	9.810	4,1	8.244	355	8089	4,15	3,51	7209	295,1	4,09	248,6	3,45	
LS + LSX*	25.853	4,05	22.091	358	7075	4,17	3,47	6254	257,1	4,11	213,3	3,41	
LS + LSX* 2022	27.336	4,06	23.434	352	6972	4,16	3,47	6231	255,8	4,11	212,7	3,41	
CK	43	5,06	39	295	3470	3,84	3,38	3399	129,3	3,80	114,4	3,36	
Druge/Others	7.904	4,02	6.507	365	7943	4,11	3,44	6920	279,2	4,04	232,7	3,36	
Slovenija 2023	73.499	4,03	60.897	368	8602	4,11	3,44	7451	300,8	4,04	250,8	3,37	
Slovenija 2022	76.430	4,03	64.143	364	8453	4,1	3,43	7381	297,8	4,03	248,2	3,36	
Slovenija 2021	78.113	4,04	65.974	369	8399	4,09	3,46	7292	293,3	4,02	246,7	3,38	
Slovenija 2020	77.499	4,04	64.086	370	8264	4,07	3,44	7160	286,8	4,01	241	3,37	
Slovenija 2019	77.397	4,33	64317	371	8131	4,06	3,4	7043	281,6	4,00	234,6	3,33	
Slovenija 2018	78.748	4,36	65.659	368	8120	4,06	3,39	7052	282	4,00	233,8	3,32	

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

**Rodovniške krave LS pasme/LS cow in heredbook

Preglednica 56: Mlečnost molznic lisaste pasme (LS) po laktacijah, Slovenija 2023

Table 56: Milk yield of Simmental breed (LS) by parity, Slovenia 2023

Laktacija/Parity	Št. lakt./No. of lactations	Starost (leto mes)/Age (yy.m m)	Mleko/ Milk	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein	
			kg	kg	%	kg	%
1	6.471	2,05	5837	242,7	4,16	198,2	3,40
2	5.200	3,06	6290	260,4	4,14	218,0	3,47
3	3.735	4,08	6537	268,7	4,11	223,9	3,43
≥ 4	5.994	7,01	6183	249,5	4,04	208,9	3,38
Skupaj (LS)/Total/(Simmental)	21.400	4,05	6166	253,5	4,11	210,5	3,41

Preglednica 57: Mlečnost križank z lisasto pasmo (LSX) po laktacijah, Slovenija 2023

Table 57: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by parity, Slovenia 2023

Laktacija/Parity	Št. lakt./No. of lactation	Starost ob telitvi (let, mes)/Age at calving (yy.mm)	Mleko/Milk	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein	
			kg	kg	%	kg	%
1	1.070	2,05	6246	260,1	4,16	211,5	3,39
2	927	3,07	6817	282,2	4,14	236,1	3,46
3	797	4,08	7123	291,1	4,09	242,8	3,41
≥ 4	1.659	7,02	6655	271,2	4,08	223,1	3,35
Skupaj (LSX*)/Total	4.453	4,10	6674	274,4	4,11	226,5	3,39

4.3.2.1 Vrhunski dosežki molznic lisaste pasme in križank z lisasto pasmo

Preglednica 58: Najboljše molznice lisaste pasme (LS) glede na priraje maščob in beljakovin, Slovenija 2023

Table 58: Top Simmental cows (LS) by protein and fat production, Slovenia 2023

Krava/Cow		Oče/Sire	Lakta cija/ Lact.	Mleko/Milk	Maščobe/Fat	Beljakovine/ Protein	Ma+Be/ F+P	DMT (dni)/ Calving interval (Days)	Rejec/Breeder	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name	RŠ Ime/Name		kg	%	%	kg			
AT 570698938	ORHIDEJA	IMPERATIV / HUTERA	3	14813	4,65	543,3	1231,7	381	Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi
SI 65016798	LONA	EVERGREEN / RUMGO	3	17671	3,15	646,1	1202,7	435	Stanko Senekovič	Gornja Radgona
SI 24986836	ZIMKA	POSSMANN-ET / MASSAI	2	15525	4,14	554,7	1197,0	366	Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi
SI 24680286	LILA	RAGS / RIGAN	3	15422	3,88	571,9	1169,8	526	Stanko Senekovič	Gornja Radgona
AT 328118438	FALKE 28	GS WOLFSBURG / MORPHEUS	5	15228	3,92	569,2	1165,9	335	Dominik Lenart	Ptuj
SI 15113508	DUDA 52	REGRAT / RUMGO	2	15971	3,63	571,5	1150,9	407	Dominik Lenart	Ptuj
AT 328118438	FALKE 28	GS WOLFSBURG / MORPHEUS	4	14853	3,78	560,3	1122,0	335	Dominik Lenart	Ptuj
SI 34986897	FIGA	REMMEL / MALPORT	1	14076	4,27	513,7	1114,1	-	Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi
SI 34964897	FRULA 50	EVERGREEN / PANDORA	3	13008	4,94	470,8	1113,4	392	Aleš Šmid	Slovenske Konjice
SI 34951039	ROPA 67	MAGIER / RAVE	4	11634	5,48	462,6	1100,3	420	Aleš Šmid	Slovenske Konjice
SI 44745950	BILKA 29	EVEREST / WASABI	5	12637	4,94	470,4	1094,9	462	Aleš Šmid	Slovenske Konjice
AT 332293538	LINDSEY 8	FINDUS / WILDSTERN	4	13182	4,83	457,7	1094,5	368	Primož Pevec	Šentjur pri Celju
SI 44568751	VIOLA 40	/ VOLKER	6	15329	3,85	487,1	1077,1	460	Aleš Šmid	Slovenske Konjice
AT 912339618	EMGE 46	MG / WINNIPEG	8	13704	4,40	470,1	1073,0	375	Aleš Šmid	Slovenske Konjice
SI 74745218	PANDA 46	PANDORA / VANSTEIN	4	14244	4,05	485,3	1062,8	551	Jože Mulej	Radovljica
SI 34987458	LIPA 31	MAHONI / EVEREST	2	13176	4,43	474,3	1057,6	350	Aleš Šmid	Slovenske Konjice
SI 55044880	ENZA 42	ZAZU / MG	2	13238	4,60	434,9	1043,3	385	Aleš Šmid	Slovenske Konjice
DE 0815493101	LENI 34	MANSTRESS / ROMADI	7	12213	4,57	468,8	1026,6	421	Aleš Šmid	Slovenske Konjice
SI 35274285	LOKA	EVERGREEN / RAICHLE	1	14202	3,54	523,9	1026,5	-	Stanko Senekovič	Gornja Radgona
SI 64987462	FLORA 15	VEST / VOLLWERT	3	11956	4,93	427,9	1017,5	352	Aleš Šmid	Slovenske Konjice

Preglednica 59: Najboljše molznice križanke z lisasto pasmo (LSX) glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2023

Table 59: Top of Crosses with Simmental (LSX) cows by protein and fat production, Slovenia 2023

Krava/Cow			Oče/Sire RŠ Ime/Name	Lak- tacija/ Lact.	Mleko /Milk kg	Maš- čobe/ Fat %	Belja kovine/ Protein %	Ma+Be F+P kg	DMT (dni)/ Calving interval (Days)	Rejec/ Breeder	Upravna enota/ Area
ID	Ime/ Name	Odstotek krvi Blood percentage %									
SI 14561881	PALDIKA	LS - 15 %, RH - 52 %, MB – 33%	LEONARD-RED / GARES	6	15347	3,64	526,4	1085,5	381	Mitja ŠONAJA	Ljutomer
SI 24654269	HAVANA	LS - 37 %, RH - 63 %	PAYBACK / EVEREST	5	14474	3,85	506,6	1063,4	370	Mitja ŠONAJA	Ljutomer
AT 907223138	JURKA 51	LS - 86 %, MB - 11 %, RH – 3%	PERFEKT / VENEZUELA	3	15133	3,34	532,8	1038,2	455	Gregor RUPNIK	Šmarje pri Jelšah
SI 74677430	LEPA	LS - 81 %, MB - 11 %, RH – 8%	RUMGO / WILLENBERG	4	14907	3,22	537,7	1018,1	364	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 34951046	LUNA 69	LS - 80 %, RH - 8 %, NZ – 12 %	ZEPTEP / REISELBERG	4	11292	5,42	399,1	1010,6	335	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 14339967	HANA	LS - 74 %, RH – 26	EVEREST / MONTE	6	11953	4,82	423,1	998,7	424	Mitja ŠONAJA	Ljutomer
SI 54989829	REPUBLIKA 9	LS - 76 %, RH – 12 %, MB – 5%, ČB – 4 %, RW 3 %	GS ENJO / WILLE	2	13460	3,66	470,8	962,9	348	Andrej LENARČIČ	Trebnje
SI 54327285	MURA 8	LS - 67 %, RH - 33%	RUMGO / FALINDO- RED-ET	6	10658	5,45	380,9	961,8	366	Stanko MEDVED	Ptuj
SI 14897232	WILA 38	LS – 72 %, MB -25 %, RH – 3 %,	VILLEROY / CASIMIR	2	13191	3,9	438,9	953,9	414	Jože MULEJ	Radovljica
AT 900953122	FUNKE 6	LS - 50 %, RH - 50 %	LADD-RED / ROEB	6	11361	5,06	377,7	952,4	504	Andrej PODKUBOVŠEK	Slovenske Konjice
SI 44904861	AKIRA 10	LS - 46 %, RH - 54 %	AKIRO-RED-ET / WINDSTONE	2	11319	4,54	430,8	944,8	481	Klemen KONEČNIK	Slovenj Gradec
SI 04964319	HILA	LS - 27 %, RH - 73 %	LEON-RED / HUDLER	3	13811	3,58	449,7	944,5	423	Martin KORENJAK	Šentjur pri Celju
SI 15025289	TISA	LS - 86 %, RH – 14 %	REGAN / VLEK	3	10687	5,17	390	942,2	513	Matic KOROŠEC	Slovenska Bistrica
SI 95044680	LAGA	LS - 47 %, RH – 53 %	DEKO-RED / ZOCKER	3	11977	4,13	439,3	934,4	344	Janez GALJOT	Kranj
SI 35011370	ZARJA 25	LS - 66 %, RH - 34 %	OTHELLO / FALINDO-RED- ET	4	12909	3,72	443,2	923,3	383	Martin ŠUTJA	Gornja Radgona
SI 45074565	4565	LS - 74 %, RH - 26 %	ROUMANIAN / STAS	2	9883	5,29	396,1	919,3	547	Julij OREHEK	Domžale
SI 44780982	MADONA	LS - 22 %, RH - 78 %	KOMRO-RED / FALINDO-RED-ET	4	10810	5,22	340,9	905,1	414	Damjan KUZMA	Murska Sobota
SI 94956753	METKA 008	LS - 27 %, RH – 73%	BERLIN-RED-ET / MALIBU	3	13771	3,15	470,7	903,8	349	Andrej HAJŠEK	Slovenska Bistrica
SI 85187735	PERLA	LS - 74 %, RH - 26 %	HERUN / FALINDO-RED- ET	2	12745	3,78	419,9	901,3	366	Alojz PUČNIK	Slovenska Bistrica
AT 563935129	SYDNEY	LS - 65 %, RH – 35 %	RALDI / LACOSTE-RED	3	10121	5,09	383,1	898,4	395	Damjan KUZMA	Murska Sobota

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Preglednica 60: Najboljše prvesnice lisaste pasme (LS), Slovenija 2023

Table 60: Top first lactation of Simmental breed cows (LS), Slovenia 2023

Krava / Cow		Oče/Sire RŠ Ime / Name	Mleko /Milk kg	Maščobe / Fat %	Beljakovine / Protein %	Ma+Be F+P kg	Rejec / Breeder	Upravna enota /Area
ID	Ime/Name							
SI 35274285	LOKA	EVERGREEN / RAICHLE	14202	3,54	3,69	1026,5	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 65348334	LUBA	MILAN-ET / OTHELLO	14090	3,71	3,43	1006,0	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 34986897	FIGA	REMMEL / MALPORT	14076	4,27	3,65	1114,1	Matej BREZOVNIK	Radlje ob Dravi
SI 25340691	LAIKA	WERTVOLL / ROTGLUT	12880	3,68	3,76	958,7	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 65412613	HANA	HAYABUSA / WURZL	12426	3,39	3,22	820,2	Miran MAVRIČ	Ormož
AT 185871774	FONKI 54	WEISSENSEE / WATZMANN	11600	4,23	3,28	870,6	Andrej PODKUBOVŠEK	Slovenske Konjice
SI 35218443	BREZA	HAYABUSA / IN HONOREM	11453	3,57	3,15	770,7	Branko KALAN	Kranj
SI 15337463	ELA 80	VOLLENDET / HUGOBOSS	11403	4,62	3,76	955,3	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 05330931	KENGA 52	HERZKLOPFEN / EVEREST	11396	5,16	3,44	979,8	Andrej PODKUBOVŠEK	Slovenske Konjice
SI 55334796	HUGA 41	HUGOBOSS / MALHAXL	11228	3,85	3,53	828,3	Gregor RUPNIK	Šmarje pri Jelšah
SI 65327050	BERTA	SEHRGUT / HUTERA	10860	2,83	3,52	690,2	Miran MAVRIČ	Ormož
SI 55337452	GORA 25	GS HIERHER / MAGIER	10834	4,78	3,71	918,9	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 65182615	BIBA 11	HULIO / WILLE	10823	3,5	3,27	732,3	Andrej GORINŠEK	Slovenske Konjice
SI 35221919	APRA 87	/ WINDSTONE	10783	3,47	3,23	722,5	Jože MULEJ	Radovljica
AT 001737474	JODLA	WHAT ELSE / WERTVOLL	10632	4,43	3,51	844,2	Stane LEVART	Slovenske Konjice
AT 666293269	LAWENDL	GS HERZTAKT / WILLE	10363	4,48	3,22	797,7	Borut KRAJNC	Maribor
SI 55333252	IKRA	MIDWEST / VULKAN	10347	3,51	3,3	704,5	Boris PIVEC	Slovenske Konjice
SI 65337451	ZEPA 02	/ WINSLER	10329	5,07	3,52	887,0	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 45159088	DATA	WALOT / GEPARD	10291	3,98	3,16	734,2	Henrik POLH	Slovenske Konjice
SI 65176500	LEJA	HAYABUSA / BOVI	10278	3,85	3,17	720,5	Andreja ŠIFRER	Kranj

Preglednica 61: Najboljše prvesnice križanke z lisasto pasmo (LSX), Slovenija 2023

Table 61: Top first lactation of Crosses with Simmental (LSX) cows, Slovenia 2023

Krava/Cow			Oče/Sire RŠ Ime/Name	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be/ F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name	Odstotek krvi Blood percentage %							
SI 55407043	HERMINA	LS - 68 %, RH - 32 %	HAYABUSA / PAYBACK	11116	439,4	3,95	356,1	Mitja Šonaja	Ljutomer
SI 05345399	MICI	RH - 51 %, LS - 49 %	JULANDY / HEADMASTER	10726	455,1	4,24	372,2	Mitja Šonaja	Ljutomer
SI 75407041	PAJA	LS - 69 %, RH - 27 %, MB - 4 %	WORLD CUP / FAGENO-RED	10565	377,1	3,57	314	Mitja Šonaja	Ljutomer
SI 05351291	MORA	LS - 79%, RJ - 13 %, MB 6 %, RH - 2	SAKSID / RUPTAL	10554	295,8	2,8	350,5	Štefan Pavlič	Slovenske Konjice
SI 95317742	VODKA II	LS - 82 %, RH - 17 %, RW - 1 %	WORLD CUP / HUTERA	10523	429,3	4,08	354,3	Franci Zalokar	Radovljica
SI 35433608	GORCA	LS - 22 %, RH - 78 %	ATOMIC-ET / CARMANO-RED	10459	443,3	4,24	366,3	Evgen Zemljič	Ormož
SI 95150259	PACKA	LS - 86 %, ČB - 13 %, RH - 1 %	MILAN-ET / ISERDENN	10452	337,4	3,23	333,8	Ivan Rajh	Ormož
SI 65407042	HAYLEY	LS - 86 %, RH - 14 %	HAYABUSA / EVEREST	10377	403,4	3,89	346,2	Mitja Šonaja	Ljutomer
SI 65297506	ROŽICA	LS - 48 %, RH - 51 %, MB - 1 %	LEON-RED /	10198	363,2	3,56	338	Andrej Lenarčič	Trebnje
SI 05360718	ŠALIKA 17	LS - 63 %, RH - 37 %	HELBOJ / MATRIX-RED-ET	10157	383,5	3,78	333,4	Borut Hamler	Gornja Radgona
SI 65337475	ZIZI 09	LS - 85 %, RH - 14 %, MB - 1 %	HUGOBOSS / HUTERA	10102	502,9	4,98	359,9	Aleš Šmid	Slovenske Konjice
SI 04989848	ROSA	LS - 76 %, RH - 10 %, MB - 2 %, ČB 12 %	WEISSENSEE / EPINAL	10026	410,6	4,1	371,3	Branko Štuhec	Ljutomer
SI 65300505	ZDRAVKA 16	LS - 66 %, RH - 34 %	HERZSCHLAG / FALINDO-RED-ET	10017	405,8	4,05	348,4	Martin Šutja	Gornja Radgona
SI 55175782	ROZA	LS - 54 %, RH - 46 %	MALKOM / KARAT-ET	9936	353,2	3,55	306,9	Robert Poklukar	Kranj
SI 25407039	PANDORA	LS - 82 %, MB - 17 %, RH - 1 %	EDELSTEIN / RESOLUT	9872	401,7	4,07	362,2	Mitja Šonaja	Ljutomer
SI 35255233	ALLYSON	LS - 40 %, RH - 60 %	PACE RED-ET / WINDOW	9825	338,4	3,44	338,5	Klemen Konečnik	Slovenj Gradec
SI 55301789	IGLA	LS 86 %, RH 8 %, MB - 6 %	MIRAKUL / RAGS	9803	423,8	4,32	339,2	Anton Majal	Slovenska Bistrica
AT 001744374	LENI	LS - 59 %, RH - 41 %	GS W1 / DEFOE-RED	9745	380,5	3,9	365,1	Dejan Kličan	Murska Sobota
SI 15277273	VAJA	LS - 59 %, RH - 41 %	HELBOJ / KOMRO-RED	9704	363,4	3,74	300,5	Damjan Kuzma	Murska Sobota
SI 85300558	ZMENKA 15	LS - 81 %, RH - 19 %	DURITO / RENKER	9693	400,5	4,13	332,8	Martin Šutja	Gornja Radgona

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 62: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri lisasti pasmi (LS), najmanj 5 laktacij, Slovenija 2022

Table 62: *Top herds with Simmental breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2022*

Rejec/Breeder	Upravna enota/Area	Delež LS krav/% of Simmental cows	Št. LS krav/ Number of Simmental cows	Št. vseh krav/Cows (total)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine / Protein %	Ma+Be/ F+P kg	DMT LS črede (dni)/DMT LS herds (day)
Stanko Senekovič	Gornja Radgona	68,0	17	25	12079	3,54	3,54	869,7	466
Mitja Šonaja	Ljutomer	35,0	7	20	10537	3,61	3,61	748,4	369
Gregor Rupnik	Šmarje pri Jelšah	77,7	42	54	10246	3,88	3,88	762,9	408
Matej Erjavec	Grosuplje	13,1	6	46	10034	3,92	3,92	737,4	366
Aleš Šmid	Slovenske Konjice	87,2	68	78	9895	4,93	4,93	849,7	391
Andrej Podkubovšek	Slovenske Konjice	90,0	45	50	9809	4,33	4,33	764,0	395
Mitja Pogačnik	Kamnik	58,3	14	24	9718	3,94	3,94	723,6	416
Franc Koler	Gornja Radgona	87,2	34	39	9497	3,89	3,89	712,2	410
Jože Mulej	Radovljica	59,8	79	132	9400	3,87	3,87	681,5	365
Andrej Žnidarič	Ljutomer	77,7	7	9	9382	3,91	3,91	704,2	430
Dominik Lenart	Ptuj	41,0	41	100	9375	4,05	4,05	718,2	399
Janez Pirnat	Domžale	19,3	16	83	9277	4,10	4,10	701,5	382
Miran Mavrič	Ormož	100,0	15	15	9200	3,64	3,64	667,6	402
Boštjan Luznar	Domžale	43,8	7	16	9200	3,60	3,60	639,8	386
Marina Držečnik	Radlje ob Dravi	93,9	26	28	9184	4,33	4,33	717,9	416
Franci Zalokar	Radovljica	29,4	10	34	9181	4,23	4,23	722,6	412
Tomaž Kocbek	Gornja Radgona	39,5	17	21	9151	4,13	4,13	706,3	417
Matej Korošec	Maribor	26,1	12	46	9137	3,94	3,94	679,3	385
Bojan Murko	Ptuj	92,7	38	41	9070	4,08	4,08	695,8	392
Alojz Pučnik	Slovenska Bistrica	6,5	8	124	9016	3,96	3,96	687,4	343
Branko Kalan	Kranj	30,3	10	33	8987	3,75	3,75	637,7	375

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 63: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem s križankami z lisasto pasmo (LSX) (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2023

Table 63: *Top herds of Crosses with Simmental (LSX) cows (min 4 lactations), Slovenia 2023*

Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area	Delež LSX krav/% of Simmental cows	Št. LSX krav/ Number of Simmental cows	Št. vseh krav/ Cows (total)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be F+P kg	DMT LSX črede (dni)/DMT LSX herds (day)
Stanko Senekovič	Gornja Radgona	20,0	5	25	12356	3,26	3,60	847,4	460
Mitja Šonaja	Ljutomer	65,0	13	20	11019	4,13	3,47	838,2	392
Franc Jagodič	Šentjur pri Celju	15,4	8	52	10979	3,60	3,41	769,7	410
Andrej Podkubovšek	Slovenske Konjice	10,0	5	50	10421	4,41	3,51	825,2	372
Alojz Pučnik	Slovenska Bistrica	10,5	13	124	10407	3,78	3,49	756,6	413
Štefan Hribar	Kamnik	20,5	9	44	10279	3,98	3,32	750,3	456
Andrej Lenarčič	Trebnje	7,9	5	63	10247	3,92	3,49	758,9	413
Peter Jerala	Kranj	6,3	6	95	10195	3,74	3,09	696,1	442
Franci Zalokar	Radovljica	14,7	5	34	10109	4,13	3,41	762,4	495
Martin Šutja	Gornja Radgona	23,3	10	43	9982	4,12	3,48	759,3	360
Jože Kričaj	Slovenske Konjice	19,4	7	36	9771	3,88	3,39	710,2	400
Matija Zadrgal	Kamnik	15,6	10	64	9649	4,17	3,51	740,8	402
Klemen Konečnik	Slovenj Gradec	18,4	9	49	9577	3,96	3,71	734,4	386
Romana Logar	Slovenj Gradec	16,0	8	50	9524	3,84	3,34	683,7	462
Evgen Zemljčič	Ormož	21,6	8	37	9388	4,06	3,68	726,1	412
Aleš Šmid	Slovenske Konjice	12,8	10	78	9359	5,08	3,63	815,0	344
Jože Mulej	Radovljica	12,7	15	118	9269	4,13	3,43	701,0	365
Danica Lemež	Maribor	16,3	8	49	9226	4,05	3,60	706,2	418
Marjan Kramberger	Maribor	30,2	19	63	9172	4,03	3,57	697,3	432
Marjetka Novak	Ljutomer	47,8	11	23	9099	4,37	3,47	713,2	419
Franc Koler	Gornja Radgona	12,8	5	39	9081	3,78	3,55	666,0	374

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

4.3.2.2 Priraja mleka molznic lisaste pasme (LS) in križank z lisasto pasmo (LSX) po območjih

Preglednica 64: Mlečnost molznic lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih, Slovenija 2023
Table 64: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions, Slovenia 2023

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (let,m)/ Age at calving (year, mm)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	4.886	4,06	6347	258,4	4,07	216,0	3,40
KR	2.538	4,04	6566	263,4	4,01	220,4	3,36
LJ	4.390	4,08	4390	244,9	4,07	204,1	3,39
MS	4.595	4,03	6488	275,0	4,24	223,8	3,45
NG	375	5,01	5130	199,8	3,89	166,5	3,25
NM	716	4,11	5664	228,9	4,04	190,4	3,36
PT	8.353	4,05	6198	255,9	4,13	212,5	3,43
Slovenija/Slovenia 2023	25.863	4,05	6254	257,1	4,11	213,3	3,41
Slovenija/Slovenia 2022	27.336	4,06	6231	255,8	4,11	212,7	3,41

Preglednica 65: Mlečnost lisastih molznic (LS) po zavodih, Slovenija 2023
Table 65: Milk yield of Simmental breed cows (LS) by regions, Slovenia 2023

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (let,m)/ Age at calving (year,mm)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	3.929	4,05	6263	254,8	4,07	213,6	3,41
KR	1.937	4,03	6455	259,2	4,02	217,5	3,37
LJ	3.689	4,06	5965	242,0	4,06	202,4	3,39
MS	3.788	4,02	6396	271,9	4,25	220,8	3,45
NG	271	5,01	4980	192,4	3,86	161,3	3,24
NM	566	4,11	5508	222,1	4,03	185,4	3,37
PT	7.220	4,04	6114	252,1	4,12	209,5	3,43
Slovenija/Slovenia	21.400	4,05	6166	253,5	4,11	210,5	3,41

Preglednica 66: Mlečnost molznic križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih, Slovenija 2023
Table 66: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions, Slovenia 2023

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/ Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	957	4,10	6694	272,8	4,07	226,1	3,38
KR	601	4,08	6924	276,7	4,00	229,9	3,32
LJ	701	5,02	6308	260,2	4,12	213,2	3,38
MS	807	4,09	6920	289,6	4,18	238,3	3,44
NG	104	5,03	5521	218,9	3,97	180,1	3,26
NM	150	4,10	6252	254,6	4,07	209,5	3,35
PT	1.133	4,09	6737	280,2	4,16	231,6	3,44
Slovenija/Slovenia	4.453	4,10	6674	274,4	4,11	226,5	3,39

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 67: Mlečnost molznic lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023

Table 67: *Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2023*

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Radovljica	238	7564	299,6	3,96	253,1	3,35
Slovenske Konjice	1.191	7189	298,3	4,15	248,4	3,45
Ljutomer	979	7016	299,5	4,27	243,7	3,47
Kamnik	480	7006	287,0	4,10	239,9	3,42
Jesenice	68	6943	281,2	4,05	228,4	3,29
Kranj	851	6910	283,8	4,11	235,5	3,41
Gornja Radgona	1.814	6803	286,5	4,21	235,7	3,46
Ribnica	77	6724	280,9	4,18	227,6	3,38
Domžale	647	6559	271,5	4,14	225,1	3,43
Žalec	402	6537	264,7	4,05	222,2	3,40
Ptuj	1.739	6485	272,3	4,20	224,3	3,46
Krško	88	6479	254,9	3,93	212,0	3,27
Maribor	1.147	6351	262,5	4,13	219,1	3,45
Slovenska Bistrica	1.506	6345	262,0	4,13	218,0	3,44
Radlje ob Dravi	675	6343	255,0	4,02	215,0	3,39
Šmarje pri Jelšah	928	6325	251,4	3,98	216,3	3,42
Slovenj Gradec	396	6224	249,8	4,01	211,4	3,40
Velenje	152	6219	253,0	4,07	210,8	3,39
Novo mesto	195	6208	253,3	4,08	211,8	3,41
Škofja Loka	1.378	6167	243,8	3,95	205,2	3,33
Metlika	10	6073	266,2	4,38	197,1	3,25
Šentjur pri Celju	720	6055	250,2	4,13	206,5	3,41
Postojna	28	6044	249,4	4,13	199,5	3,30
Celje	279	6030	246,7	4,09	202,1	3,35
Ormož	999	6003	250,9	4,18	207,3	3,45
Pesnica	745	5983	240,7	4,02	201,5	3,37
Zagorje ob Savi	260	5954	234,1	3,93	201,6	3,39
Grosuplje	542	5923	241,2	4,07	201,9	3,41
Murska Sobota	1.670	5896	250,9	4,25	201,4	3,42
Ljubljana	1.523	5857	239,3	4,09	197,6	3,37
Litija	393	5820	236,5	4,06	199,8	3,43
Ruše	181	5795	233,3	4,03	195,1	3,37
Lenart	1.345	5788	238,2	4,12	196,4	3,39
Lendava	143	5734	240,3	4,19	197,1	3,44
Trebnje	195	5689	234,7	4,13	193,9	3,41
Mozirje	171	5614	226,1	4,03	184,6	3,29
Sevnica	72	5614	231,4	4,12	189,2	3,37
Laško	348	5586	225,5	4,04	184,3	3,30
Dravograd	189	5369	215,8	4,02	182,0	3,39
Ravne na Koroškem	111	5326	209,1	3,93	175,0	3,29
Idrija	175	5248	206,6	3,94	169,1	3,22
Tolmin	94	5212	195,6	3,75	171,3	3,29
Vrhnika	174	5194	200,2	3,86	174,0	3,35
Cerknica	57	5161	208,1	4,03	171,4	3,32
Logatec	230	4838	189,2	3,91	155,0	3,20
Ajdovščina	36	4761	186,8	3,92	155,7	3,27
Ilirska Bistrica	10	4680	184,7	3,95	154,9	3,31
Brežice	156	4492	173,1	3,85	147,4	3,28
Nova Gorica	22	4318	162,2	3,76	134,2	3,11
Hrastnik	11	3957	156,0	3,94	118,5	2,99
Koper	10	3312	125,1	3,78	103,7	3,13

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 68: Mlečnost molznic lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023

Table 68: *Milk yield of Simmental breed (LS) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2023*

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Radovljica	164	7704	303,5	3,94	259,6	3,37
Slovenske Konjice	1031	7137	296,7	4,16	247,4	3,47
Jesenice	36	6973	284,3	4,08	234,1	3,36
Kamnik	378	6915	281,1	4,07	237,1	3,43
Ljutomer	797	6870	294,7	4,29	238,2	3,47
Kranj	644	6778	278,9	4,12	232,0	3,42
Gornja Radgona	1558	6691	283,1	4,23	231,8	3,47
Ribnica	69	6623	278,1	4,20	223,8	3,38
Domžale	546	6487	267,2	4,12	222,1	3,42
Krško	59	6444	253,2	3,93	210,6	3,27
Ptuj	1500	6436	268,9	4,18	222,9	3,46
Žalec	303	6376	260,4	4,08	217,7	3,41
Šmarje pri Jelšah	834	6311	250,7	3,97	215,9	3,42
Radlje ob Dravi	603	6309	253,7	4,02	213,9	3,39
Maribor	939	6241	258,7	4,15	215,4	3,45
Novo mesto	160	6217	252,7	4,06	212,1	3,41
Slovenska Bistrica	1166	6167	253,8	4,11	211,8	3,43
Zagorje ob Savi	218	6095	239,8	3,93	207,2	3,40
Metlika	10	6073	266,2	4,38	197,1	3,25
Velenje	82	6073	244,4	4,02	207,8	3,42
Škofja Loka	1090	6064	240,3	3,96	202,2	3,33
Slovenj Gradec	260	6000	240,6	4,01	204,1	3,40
Pesnica	675	5955	239,2	4,02	200,5	3,37
Ormož	934	5942	248,4	4,18	204,9	3,45
Celje	248	5904	241,0	4,08	197,7	3,35
Grosuplje	471	5868	238,4	4,06	200,0	3,41
Postojna	16	5850	244,5	4,18	195,9	3,35
Murska Sobota	1353	5815	247,2	4,25	199,1	3,42
Ljubljana	1297	5811	236,9	4,08	196,4	3,38
Šentjur pri Celju	551	5805	239,0	4,12	197,3	3,40
Ruše	169	5784	234,1	4,05	194,9	3,37
Lendava	91	5758	244,7	4,25	197,1	3,42
Litija	324	5751	234,0	4,07	197,6	3,44
Lenart	1217	5747	236,5	4,12	194,7	3,39
Sevnica	49	5492	225,8	4,11	187,1	3,41
Laško	280	5447	219,4	4,03	179,5	3,29
Mozirje	131	5418	217,8	4,02	178,6	3,30
Trebnje	146	5363	221,6	4,13	183,0	3,41
Ravne na Koroškem	56	5288	201,3	3,81	174,0	3,29
Dravograd	155	5247	210,1	4,01	178,4	3,40
Tolmin	86	5140	192,7	3,75	168,9	3,29
Idrija	106	5132	201,7	3,93	163,6	3,19
Vrhnika	154	5092	195,9	3,85	170,4	3,35
Cerknica	38	5036	195,4	3,88	166,4	3,3
Logatec	191	4788	187,0	3,91	153,2	3,20
Ajdovščina	27	4622	177,2	3,83	153,1	3,31
Brežice	142	4436	170,9	3,85	145,9	3,29
Nova Gorica	19	4337	164,7	3,80	134,1	3,09
Koper	10	3312	125,1	3,78	103,7	3,13

Preglednica 69: Mlečnost molznic križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2022

Table 69: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2022

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Ljutomer	182	7657	320,3	4,18	267,8	3,50
Slovenske Konjice	160	7521	308,8	4,11	254,8	3,39
Gornja Radgona	256	7486	307,6	4,11	258,9	3,46
Kamnik	102	7347	308,5	4,20	250,3	3,41
Kranj	207	7321	298,8	4,08	246,4	3,36
Radovljica	74	7254	291,0	4,01	238,8	3,29
Celje	31	7038	292,5	4,16	237,8	3,38
Žalec	99	7027	278,1	3,96	235,9	3,36
Slovenska Bistrica	340	6956	290,2	4,17	239,2	3,44
Domžale	101	6947	294,6	4,24	241,3	3,47
Jesenice	32	6910	277,6	4,02	221,8	3,21
Ormož	65	6882	285,9	4,15	241,8	3,51
Šentjur pri Celju	169	6868	286,7	4,17	236,6	3,44
Maribor	208	6847	279,5	4,08	235,9	3,45
Ptuj	239	6793	293,0	4,31	233,2	3,43
Trebnje	49	6658	273,9	4,11	226,3	3,40
Slovenj Gradec	136	6654	267,5	4,02	225,2	3,38
Radlje ob Dravi	72	6629	265,2	4,00	224,8	3,39
Škofja Loka	288	6556	257,1	3,92	216,7	3,30
Krško	29	6549	258,3	3,94	214,6	3,28
Šmarje pri Jelšah	94	6450	258,2	4,00	220,4	3,42
Velenje	70	6390	263,2	4,12	214,4	3,35
Postojna	12	6303	256,0	4,06	204,2	3,24
Grosuplje	71	6289	259,3	4,12	214,9	3,42
Mozirje	40	6254	253,1	4,05	204,1	3,26
Pesnica	70	6251	255,0	4,08	210,3	3,36
Murska Sobota	317	6242	266,7	4,27	211,4	3,39
Lenart	128	6181	254,8	4,12	213,0	3,45
Novo mesto	35	6165	255,7	4,15	210,6	3,42
Laško	68	6155	250,7	4,07	204,4	3,32
Litija	69	6145	247,9	4,03	210,4	3,42
Ljubljana	226	6124	252,7	4,13	204,3	3,34
Vrhnika	20	5978	233,4	3,90	201,9	3,38
Ruše	12	5948	222,4	3,74	198,3	3,33
Dravograd	34	5923	241,8	4,08	198,4	3,35
Sevnica	23	5872	243,4	4,14	193,8	3,30
Lendava	52	5692	232,7	4,09	197,1	3,46
Idrija	69	5425	214,2	3,95	177,6	3,27
Cerknica	19	5412	233,6	4,32	181,3	3,35
Ravne na Koroškem	55	5364	217,0	4,05	176,0	3,28
Zagorje ob Savi	42	5222	204,4	3,91	172,2	3,30
Logatec	39	5086	200,2	3,94	163,6	3,22
Brežice	14	5057	195,5	3,86	162,4	3,21

* Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed

Preglednica 70: Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2022

Table 70: *Milk yield of first lactation cows of Simmental breed population (LS + LSX) by regions (min.10 lactations), Slovenia 2022*

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
Slovenske Konjice	408	6907	290,2	4,20	238,6	3,45
Radovljica	68	6770	265,7	3,92	227,2	3,36
Kranj	251	6474	264,7	4,09	219,1	3,38
Kamnik	152	6472	266,6	4,12	220,8	3,41
Gornja Radgona	585	6466	277,9	4,30	221,8	3,43
Ljutomer	303	6461	277,9	4,30	221,6	3,43
Ribnica	22	6300	270,4	4,29	216,3	3,43
Ptuj	532	6155	259,5	4,22	211,5	3,44
Domžale	191	6152	255,8	4,16	209,6	3,41
Žalec	122	6094	253,7	4,16	206,8	3,39
Slovenska Bistrica	447	5927	246,8	4,16	203,1	3,43
Krško	28	5926	235,4	3,97	188,4	3,18
Novo mesto	46	5926	246,5	4,16	203,4	3,43
Maribor	340	5925	247,3	4,17	202,7	3,42
Šmarje pri Jelšah	248	5893	239,4	4,06	202,2	3,43
Velenje	34	5820	239,9	4,12	197,7	3,40
Radlje ob Dravi	166	5784	233,5	4,04	195,6	3,38
Ormož	310	5753	243,9	4,24	195,9	3,41
Jesenice	21	5749	236,6	4,12	193,6	3,37
Škofja Loka	419	5708	228,1	4,00	189,6	3,32
Šentjur pri Celju	222	5706	239,8	4,20	195,4	3,42
Slovenj Gradec	100	5691	234,8	4,13	193,4	3,40
Litija	94	5662	228,7	4,04	194,1	3,43
Zagorje ob Savi	69	5637	225,4	4,00	191,0	3,39
Celje	77	5636	233,6	4,14	186,6	3,31
Murska Sobota	479	5568	237,4	4,26	187,5	3,37
Pesnica	204	5548	226,9	4,09	186,0	3,35
Lendava	40	5498	229,7	4,18	184,1	3,35
Grosuplje	179	5489	227,0	4,14	187,6	3,42
Lenart	375	5468	228,2	4,17	182,8	3,34
Ljubljana	420	5449	224,5	4,12	184,5	3,39
Ruše	42	5438	224,1	4,12	183,1	3,37
Laško	85	5328	220,7	4,14	176,3	3,31
Trebnje	54	5274	215,1	4,08	181,5	3,44
Mozirje	53	5155	212,2	4,12	166,4	3,23
Vrhnika	49	5151	205,5	3,99	174,7	3,39
Ravne na Koroškem	33	5064	201,5	3,98	165,3	3,26
Dravograd	57	5008	200,2	4,00	166,3	3,32
Sevnica	15	4912	212,2	4,32	168,7	3,44
Idrija	47	4890	188,9	3,86	153,9	3,15
Tolmin	31	4715	176,6	3,75	155,9	3,31
Ajdovščina	13	4618	183,8	3,98	149,5	3,24
Logatec	56	4558	177,1	3,89	142,9	3,13
Brežice	32	4241	168,6	3,98	139,4	3,29

Preglednica 71: Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2022

Table 71: *Milk yield of first lactation cows of Simmental breed (LS) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2022*

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Slovenske Konjice	358	6902	290	4,21	238	3,45
Radovljica	52	6528	255	3,91	218	3,34
Kamnik	127	6486	267	4,11	222	3,42
Gornja Radgona	520	6370	274	4,29	218	3,43
Kranj	201	6354	261	4,10	216	3,40
Ljutomer	256	6298	272	4,32	216	3,42
Ribnica	20	6258	269	4,30	215	3,44
Domžale	169	6133	253	4,12	208	3,39
Ptuj	467	6128	257	4,20	211	3,44
Velenje	20	5933	241	4,05	201	3,39
Jesenice	12	5871	250	4,26	205	3,49
Šmarje pri Jelšah	229	5866	239	4,06	202	3,44
Novo mesto	43	5865	243	4,15	201	3,43
Žalec	98	5857	245	4,19	199	3,40
Maribor	290	5856	245	4,18	201	3,43
Slovenska Bistrica	361	5825	241	4,14	200	3,43
Krško	17	5778	231	3,99	185	3,20
Zagorje ob Savi	61	5768	231	4,01	196	3,40
Radlje ob Dravi	153	5724	232	4,05	194	3,39
Ormož	293	5704	242	4,25	194	3,41
Litija	85	5659	230	4,05	194	3,44
Škofja Loka	342	5651	226	4,00	188	3,33
Slovenj Gradec	68	5594	231	4,13	190	3,40
Murska Sobota	401	5583	238	4,26	188	3,37
Šentjur pri Celju	178	5551	232	4,17	189	3,40
Pesnica	191	5539	227	4,10	186	3,35
Lendava	25	5538	237	4,28	188	3,39
Celje	68	5458	226	4,14	181	3,31
Grosuplje	156	5449	225	4,13	186	3,42
Ljubljana	380	5445	225	4,12	184	3,39
Ruše	41	5397	224	4,14	182	3,37
Lenart	346	5392	224	4,16	180	3,33
Laško	76	5252	215	4,09	173	3,29
Trebnje	44	5136	207	4,03	177	3,44
Vrhnika	45	5056	199	3,94	171	3,38
Mozirje	41	4981	204	4,09	160	3,22
Dravograd	49	4928	197	3,99	164	3,33
Idrija	30	4731	184	3,88	148	3,12
Ravne na Koroškem	18	4724	188	3,97	154	3,27
Tolmin	30	4724	177	3,74	157	3,32
Ajdovščina	11	4612	180	3,91	150	3,25
Logatec	45	4552	177	3,89	142	3,11
Brežice	29	4137	164	3,95	135	3,27

Preglednica 72: Mlečnost privesnic križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023

Table 72: *Milk yield of first lactation cows of Crosses with Simmental (LSX) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2023*

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Radovljica	16	7559	299,3	3,96	256,9	3,40
Ljutomer	47	7347	309,2	4,21	254,4	3,46
Gornja Radgona	65	7233	313,1	4,33	250,3	3,46
Žalec	24	7063	287,7	4,07	238,0	3,37
Kranj	50	6958	281,9	4,05	231,9	3,33
Slovenske Konjice	50	6945	289,1	4,16	239,4	3,45
Ormož	17	6607	270,8	4,10	224,2	3,39
Radlje ob Dravi	13	6489	250,5	3,86	215,0	3,31
Kamnik	25	6400	266,6	4,17	215,4	3,37
Lenart	29	6377	277,5	4,35	221,0	3,47
Slovenska Bistrica	86	6358	269,6	4,24	217,8	3,43
Ptuj	65	6355	276,8	4,36	215,5	3,39
Šentjur pri Celju	44	6333	272,6	4,30	221,7	3,50
Maribor	50	6328	260,4	4,12	215,0	3,40
Domžale	22	6292	278,4	4,42	222,1	3,53
Šmarje pri Jelšah	19	6217	250,6	4,03	209,2	3,36
Krško	11	6154	242,7	3,94	194,1	3,15
Škofja Loka	77	5961	236,7	3,97	196,5	3,30
Slovenj Gradec	32	5898	242,5	4,11	200,7	3,40
Trebnje	10	5881	249,9	4,25	202,0	3,43
Grosuplje	23	5760	238,6	4,14	195,2	3,39
Mozirje	12	5748	241,6	4,20	186,9	3,25
Pesnica	13	5682	225,0	3,96	189,6	3,34
Velenje	14	5658	239,1	4,23	192,3	3,40
Murska Sobota	78	5494	234,9	4,27	184,4	3,36
Ljubljana	40	5486	223,6	4,08	185,9	3,39
Ravne na Koroškem	15	5472	218,2	3,99	178,5	3,26
Lendava	15	5431	217,3	4,00	178,1	3,28
Idrija	17	5172	198,1	3,83	165,2	3,19
Logatec	11	4587	177,1	3,86	147,9	3,23

4.3.3 Priraje mleka molznic črno-bele pasme

Preglednica 73: Priraje mleka molznic črno-bele pasme po letih

Table 73: Milk yield of Holstein cows by years

Leto/ Year	Črno-bela/Holstein				Slovenija/Slovenia			
	Št. lakt. zaklj./No. of lactations	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/Protein %	Št. lakt. zaklj./No. of lactation	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %
2023	33.190	8717	3,98	3,32	73.499	7451	4,04	3,37
2022	33.866	8656	3,97	3,31	76.430	7381	4,03	3,36
2021	34.413	8545	3,96	3,33	78.113	7292	4,02	3,38
2020	33.949	8403	3,94	3,31	77.499	7160	4,01	3,37
2019	33.503	8261	3,93	3,28	77.397	7043	4,00	3,33
2018	33.934	8256	3,93	3,27	78.748	7052	4,00	3,32
2017	33.956	8042	3,96	3,27	79.888	6858	4,01	3,32
2016	34.094	7839	3,97	3,28	80.626	6690	4,01	3,32
2015	33.249	7535	3,97	3,28	79.656	6424	4,01	3,32
2014	32.180	7414	3,98	3,26	77.965	6328	4,02	3,31
2013	32.294	7385	3,97	3,27	79.673	6304	4,01	3,32
2012	32.316	7345	3,95	3,27	82.022	6224	4,00	3,32
2011	31.529	7226	3,93	3,27	81.734	6110	3,99	3,32
2010	30.996	7191	3,91	3,25	81.410	6062	3,97	3,30
2009	30.575	7188	3,93	3,25	81.117	6012	4,00	3,31
2008	30.048	7247	3,98	3,21	80.669	6043	4,05	3,26
2007	29.439	7204	3,98	3,20	79.682	6016	4,06	3,25
2006	28.734	6978	4,02	3,20	79.376	5802	4,09	3,26
2005	28.183	6857	4,07	3,22	79.431	5670	4,13	3,28
2003	22.014	6858	4,09	3,26	64.426	5601	4,15	3,33
2001	18.484	6860	4,07	3,28	57.589	5452	4,14	3,34
2000	17.164	6633	4,05	3,28	55.603	5241	4,13	3,34
1995	14.358	5930	3,92	3,14	55.450	4504	3,94	3,20
1990	11.623	5489	3,65	—	50.994	4092	3,74	—
1980	7.560	4762	3,72	—	32.418	3982	3,76	—
1975	4.825	4359	3,69	—	18.350	3853	3,75	—
1970	3.017	4010	3,79	—	15.084	3564	3,87	—
1960	334	2697	3,68	—	10.678	2974	3,79	—

Preglednica 74: Mlečnost molznic črno-bele pasme v letih 2023 in 2022 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanji v letu 2023

Table 74: Milk yields of Holstein breed in 2023 and 2022 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2023

Pasma/Breed	Št. lakt. zaklj./No. of lactation	Starost (let, mesece)/Age e (year, month)	Standardna laktacija/Standard lactation						Št. lakt. zaklj./No. of lactation	Cela laktacija/Full lactation					
			Mleko/Milk kg		Maščobe/Fat %		Beljakovine/Protein %			Mleko/Milk kg		Maščobe/Fat %		Beljakovine/Protein %	
ČB 2023	33.190	3,11	8717	346,9	3,98	289,7	3,32	27.136	10186	412,5	4,05	346,2	3,40		
ČB 2022	33.866	4,00	8656	343,9	3,97	286,8	3,31	28.006	10043	405,8	4,04	340,2	3,39		
LS-HB**	9.724	4,04	7244	297,3	4,10	249,6	3,45	8.292	8243	343,4	4,10	289,4	3,51		
LS	21.400	4,05	6166	253,5	4,11	210,5	3,41	18.293	6974	290,7	4,17	242,4	3,48		
LSX*	4.453	4,10	6674	274,4	4,11	226,5	3,39	3.798	4564	315,8	4,17	261,5	3,46		
LS + LSX*	25.853	4,05	6254	257,1	4,11	213,3	3,41	22.091	7075	295	4,17	245,7	3,47		
RJ	6.509	4,10	6419	267,0	4,16	223,9	3,49	5.124	7667	325,1	4,24	273,8	3,57		
CK	43	5,06	3399	129,3	3,80	114,4	3,36	39	3470	133,3	3,84	117,2	3,38		
Druge/Others	7.904	7,02	6920	279,7	4,04	232,7	3,36	6.507	7943	326,9	4,11	272,9	3,44		
Slovenija 2023	73.499	4,03	7451	300,8	4,04	250,8	3,37	60.897	8602	353,2	4,11	295,7	3,44		
Slovenija 2022	76.430	4,03	7381	297,8	4,03	248,2	3,36	64.143	8453	346,3	4,10	290,1	3,43		
Slovenija 2021	78.113	4,04	7292	293,3	4,02	246,7	3,38	65.974	8399	343,3	4,09	290,3	3,46		
Slovenija 2020	77.499	4,04	7160	286,8	4,01	241,0	3,37	64.086	8264	336,7	4,07	284,3	3,44		
Slovenija 2019	77.397	4,33	7043	281,6	4,00	234,6	3,33	64.317	8131	330,3	4,06	276,8	3,40		
Slovenija 2018	78.748	4,36	7052	282,0	4,00	233,8	3,32	65.659	8120	330,0	4,06	275,1	3,39		

Preglednica 75: Mlečnost molznic črno-bele pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2023
Table 75: Milk yield of Holstein cows by parity, Slovenia 2023

Laktacija/Parity	Št. lakt/ No. of lactatinnns	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
1	11.371	2,03	8058	320,1	3,97	269,1	3,34
2	8.814	3,06	9025	358,8	3,98	303,7	3,36
3	6.072	4,07	9304	371,2	3,99	307,6	3,31
>=4	6.933	6,08	8892	354,1	3,98	290,1	3,26
Skupaj (ČB)/ Total (Holstein)	33.190	3,11	8717	346,9	3,98	289,7	3,32

4.3.3.1 Vrhunski dosežki molznic črno-bele pasme

Preglednica 76: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri črno-beli pasmi (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2023

Table 76: Top herds with Holstein breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2023

Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area	Delež ČB laktac./ % of Holstein lactac.	Št. ČB lakt./ Number of Holstein lact.s	Št. vseh lakt./ Nr. of Lact. (total)	Mleko/ Milk kg	Maščob e/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be F+P kg	DMT ČB črede (dni)/DMT ČB herds (day)
Matjaž Rozman	Kranj	100,0	40	40	15.211	3,62	3,28	1050,2	412
Gregor Ročnik	Velenje	97,0	65	67	13.494	3,93	3,31	977,8	388
Albert Voršič	Ormož	100,0	70	70	13.193	3,54	3,21	891,4	432
Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi	95,0	55	58	12.704	4,24	3,42	973,9	406
Nejc Dolenc	Radovljica	97,5	57	57	12.660	3,75	3,35	899,4	379
Nada Jamšek	Kamnik	100,0	55	55	12.538	3,51	3,45	872,8	409
Slavko Studen	Kranj	100,0	23	23	12.110	4,07	3,25	886,0	409
Peter Rakun	Žalec	56,0	42	75	12.104	3,78	3,45	874,1	408
Matej Purgar	Kranj	58,3	54	54	11.991	3,48	3,30	812,7	401
Matej Ledinšek	Žalec	94,1	32	34	11.978	3,74	3,39	854,0	415
Denis Vasle	Žalec	100,0	46	46	11.956	4,00	3,30	872,2	407
Janez Oman	Škofja Loka	98,4	62	63	11.779	3,69	3,30	822,9	403
Miroslav Petrovič	Maribor	100,0	36	36	11.773	3,61	3,31	814,8	414
Boštjan Juhart	Slovenske Konjice	100,0	65	65	11.730	3,68	3,27	815,4	442
Alojzij Kužnik	Trebnje	55,7	39	70	11.722	3,86	3,39	849,7	415
Milan Valentinčič	Grosuplje	100,0	96	96	11.718	4,04	3,41	873,8	375
Damjan Ločan	Velenje	82,5	47	57	11.717	3,78	3,31	831,6	419
Anton Korenčan	Kranj	86,0	37	43	11.687	3,84	3,35	840,8	371
Rok Šket	Šmarje pri Jelšah	97,1	102	105	11.626	3,92	3,36	845,9	417
Martin Šutja	Gornja Radgona	60,5	26	43	11.603	3,88	3,29	831,4	386

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2023
Results of animal recording, Slovenia 2023

Preglednica 77: Črede prvesnic črno-bele pasme (najmanj 5 laktacije), Slovenija 2023
Table 77: Top herds with first lactation cows of Holstein breed (min 5 lactations), Slovenia 2023

Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area	Delež ČB prvesnic/ % of 1. lact.cows of Holstein breed	Št. ČB prvesnic/ Nm. of f.lact.cows of Holstein breed	Št. ČB krav/ Cows of Holstein breed (total)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be/ F+P kg
Albert Voršič	Ormož	32,9	23	70	12.249	3,52	3,16	818,5
Peter Rakun	Žalec	31,0	13	42	11.977	3,66	3,39	844,1
Matjaž Rozman	Kranj	17,5	7	40	11.974	3,83	3,42	868,6
Nada Jamšek	Kamnik	36,4	20	55	11.918	3,64	3,46	846,0
Nejc Dolenc	Radovljica	28,1	16	57	11.795	3,82	3,35	845,7
Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi	34,5	20	58	11.717	4,27	3,50	910,0
Slavko Studen	Kranj	47,8	11	23	11.434	4,17	3,26	849,3
Gregor Ročnik	Velenje	32,8	22	67	11.397	3,91	3,36	828,2
Denis Vasle	Žalec	52,2	24	46	11.255	4,06	3,34	832,3
Miroslav Petrovič	Maribor	44,4	16	36	11.241	3,69	3,31	787,8
Matej Purgar	Kranj	35,2	19	54	11.182	3,51	3,35	766,4
Jožef Frangež	Maribor	68,0	17	25	10.913	3,38	3,49	749,3
Janez Križnar	Kranj	34,6	9	26	10.742	3,60	3,32	743,3
Matej Ledinšek	Žalec	38,2	13	34	10.657	3,98	3,37	783,4
Anton Korenčan	Kranj	27,9	12	43	10.544	3,93	3,35	768,3
Barbara Roblek	Kranj	33,3	7	21	10.524	3,53	3,29	717,7
Miloš Majcen	Sevnica	23,4	15	64	10.506	4,00	3,40	777,6
Boštjan Juhart	Slovenske Konjice	30,8	20	65	10.502	3,60	3,28	723,2
Rok Šket	Šmarje pri Jelšah	42,2	43	102	10.476	3,94	3,41	769,6
Andrej Napast	Ptuj	28,2	35	124	10.422	3,80	3,35	745,0

Preglednica 78: Najboljše prvesnice črno-bele pasme, Slovenija 2023
Table 78: Top first lactation cows of Holstein breed, Slovenia 2023

Krava/Cow		Oče/oče matere Sire	Mlek o/ Milk kg	Mašč./ Fat %	Belj./ Protein %	Ma+Be F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area
ID	Ime/ Name							
SI 35340023	VESLA	TOPNOTCH / FEDEX-ET	15699	3,56	3,32	1079,2	Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi
SI 75181651	ERIKA	LITTLETON / MASCOL-ET MELARRY FUEL / VH HOEJGAARD REFLECTOR	15478	3,28	3,11	990,3	Alojzij Kužnik	Trebnje
DK 3200806150	FRONTA 96	ROZWEL	15174	3,67	3,17	1037,4	Tomaž Košec	Žalec
SI 55476155	ŠPIKA	PURSUIT / SOLAR	15024	3,90	3,38	1094,0	Matjaž Rozman	Kranj
SI 35373126	MAYA	CINEMA-ET / MALINUS-ET	14761	2,91	3,03	876,2	Albert Voršič	Ormož
SI 35336484	62 MAKSIMILJ.	MONTROS-ET /	14752	3,63	3,20	1006,8	Vinko Bogovič	Krško
SI 65398250	JAGODA 40	MYSTIC PP-ET / JANEK AKIRO-RED-ET / BERLIN- RED-ET	14515	3,60	3,23	991,4	Peter Rakun	Žalec
SI 05340002	PINA		14337	4,44	3,44	1130,0	Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi
SI 95120324	HAITI	ALCOVE / MODENA-ET	14172	3,52	3,44	986,1	Nada Jamšek	Kamnik
SI 75457974	CIMA	GIGABYTE / CINEMA-ET	14029	2,61	3,27	824,4	Albert Voršič	Ormož
SI 75373122	NARA	CINEMA-ET / DUKE-ET	13984	3,43	3,06	908,5	Albert Voršič	Ormož
SI 55218197	AJKA	LITTLETON / BUC	13939	3,75	3,14	961,0	Janez Šebat	Jesenice
SI 25067396	29	MONTROS-ET / DAY-ET	13934	3,85	2,90	941,0	Janez Zupan	Radovljica
SI 95398233	MARAYA 16	MASTERFUL /	13927	3,16	3,28	898,2	Peter Rakun	Žalec
SI 55391010	DANA 34	FENDI-ET / SNOWFLAKE-ET	13874	3,88	3,20	982,5	Janez Oman	Škofja Loka
SI 85373121	DIA	CINEMA-ET / SHIROCCO-ET HUMBLENKIND-ET /	13869	3,65	3,13	940,3	Albert Voršič	Ormož
SI 95457082	SANORA 30	AVICII-ET	13807	3,83	3,13	961,2	Denis Vasle	Žalec
SI 65313813	TOJA	CASINO-ET / BAXTER	13777	3,63	2,99	911,6	Slavko Studen	Kranj
SI 15113869		PURSUIT / GAD	13754	2,20	3,42	772,2	Jožef Frangež	Maribor
SI 25218200	BERGLA	MONTROS-ET / BUC	13740	3,94	3,01	955,1	Janez Šebat	Jesenice

Preglednica 79: Najboljše molznice črno-bele pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slo 2023
Table 79: Top Holstein cows by fat and protein production, Slovenia 2023

Krava/Cow		Oče/oče matere Sire	Lakt./ Lact.	Mleko/ Milk kg	MA Fat %	BE/ Protei n %	MA+ BE/ F+P kg	DMT (dni)/ DMT (Day)	Rejec/Breeder	Območje/ Area
ID	Ime/Name	ID								
SI 54986871	PIKA	EXACTLY-ET / FAMOUS-ET	2	20480	4,88	3,44	1704,4	410	Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi
SI 94652143	MEGI	BAYONET-ET / EXPLODE-ET	4	20625	3,63	3,18	1403,7	396	Matjaž Rozman	Kranj
SI 45044850	MILKA 29	TABASCO-ET / GARRETT-ET	2	18565	4,04	3,29	1360,9	366	Gregor Ročnik	Velenje
SI 85017388	SUE 100	SANDOR-ET / SUPER-ET	4	18302	4,15	3,17	1340,2	354	Gregor Ročnik	Velenje
SI 04932736	RUVA 59	MISSION-ET / LOCKERLEY-ET	3	16549	4,58	3,36	1315,0	490	Boštjan Juhart	Slovenske Konjice
SI 35045027	BEYONCE 24	ALCOVE / KAYNE-ET	3	16757	4,25	3,45	1290,5	329	Gregor Ročnik	Velenje
SI 75044709	ZORKA 31	CINEMA-ET /	2	17142	4,12	3,39	1287,2	563	Damjan Ločan	Velenje
SI 54839061	RITA 81	GORNI / BUC	4	16115	4,48	3,46	1278,7	424	Dominik Lenart	Ptuj
SI 45002319	EDA 78	SUPRIME / MILKO	4	17579	3,98	3,26	1272,5	473	Milan Valentinčič	Grosuplje
SI 54751246	GAZELA 36	AFTERBURNER-ET / STYLIST	3	14838	4,92	3,60	1264,0	561	Damjan Ločan	Velenje
SI 34660782	DOLIONA	POPSTAR / SUPERSIRE-ET	3	14410	4,99	3,73	1255,5	400	Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi
SI 44691411	MICKA	MILLINGTON-ET / EXPLODE-ET	4	18348	3,63	3,18	1250,4	402	Matjaž Rozman	Kranj
SI 64986887	VRSTNA	ALCOVE / WINBOY	2	17311	4,03	3,15	1241,9	393	Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi
SI 84629058	RUŠA 33	ATOL / CANTUS	5	14442	5,35	3,17	1230,1	323	Bojan Miklavžina	Velenje
SI 04652128	ŠPEGA	SOLAR / JEFFERSON-ET	4	16671	3,99	3,36	1225,6	399	Matjaž Rozman	Kranj
SI 85045022	MERCI 4	WINTER / ELBURN RC	3	16408	4,09	3,37	1224,9	453	Gregor Ročnik	Velenje
SI 74652121	KOČNA	BOSS-ET / GUARINI	4	17119	3,83	3,31	1223,6	390	Matjaž Rozman	Kranj
SI 54975826	MISA	GOLD CHIP-ET / BAYONET-ET	2	17537	3,88	3,05	1215,0	415	Matjaž Rozman	Kranj
SI 14986806	VILA	POPSTAR / WICKHAM	2	14991	4,52	3,51	1204,8	423	Matej Brezovnik	Radlje ob Dravi
SI 54975802	HOJA	BREWMASTER-ET / GORNI	3	15138	4,54	3,40	1201,1	372	Matjaž Rozman	Kranj
SI 24832108	TRMA	CINEMA-ET / SERAMIS	4	16826	3,85	3,28	1200,1	568	Albert Voršič	Ormož

4.3.3.2 Prireja mleka molznic črno-bele pasme po območjih

Preglednica 80: Mlečnost molznic črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2023
Table 80: Milk yield of Holstein cows by regions, Slovenia 2023

Zavod/Region	Št. laktacij/ No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/ Age at calving (year)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine / Protein %
CE	5.321	4,00	8666	345,4	3,99	288,5	3,33
KR	7.611	3,10	9036	359,1	3,97	295,2	3,27
LJ	6.281	4,00	8788	348,3	3,96	293,0	3,33
MS	395	3,11	7864	315,3	4,01	257,3	3,27
NG	658	4,08	6706	261,1	3,89	216,0	3,22
NM	5.764	3,11	8665	349,1	4,03	291,9	3,37
PT	7.160	3,10	8627	341,5	3,96	288,6	3,35
Slovenija/Slovenia	33.190	3,11	8717	346,9	3,98	289,7	3,32

Preglednica 81: Mlečnost molznic črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023

Table 81: Milk yield of Holstein cows by areas (min.10 lactations), Slovenia 2023

Upravna enota/ Area	Št. laktacij/ No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein %	Beljakovine/ Protein %
Ormož	157	10.476	386,3	3,69	343,9	3,28
Kočevje	873	10.423	392,1	3,76	346,9	3,33
Ribnica	66	10.195	407,1	3,99	339,7	3,33
Radovljica	996	9.881	392,9	3,98	326,4	3,3
Slovenske Konjice	303	9.538	376,6	3,95	317,8	3,33
Črnomelj	160	9.516	391,0	4,11	323,9	3,40
Krško	515	9.456	360,9	3,82	314,6	3,33
Šentjur pri Celju	392	9.390	370,3	3,94	322,4	3,43
Jesenice	185	9.372	376,0	4,01	308,2	3,29
Velenje	684	9.215	373,1	4,05	305,9	3,32
Brežice	269	9.112	377,3	4,14	308,8	3,39
Tržič	121	9.077	377,0	4,15	297,4	3,28
Šmarje pri Jelšah	446	9.073	363,3	4,00	302,9	3,34
Ajdovščina	52	9.031	367,5	4,07	310,7	3,44
Kamnik	724	8.928	356,5	3,99	297,8	3,34
Grosuplje	711	8.907	360,4	4,05	297,9	3,34
Kranj	5598	8.891	353,6	3,98	289,9	3,26
Škofja Loka	711	8.891	347,5	3,91	289,9	3,26
Žalec	1559	8.849	355,0	4,01	296,5	3,35
Maribor	1154	8.747	345,9	3,95	294,9	3,37
Slovenska Bistrica	1784	8.731	344,4	3,95	292,1	3,35
Domžale	1144	8.681	344,3	3,97	292,2	3,37
Ptuj	2103	8.639	347,1	4,02	290,2	3,36
Gornja Radgona	230	8.569	343,8	4,01	282,9	3,30
Trebnje	2108	8.564	351,7	4,11	289,2	3,38
Novo mesto	2165	8.534	341,1	4,00	288,0	3,37
Radlje ob Dravi	747	8.421	331,0	3,93	280,9	3,34
Mozirje	468	8.382	329,3	3,93	273,5	3,26
Sevnica	547	8.366	334,0	3,99	278,2	3,33
Ljubljana	1493	8.358	336,9	4,03	279,3	3,34
Celje	72	8.357	340,9	4,08	278,5	3,33
Dravograd	284	8.336	316,5	3,80	275,2	3,30
Lenart	356	8.263	321,9	3,90	275,3	3,33
Litija	1095	8.253	329,2	3,99	272,2	3,30
Pesnica	716	8.246	323,5	3,92	272,2	3,30
Ljutomer	40	8.188	327,0	3,99	263,5	3,22
Slovenj Gradec	631	8.077	325,5	4,03	269,7	3,34
Ruše	143	8.075	331,8	4,11	268,7	3,33
Laško	129	7.912	309,1	3,91	253,8	3,21
Cerknica	22	7.353	278,3	3,78	237,6	3,23
Tolmin	175	7.284	279,9	3,84	230,4	3,16
Vrhnika	54	7.003	284,7	4,07	232,0	3,31
Logatec	50	6.899	262,5	3,81	216,8	3,14
Ravne na Koroškem	353	6.768	266,4	3,94	218,2	3,22
Zagorje ob Savi	26	6.602	285,5	4,33	214,1	3,24
Murska Sobota	88	6.522	260,6	4,00	211,2	3,24
Idrija	101	6.455	248,4	3,85	200,7	3,11
Hrastnik	11	6.348	245,2	3,86	187,9	2,96
Lendava	37	6.324	255,9	4,05	201,5	3,19
Postojna	306	6.140	239,5	3,90	199,6	3,25
Nova Gorica	13	5.852	225,1	3,85	179,1	3,06
Ilirska Bistrica	11	5.583	217,2	3,89	182,5	3,27
Trbovlje	12	4.624	175,2	3,79	159,5	3,45

Preglednica 82: Mlečnost privesnic črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2023

Table 82: Milk yield first lactation cows of Holstein breed by areas (min.10 lactations), Slovenia 2023

Upravna enota/ Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
Ribnica	21	9.450	376,8	3,99	319,9	3,39
Kočevje	314	9.402	362,6	3,86	320,2	3,41
Ormož	57	9.348	344,3	3,68	304,1	3,25
Jesenice	60	9.085	364,2	4,01	303,0	3,34
Radovljica	347	9.080	355,3	3,91	302,2	3,33
Šentjur pri Celju	142	8.758	343,9	3,93	302,9	3,46
Slovenske Konjice	102	8.739	344,0	3,94	294,4	3,37
Šmarje pri Jelšah	161	8.655	343,3	3,97	290,9	3,36
Črnomelj	68	8.618	350,8	4,07	295,2	3,43
Krško	176	8.560	327,5	3,83	287,5	3,36
Ajdovščina	21	8.530	346,7	4,07	295,3	3,46
Brežice	89	8.476	348,3	4,11	290,6	3,43
Velenje	235	8.404	341,4	4,06	281,0	3,34
Žalec	568	8.358	338,5	4,05	281,9	3,37
Maribor	413	8.236	325,4	3,95	279,8	3,40
Tržič	43	8.220	341,0	4,15	267,9	3,26
Kamnik	244	8.176	325,4	3,98	273,1	3,34
Slovenska Bistrica	717	8.166	319,1	3,91	273,0	3,34
Gornja Radgona	87	8.160	327,9	4,02	268,1	3,29
Škofja Loka	238	8.157	320,6	3,93	270,3	3,31
Grosuplje	249	8.085	326,3	4,04	271,1	3,35
Kranj	1852	8.077	320,5	3,97	263,5	3,26
Dravograd	114	8.055	313,7	3,89	269,5	3,35
Ptuj	771	8.036	320,5	3,99	269,3	3,35
Celje	20	7.959	318,5	4,00	264,4	3,32
Domžale	369	7.944	315,1	3,97	267,4	3,37
Radlje ob Dravi	264	7.924	309,1	3,90	265,7	3,35
Trebnje	698	7.881	324,0	4,11	267,3	3,39
Novo mesto	779	7.830	310,3	3,96	264,4	3,38
Sevnica	178	7.756	313,0	4,04	261,9	3,38
Mozirje	137	7.751	302,2	3,90	253,9	3,28
Pesnica	241	7.706	307,1	3,99	255,9	3,32
Ruše	49	7.639	316,6	4,15	258,4	3,38
Ljubljana	485	7.572	304,3	4,02	254,3	3,36
Litija	358	7.530	300,0	3,98	249,9	3,32
Lenart	88	7.522	297,9	3,96	252,5	3,36
Slovenj Gradec	209	7.503	300,1	4,00	251,3	3,35
Laško	38	7.281	282,8	3,88	238,1	3,27
Ljutomer	15	7.004	270,8	3,87	227,5	3,25
Tolmin	49	6.819	257,9	3,78	217,3	3,19
Vrhnika	17	6.572	271,1	4,13	216,7	3,30
Ravne na Koroškem	99	6.356	246,0	3,87	203,2	3,20
Murska Sobota	32	6.174	247,2	4,00	198,0	3,21
Logatec	20	6.152	234,8	3,82	192,6	3,13
Postojna	74	6.000	233,7	3,89	192,2	3,20
Lendava	15	5.906	238,9	4,05	184,2	3,12
Idrija	24	5.517	197,7	3,58	169,5	3,07

5. LASTNOSTI MLEČNOSTI PRI BIKOVSKIH MATERAH

Pri pregledu lastnosti mlečnosti bikovskih mater po pasmah podajamo podatke za odbrane bikovske matere s statusom v letu 2023, in sicer povprečja za lastnosti mlečnosti vseh zaključenih standardnih laktacij ter povprečja za lastnosti mlečnosti prvih standardnih laktacij

5.1 Rjava pasma

Preglednica 83: Mlečnost bikovskih mater rjave pasme po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2023
Table 83: Milk yield of Brown breed bull-dams (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2023

Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	31	10007±1224	426,9±63,7	4,27±0,38	364,9±45,0	3,65±0,15
KR	1	8428±0	366,0±0,0	4,35±0,00	300,0±0,0	3,56±0,00
LJ	41	9414±1694	390,2±67,6	4,17±0,36	340,3±64,6	3,61±0,19
NG	8	7725±645	288,8±39,7	3,73±0,25	266,3±17,7	3,45±0,14
NM	21	9096±1233	383,5±42,3	4,25±0,44	334,3±40,5	3,69±0,14
Skupaj	102	9387±1508	391,8±68,7	4,18±0,40	340,3±57,0	3,63±0,17

Preglednica 84: Mlečnost bikovskih mater rjave pasme v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2023

Table 84: Milk yield in the first lactation (305 days) of Brown breed bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2023

Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	31	8618±1061	362,4±58,2	4,20±0,41	312,7±44,4	3,62±0,19
KR	1	6594±0	289,0±0,0	4,38±0,00	234,0±0,0	3,55±0,00
LJ	41	8936±1773	367,8±68,8	4,14±0,35	319,4±68,6	3,57±0,20
NG	8	7508±832	282,5±44,3	3,75±0,23	258,6±29,7	3,45±0,12
NM	20	7941±1210	333,7±50,7	4,22±0,45	291,7±44,5	3,68±0,18
Skupaj	101	8505±1477	351,9±64,5	4,15±0,40	306,2±57,2	3,60±0,20

5.2 Lisasta pasma

Za leto 2023 sta bili odbrani le še dve kravi z več kot 13 % druge pasme, zato v poročilu krav z več kot 13 % druge pasme ne ločujemo več.

Preglednica 85: Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2023

Table 85: Milk yield of Simmental breed population (LS) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2023

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No, of bull dams	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ME	MS	1	9977±0	415,0±0,0	4,16±0,00	335,0±0,0	3,36±0,00
ME	PT	7	8317±1151	336,3±56,8	4,03±0,24	283,3±39,5	3,41±0,19
ME	CE	9	8088±1200	334,3±61,9	4,15±0,64	295,0±42,4	3,65±0,20
ME	KR	13	6866±1003	274,3±46,5	4,00±0,37	235,5±38,5	3,42±0,15
ME	LJ	4	8287±613	311,0±27,7	3,78±0,54	284,8±23,6	3,44±0,11
ME	Skupaj	34	7747±1258	311,4±59,3	4,03±0,44	269,8±46,3	3,48±0,19
ML	MS	68	8796±1285	357,1±49,6	4,08±0,42	309,1±47,8	3,51±0,19
ML	PT	62	9163±1796	367,0±77,8	4,02±0,45	320,8±64,2	3,50±0,16
ML	CE	43	9098±1542	405,9±85,5	4,47±0,62	326,2±55,2	3,59±0,20
ML	KR	34	8050±1182	324,9±54,2	4,04±0,39	278,9±38,0	3,47±0,16
ML	LJ	40	8695±1361	354,3±54,0	4,10±0,41	307,7±46,3	3,55±0,18
ML	Skupaj	247	8822±1505	363,2±69,5	4,13±0,49	310,6±53,9	3,52±0,18
	Skupaj	281	8692±1516	356,9±70,3	4,12±0,48	305,7±54,6	3,52±0,18

Preglednica 86: Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2023

Table 86: Milk yield of Simmental breed (LS) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2023

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/ No, of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ME	MS	1	8345±0	331,0±0,0	3,97±0,00	283,0±0,0	3,39±0,00
ME	PT	7	7539±1476	292,6±65,3	3,87±0,29	256,6±52,7	3,41±0,28
ME	CE	9	7672±952	325,0±55,2	4,25±0,61	285,4±39,3	3,72±0,21
ME	KR	13	6660±1125	269,1±48,1	4,05±0,31	229,8±45,7	3,44±0,18
ME	LJ	4	7735±1029	298,0±42,7	3,88±0,56	270,5±29,2	3,52±0,24
ME	Skupaj	34	7285±1200	293,9±55,4	4,04±0,44	256,4±47,7	3,51±0,24
ML	MS	65	8417±1210	346,9±53,7	4,14±0,40	293,9±43,4	3,49±0,19
ML	PT	61	8450±1620	340,0±69,9	4,04±0,49	294,8±57,6	3,49±0,17
ML	CE	43	8662±1217	387,5±76,0	4,47±0,61	310,1±44,5	3,58±0,20
ML	KR	34	7623±1084	309,2±50,1	4,06±0,41	260,9±38,1	3,43±0,19
ML	LJ	40	8107±1121	332,6±47,4	4,12±0,40	284,4±40,5	3,51±0,18
ML	Skupaj	243	8307±1327	344,7±64,9	4,16±0,49	290,8±48,3	3,50±0,19
	Skupaj	277	8181±1352	338,5±65,9	4,15±0,48	286,6±49,4	3,50±0,20

5.3 Črno-bela pasma

Preglednica 87: Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2023

Table 87: *Milk yield of Holstein breed bull-dams (305 days) by regions, Slovenia 2023*

Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
MS	2	12032±322	470,0±36,8	3,90±0,20	399,5±4,9	3,32±0,04
PT	46	12216±1531	504,5±77,5	4,14±0,40	423,7±50,7	3,48±0,17
CE	38	13106±2027	533,1±69,0	4,10±0,40	441,4±57,6	3,38±0,18
KR	45	12184±1515	481,1±57,9	3,96±0,30	410,9±50,2	3,38±0,17
LJ	46	11264±1093	449,7±46,8	4,01±0,36	388,1±33,7	3,45±0,17
NM	35	11482±885	481,3±48,9	4,20±0,34	398,4±33,5	3,47±0,15
Skupaj	212	12039±1574	488,6±66,6	4,07±0,37	412,0±49,2	3,43±0,17

Preglednica 88: Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme v prvi laktaciji po zavodih, Slovenija 2023

Table 88: *Milk yield of Holstein breed bull-dams in the first lactation by regions, Slovenia 2023*

Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
MS	2	10389±381	392,0±25,5	3,78±0,11	347,5±27,6	3,34±0,14
PT	46	11038±1732	449,2±75,7	4,08±0,35	382,0±55,2	3,47±0,21
CE	38	11305±1881	461,2±72,3	4,11±0,43	380,5±56,3	3,38±0,19
KR	45	10624±1542	413,8±66,9	3,90±0,35	357,6±52,4	3,37±0,18
LJ	45	10421±1189	414,6±50,0	3,99±0,37	358,3±38,6	3,45±0,20
NM	35	10588±927	438,6±50,0	4,15±0,41	365,8±33,9	3,46±0,17
Skupaj	211	10786±1518	434,1±66,3	4,04±0,39	368,5±49,1	3,43±0,19

6. INTENZIVNOST IZPUSTOV TOPLOGREDNIH PLINOV

Metan (CH₄) in didušikov oksid (N₂O) nastajata v bioloških procesih v prebavilih prežvekovalcev ter med skladiščenjem živalskih gnojil. CH₄ in N₂O imata po izpustu v atmosfero sposobnost zadrževanja dolgovalovnega sevanja, kar vodi v dvig temperature ozračja. Dvig temperature ozračja s sinonimom imenujemo »učinek tople grede«, pline, ki učinek tople grede povzročajo, pa po izrazu »toplogredni plini« (TGP). Toplogredni učinek izpustov CH₄ in N₂O pri prireji mleka smo ocenili po metodah IPCC (2006) in IPCC (2019). Za primerjavo potentnosti posameznih toplogrednih plinov smo uporabili faktorje potenciala globalnega segrevanja (GWP). Uporabili smo faktorje GWP₁₀₀ Petega poročila Medvladnega odbora za podnebne spremembe (AR5, 2013), kjer je faktor za CH₄ enak 28 in faktor za N₂O enak 265. Faktor 28 pomeni, da ima CH₄ v obdobju stotih let po izpustu v atmosfero 28-krat večji toplogredni učinek kot ogljikov dioksid (CO₂) in N₂O 298-krat večji toplogredni učinek kot CO₂. Z uporabo omenjenih faktorjev (28 in 265) smo preračunali izpuste CH₄ in N₂O v ekvivalente ogljikovega dioksida (ekv CO₂). Zajeli smo obdobje med letoma 2019 in 2023. Izpuste CH₄ in N₂O smo prikazali z lastnostjo »intenzivnost izpustov«. Z intenzivnostjo izpustov ocenimo toplogredni učinek določene dejavnosti na kg proizvoda, pri reji krav molznic na kg prirejenega mleka. Intenzivnost izpustov pri prireji mleka torej izrazimo v kg CO₂ ekv/kg mleka. Opozorjamo, da uporabljeni preračun v ekvivalente CO₂ ne upošteva obstojnosti plinov v atmosferi, zaradi česar je intenzivnost izpustov precenjena. Prikaz je namenjen predvsem sledenju napredka na področju.

V oceni intenzivnosti izpustov CH₄ in N₂O smo upoštevali potrebe živali po neto energiji za vzdrževanje, aktivnost, brejost in prirejo mleka. Uporabili smo variabilen faktor metanogeneze (y_m), ki je prilagojen na količino prirejenega mleka. Izločanje dušika smo ocenili iz prireje mleka, vsebnosti sečnine v mleku in dobe med telitvama. Upoštevali smo, da se izločki zbirajo v gnojevki. V oceni intenzivnosti izpusta CH₄ smo zajeli izpust CH₄ iz prebavil in izpust CH₄ iz skladišč za živalska gnojila. V oceni intenzivnosti izpusta N₂O smo zajeli izpust N₂O iz gnojišč in posredne izpuste N₂O zaradi izpustov amonijaka (NH₃) iz hlevov ter gnojišč.

Preglednica 89: Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka

Table 89: Greenhouse gas emission intensity in milk production

Leto Year	Intenzivnost izpusta metana (kg CO ₂ ekv/kg mleka) Methane emission intensity (kg CO ₂ eq/kg milk)	Intenzivnost izpusta didušikovega oksida (kg CO ₂ ekv/kg mleka) Nitrous oxide emission intensity (kg CO ₂ eq/kg milk)	Intenzivnost izpusta metana in didušikovega oksida skupaj (kg CO ₂ ekv/kg mleka) Methane and nitrous oxide emission intensity (kg CO ₂ eq/kg milk)
2019	0,698	0,045	0,743
2020	0,690	0,046	0,736
2021	0,685	0,046	0,731
2022	0,684	0,045	0,729
2023	0,672	0,045	0,717

Povprečno intenzivnost izpusta metana in didušikovega oksida smo ocenili za molznice, ki so bile v kontroli prireje mleka med letoma 2019 in 2023 (Preglednica 89). Intenzivnost izpustov TGP se je med letoma 2019 in 2023 zmanjševala; intenzivnost izpusta metana se je zmanjšala za 3,72 %, intenzivnost obeh plinov skupaj pa za 3,50 %. Povprečno intenzivnost izpusta metana in didušikovega oksida za molznice v kontroli prireje mleka smo ocenili ločeno po pasmah: za rjavo govedo, lisasto govedo ter črno-belo govedo (Preglednica 90).

Preglednica 90: Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka po pasmah
Table 90: Greenhouse gas emission intensity in milk production by breed

Leto Year	Intenzivnost izpusta metana (kg CO ₂ ekv/kg mleka) Methane emission intensity (kg CO ₂ eq/kg milk)			Intenzivnost izpusta didušikovega oksida (kg CO ₂ ekv/kg mleka) Nitrous oxide emission intensity (kg CO ₂ eq/kg milk)			Intenzivnost izpusta metana in didušikovega oksida skupaj (kg CO ₂ ekv/kg mleka) Methane and nitrous oxide emission intensity (kg CO ₂ eq/kg milk)		
	RJ	LS	ČB	RJ	LS	ČB	RJ	LS	ČB
2019	0,759	0,811	0,591	0,049	0,049	0,041	0,808	0,860	0,632
2020	0,742	0,805	0,585	0,049	0,050	0,042	0,791	0,855	0,627
2021	0,728	0,796	0,580	0,049	0,049	0,042	0,777	0,845	0,622
2022	0,731	0,793	0,583	0,048	0,048	0,041	0,779	0,841	0,624
2023	0,715	0,778	0,575	0,048	0,049	0,042	0,763	0,827	0,617

RJ – rjavo govedo/Brown; LS – lisasto govedo/Simmental; ČB – črno-belo govedo/Holstein

Intenzivnost izpustov metana se je zmanjšala pri vseh treh pasmah (Preglednica 90). Med letoma 2019 in 2023 se je intenzivnost izpustov metana zmanjšala za 5,80 % pri rjavem, za 4,07 % pri lisastem in za 2,71 % pri črno-belem govedu. Med letoma 2018 in 2023 se je intenzivnost metana in didušikovega oksida skupaj zmanjšala za 5,57 % pri rjavem, za 3,84 % pri lisastem in za 2,37 % pri črno-belem govedu. Intenzivnost izpustov TGP je bila v vseh letih najmanjša pri črno-belem govedu zaradi največje prireje mleka. S povečevanjem prireje mleka se izpusti, ki so posledica zaužitja krme, ki jo žival potrebuje za vzdrževanje osnovnih telesnih funkcij porazdelijo na večjo količino mleka, zaradi česar se intenzivnost izpustov zmanjša. Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov se pri vseh treh pasmah zmanjšuje, ker se prireja mleka na krmni dan povečuje.

Uporabljene metode:

- AR5, 2013. IPCC, 2013: Climate Change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Stocker, T.F., D. Qin, G.-K. Plattner, M. Tignor, S.K. Allen, J. Boschung, A. Nauels, Y. Xia, V. Bex and P.M. Midgley (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, 1535 str.
https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/WG1AR5_all_final.pdf (dostopano 11.6.2024)
- IPCC, 2006, 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Prepared by the National Greenhouse Gas Inventories Programme, Eggleston H.S., Buendia L., Miwa K., Ngara T. and Tanabe K. (eds). Published: IGES, Japan.
- IPCC, 2019, 2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Calvo, Buendia, E., Tanabe, K., Kranjc, A., Baasanduren, J., Fukuda, M., Ngarize, S., Osako, A., Pyrozhenko, Y., Shermanau, P, Federici, S. (eds.): IPCC, Switzerland.

7. KONTROLA PRIREJE MESA

V letu 2023 je bilo opravljenih 2.300 tehtanj (skupno 2.622 meritev) ob 131 tehtalnih dneh v 61 rejah v kontroli mesa. Skupaj je bilo kontroliranih 1.392 živali, od tega 1.087 telet. Spremljanje prireje mesa se je razširilo za 16 rej, povečalo se je tudi število tehtanj. Kar 1.352 meritev (51,6 %) so opravili rejci sami (638 tehtanj ob rojstvu in 714 kasnejših), kar predstavlja večji del povečanja obsega meritev. Posledično se je delež meritev selekcijske službe znižal s 60,3 % na 48,4 %.

Nerazporejene živali (druge) so pasemske živali, ki nimajo urejenega porekla in so vodene pod neznano pasmo, ter križanke.

Preglednica 91: Število živali z meritvami v kontroli prireje mesa, Slovenija 2023

Table 91: Animals in beef recording, Slovenia 2023

	Pasma/Breed						Skupaj
	Šarole	Limuzin	Lisasta	Angus	BAQ	Druge	
Teleta	296	496	71	97	11	116	1.087
Krave	3	10	1	0	0	4	18
Telice	18	68	4	15	3	7	115
Biki (> 365 dni)	49	94	3	18	1	7	172
Živali skupaj	366	668	79	130	15	134	1392

Preglednica 92: Pregled rojstnih mas in prirastov telet (g/dan), Slovenija 2023

Table 92: Birth weight and daily gains of calves (g/day,) Slovenia 2023

	Pasma/Breed						
	Šarole	Limuzin	Lisasta	Angus	BAQ	Druge	Skupaj
Rojstna masa	43,5	43,0	43,6	36,4	44,5	44,2	42,7
bikci	45,3	44,6	46,2	36,9	45,0*	45,8	44,4
teličke	41,8	41,8	40,6	35,9	44,3	42,3	41,2
Masa 90. dan (kg)	147,4	144,9	127,5*	117,8	-	145,3	143,8
Prirast 0-90 dni (g/dan)	1142	1126	906*	928	-	1152	1118
Masa 210. dan (kg)	293,9	264,0	337,9	264,2	234,9	291,5	277,9
Masa 365. dan (kg)	443,1	365,6	523,9*	356,4	-	387,8	378,8
Prirast 0-210dni (g/dan)i	1187	1054	1429	1086	906	1195	1119
Prirast 90-210dni (g/dan)	1208	1122	999*	941	-	1088	1144
Prirast 0-365 dni (g/dan)	1088	890	1328	882	-	963	930

*manj kot štiri meritve/Less than four measurements

Preglednica 93: Prirasti žive mase telet v kontroli priraje mesa po pasmah in letih (g/dan), Slovenija 2003–2023

Table 93: Calves daily gains in beef recording according to breeds and years (g/day), Slovenia 2003–2023

Leto	Pasma/Breed						Druge Other	Skupaj Total
	Šarole	Limuzin	Lisasta	Rjava	Angus	BAQ		
Prirast 0 – 90 dni (g/dan)/Gain 0 – 90 days(g/day)								
2003	1040	932	1068	1166	–	–	930	987
2005	1079	1077	1116	1041	581	–	1016	1035
2007	1159	1134	1089	915	834	–	1107	1107
2008	1104	1079	980	–	407	–	1150	1088
2009	1167	1150	1104	949	843	–	1125	1113
2010	1026	976	1247	831	1244	–	1350	1131
2011	1076	1011	1119	991*	783	–	1223	1097
2012	1093	1165	1049	1521*	–	–	1281	1165
2013	968	964	1151	–	–	–	1101	986
2014	1094	1086	1237	1052*	790*	–	1133	1100
2015	1135	1052	1089	–	–	–	943	1064
2016	1017	1206	1048	–	–	–	1030	1143
2017	1162	1175	1178	–	–	–	1119	1163
2018	1177	1166	1386	–	1030	–	1165	1173
2019	1193	1194	–	–	822	–	1323	1197
2020	1164	1259	–	–	1127*	–	1352	1240
2021	1326	1120	1643*	–	1212	–	1355	1235
2022	1279	1189	1220	879*	1163*	1192	1224	1279
2023	1142	1126	906*	–	928	–	1152	1118
Prirast 0 – 210 dni (g/dan)/Gain 0 – 210 days(g/day)								
2003	1.069	949	1.048	997	–	–	889	984
2005	1.035	1.030	996	976	555	–	964	990
2007	1.121	1.053	1.034	855	749	–	998	1.035
2008	1.067	980	999	1.052	629*	–	953	990
2009	1.147	976	1031	–	616	–	951	993
2010	1.009	981	1.098	–	1265*	–	975	1.002
2011	1.045	938	1.017	–	747*	–	978	984
2012	1.061	1.014	1.020	–	935*	–	1.055	1.036
2013	805,0	959	1.035	–	–	–	1.023	937
2014	1.035	957	1.119	–	–	–	931	993
2015	1.090	1.021	1.108	1.099*	–	–	1.066	1.057
2016	1.082	1.058	1.319*	–	849	–	1.072	1.065
2017	1.197	1.052	–	–	906	–	1.153	1.112
2018	1.140	1.008	963	–	794	–	1.00	1.037
2019	1.163	1.012	1.433*	–	1.076	–	1.058	1.096
2020	1185	1082	768*	–	1117	–	1162	1133
2021	1209	1042	1220	–	1134	–	1100	1118
2022	1177	1076	1139	1030	880	1059	1112	1177
2023	1187	1054	14229	–	1086	906	1195	1119
Prirast 90 – 210 dni (g/dan)/Gain 90 – 210 days(g/day)								
2003	1.027	943	1.037	942	–	–	881	962
2005	1.076	986	991	936	–	–	959	1.006
2007	1.265	992	1.057	720*	553*	–	1.011	1.067
2008	1.099	958	–	–	–	–	910	993
2009	1.155	850	983	–	549	–	830	914
2010	1.091	1.008	1.094	609*	1.005	–	849	985
2011	1.106	909	1.086	–	439*	–	809	957
2012	1.049	875	1.030	–	–	–	975	935
2013	735	994	980	–	–	–	953	917
2014	1.073	958	–	–	–	–	665	993
2015	1.065	1.095	1.108	1.117*	1.125	–	–	1.091
2016	1.202	983	–	–	–	–	1.137	1.042
2017	1.195	1.012	–	–	–	–	1.124	1.081
2018	1.207	871	1.006*	–	–	–	1.103	993
2019	1089	788	–	–	–	–	1.234	1.049
2020	1091	1173	–	–	997*	–	1285	1161
2021	1307	1079	–	–	1212*	–	1093	1173
2022	1175	1089	1143	879*	783*	1038	1119	1175
2023	1208	1122	999*	–	941	–	108	1144
Prirast 0-365 dni (g/dan)/Gain 0 – 365 days(g/day)								
2023	1088	890	1328	882	–	–	963	930

*manj kot štiri meritve/less than 4 measurements;